

Rit 5 - 2007

Brynhildur Scheving Thorsteinsson
Júlíus K. Björnsson

Höfundarréttur © 2007 er hjá Námsmatsstofnun.
Höfundar: Brynhildur Scheving Thorsteinsson og Júlíus K. Björnsson.

Umbrot og uppsetning: Kristín Jóna Þorsteinsdóttir
Kápa: Kristín Jóna Þorsteinsdóttir
Myndir: Brynhildur Scheving Thorsteinsson
Prentun: Prenttækni

www.namsmat.is

ISBN 978-9979-9776-6-7

PIRLS 2006
Lesleikni í 4. og 5. bekk

Efnisyfirlit

Inngangur	3
Nokkrar athyglisverðar niðurstöður	5
Markmið með PIRLS	7
Hvað er lesleikni	7
Tengsl PIRLS við námskrár	7
Tengsl PIRLS við íslenskar rannsóknir	8
Samanburðarrannsóknirnar PIRLS 2001 og PIRLS 2006	8
Önnur rit um PIRLS	8
Rannsóknaraðferð í PIRLS	8
Þátttakendur allra landa	9
Þátttakendur á Íslandi	9
4. bekkur	9
5. bekkur	10
Athugasemdir um þátttakendur	10
Meðalaldur nemenda	10
Niðurstöður varðandi kennara og skólastjóra	10
Tveir árgangar á Íslandi og Noregi	10
Matsgögn	11
Prófhefti	11
Mæling á markmiðsbundnum lestri	11
Mæling á lesleikni	11
Kerfisbundin dreifing texta	12
Spurningalistar	13
Framkvæmd rannsókna	13
Próftími	14
Kóðun og innsláttur	14
Úrvinnsla gagna	14
Útreikningar og einkunnir í lesleikni	14
Niðurstöður	15
1. kafli - Niðurstöður lestrarprófs	16
Hæfnisþrep	30
Markmiðsbundinn lestur	42
Tveir þættir lesleikni	44
Kynjamunur	46
Markmiðsbundinn lestur - kynjamunur	50
Tveir þættir lesleikni - kynjamunur	52
2. kafli - Nemendur	54
3. kafli – Heimili	58
4. kafli - Kennslan og skólagangan	62
5. kafli - Skólinn	68
6. kafli - Áhrif aldurs í PIRLS 2006 rannsókninni:	76
Vandi við túlkun og samanburð landa	76
Heimildaskrá	82
Viðaukar	83
Leiðbeiningar í prófi	84
Dæmi um bókmenntatexta	87
Dæmi um upplýsingatexta	98

Inngangur

Síðla haustið 2007 voru víða um heim kynntar niðurstöður í alþjóðlegu lestrarrannsókninni PIRLS, *Progress in International Reading Literacy Study*. PIRLS er ein víðamesta rannókn í heimi á lestri grunnskólabarna og nær til 40 landa.

Mikilvægi lestrarkunnáttu er óumdeilanlegt og segir í Aðalnámskrá grunnskóla (2007) að hún sé „undirstaða almennrar menntunar“ (bls. 9). Lestrarhæfni er einnig ómissandi þáttur utan veggja skólans í nútíma samfélagi. Að geta lesið, skilið, túlkað og nýtt sér margvíslega texta til gagns eða gamans getur skipt sköpum fyrir fólk í lífi þess og starfi. Það er því eitt þýðingarmesta verkefni yfirvalda menntamála og samfélagsins í heild að tryggja ungu fólki sem mesta hæfni í lestri og lesskilningi.

PIRLS rannsóknin beinist að þremur þáttum lestrar

- lesleikni, að geta lesið, skilið og nýtt sér texta
- lestri texta af ólíkum toga, bókmenntatexta og upplýsingatexta
- lestrarvenjum og viðhorfi til lestrar

Alþjóðlegar rannsóknir eins og PIRLS gefa þáttökulöndum tækifæri til að fylgjast með þróun lesleikni á heimsvísu og fjölda áhrifaþátta þar að lútandi. Með því geta þær stuðlað að bættri lestrarkennslu og námi um heim allan. Þátttaka Íslands í PIRLS veitir einstakt tækifæri til þess að öðlast upplýsingar um lestrarkunnáttu íslenskra barna í alþjóðlegu samhengi. Alþjóðlegt samhengi varpar ljósi á spurningar eins og t.d. hvort ákveðnar kennsluaðferðir eða menntun kennara hafi áhrif á lestragetu. Slíkar upplýsingar auka skilning stjórnenda og fræðimanna á því hvernig ná megi auknum árangri í lestri.

PIRLS er langtímarannsókn. Rannsóknin fór fyrst fram árið 2001, var endurtekin árið 2006 og verður með 5 ára millibili í framtíðinni. Árið 2001 voru þáttökulönd 35 en eru nú orðin 40. Alls tóku 28 lönd þátt í báðum rannsóknunum. Af Norðurlöndum eru Ísland, Noregur og Svíþjóð í langtímarannsókninni. Með langtímapáttöku fást mikilvægar upplýsingar um breytingar á öllum þeim þáttum sem mældir eru s.s. lesleikni, lestrarvenjum, skipulagi kennslu og kennsluaðferðum. Langtímarannsóknir gefa einnig til kynna áhrif af völdum breytinga sem gerðar eru á t.d. námskrá og kennsluaðferðum.

Í PIRLS 2006 var sú ákvörðun tekin á Íslandi að prófa nemendur í tveimur árgöngum, 4. og 5. bekk, í stað þess að prófa eingöngu 4. bekk eins og árið 2001. Ástæða þessarar breytingar var einkum sú að í PIRLS 2001 reyndist meðalaldur íslenskra nemenda hálfu ári lægri en meðalaldur nemenda hinna þátttökulandanna og ári lægri en meðalaldurt.d í Svíþjóð. Meðalaldursmunurinn byggði fyrst og fremst á mismunandi skólakerfum landanna þar sem nemendur á mismunandi aldri töldust til 4. bekkjar. Lestrargeta barna er háð þroska þeirra og voru því niðurstöður lestrargetu íslenskra barna í PIRLS 2001 Íslandi óhagstæðar vegna lágs meðalaldurs. Í PIRLS 2006 þótti íslenskum rannsakendum þess vegna eftirsóknarvert að kanna lestrargetu nemenda sem væru nær alþjóðlegum meðalaldri þátttakenda og var 5. bekkur því einnig prófaður.

Skýslu þessari er skipt efnislega í kaflana: niðurstöður lestrarprófs; nemendur; heimili; kennsla og skólaganga; skóli og að lokum er sérkafla um áhrif aldurs í PIRLS 2006 rannsókninni. Skýrslan inniheldur sérstaka umfjöllun um stöðu Íslands á einstaka þáttum, samanburð á niðurstöðum milli PIRLS 2001 og PIRLS 2006 og loks samanburð á lestrargetu nemenda í 4. og 5. bekk grunnskóla. Í þessari skýrslu er gerð grein fyrir afmörkuðum hluta niðurstaðna úr rannsókninni. Skýrslan byggir að hluta á alþjóðlegu skýrslunni *PIRLS 2006 International Report* (2007).

Rannsóknin er á vegum alþjóðlegra samtaka rannsóknarstofnana á sviði menntamála. Samtökin heita *International Association for the Evaluation of Educational Achievement* (IEA) og er með höfuðstöðvar í Hollandi. Auk IEA unnu að undirbúningi og framkvæmd PIRLS fjórar aðrar stofn-anir: *The TIMSS & PIRLS International Study Center* í Boston, *Statistics Canada* í Ottawa, *The IEA Data Processing and Research Center* í Hamborg og *Educational Testing Service* í Princeton í New Jersey. Að auki var skipaður verkefnisstjóri hvers þátttökulands til að sjá um framkvæmd rannsóknarinnar í viðkomandi landi. Námsmatsstofnun var falið að sjá um rannsóknina af hálfu Íslands.

Undirrituð vill hér með þakka öllum þeim börnum, foreldrum, kennurum og skólustjórum sem tóku þátt í þessari rannsókn. Sérstökum þökkum vil ég beina til svokallaðra tengiliða skóla við Námsmatsstofnun, sem höfðu yfirumsjón með fyrirlögn í skólum.

Námsmatsstofnun 17. nóvember 2007
Brynhildur Scheving Thorsteinsson
Verkefnisstjóri PIRLS

Nokkrar athyglisverðar niðurstöður

- **5. bekkur**

- Nemendur í 5. bekk á Íslandi eru í tíunda sæti í lesleikni með meðalaldur rétt ofan við alþjóðlegt meðaltal og eru með besta árangurinn á Norðurlöndum.

- **4. bekkur**

- Nemendur á Íslandi er rétt ofan við alþjóðameðaltal í lesleikni en eru um hálfu ári yngri en nemendur þátttökulanda að meðaltali.
- Fammistaða íslenskra barna er sem næst óbreytt milli áranna 2001 og 2006.
- Á Íslandi ná aðeins 3% nemenda hæsta hæfnisprepi og 6% íslenskra barna ná ekki lágmarksprepi í lesleikni. Til samanburðar þá er þessi neðsti hópur 2% hjá Svíum, 3% hjá Dönum og 8% hjá Norðmönnum.
- Meðaltal stúlkna í lesleikni er hærra en meðaltal stráka í öllum þátttökulöndum. Kynjamunur er frekar mikill á Íslandi.
- Rússland er í efsta sæti árangurs í lesleikni. Helstu skýringar á frammistöðu þeirra eru viðamiklar breytingar á grunnskólakerfinu þar sem þeir bættu ári við yngsta stig grunnskólans og gerðu jafnframt breytingar á námsskrá og kennsluaðferðum.
- Árangur íslenskra barna í lestri bókmenntatexta hefur lækkað marktækt miðað við rannsóknina árið 2001. Þessa lækkun má rekja til stráka. Hins vegar hefur ekki orðið marktæk breyting á árangri í lestri upplýsingatexta milli áranna.
- Norðurlöndin eiga það sameiginlegt að nemendur þeirra eru sterkari í beinni texta-úrvinnslu en túlkun eða rökfærslu.
- Menntun foreldra tengist lesleikni barns þeirra.
- Ísland á hæsta hlutfall skólastjóra sem eru ánægðir með vinnuandann í skólanum.
- Foreldrar og nemendur eru hins vegar aðeins miðlungs ánægðir með skólana.
- Á Íslandi er hærra hlutfall nemenda sem eiga kennara sem eru ánægðir með starf sitt heldur en í flestum öðrum þátttökulöndum.
- Viðhorf foreldra til lestrar skiptir miklu.

Markmið með PIRLS

Aðalmarkmið með PIRLS er að mæla lestur barna á 4. ári í grunnskóla. Mælingin beinist að þremur þáttum lestrar.

- Lesleikni, að geta lesið, skilið og nýtt sér texta
- Lestri texta af ólíkum toga, bókmenntatexta og fræðilegs texta
- Lestrarvenjum og viðhorfi til lestrar

Annað markmið PIRLS er að mæla breytingar milli ára með endurteknum mælingum. Fyrsta rannsóknin var gerð árið 2001, núverandi rannsókn árið 2006 og sú næsta er fyrirhuguð árið 2011.

Hvað er lesleikni?

Markmið með PIRLS er að mæla lestur eða *reading literacy* á ensku. IEA skilgreinir *reading literacy* þannig.

Hæfnin til að skilja og nota ritmál tungunnar í samræmi við kröfur samfélagsins og / eða óskir einstaklings. Ungir lesendur geta tileinkað sér ýmis konar texta og lagt í hann merkingu. Þeir lesa til að læra, til að taka þátt í samfélagi lesenda í skóla og daglegu lífi og þeir lesa sér til ánægju.

Skilgreining er mjög víðtæk og byggir að hluta á hugmyndum M. Clay um hvað það er að geta lesið hjá til dæmis M. Clay (1991), J. A. Langer (1995) og R. L. Thorndike (1973). Vegna þess hve skilgreiningin er víðtæk var leitað að íslensku hugtaki sem gæti spannað skilgreininguna. Lesleikni varð fyrir valinu þar sem lesleikni merkir að hafa færni í lestri og getur því spannað það sem PIRLS mælir, að geta lesið, skilið og nýtt sér texta. Íslensk málsstöð og nokkrir valinkunnir íslenskufraðingar studdu valið á hugtakinu lesleikni. Hugtakið lesleikni er ekki nýtt af nálinni og birtist meðal annars í bókinni Kennslufræði eftir Jon Naeslund (1969).

Tengsl PIRLS við námskrár

Stefna í menntamálum og framsetning og innihald námskráa er sem geta má ólík í þátttökulöndunum. Námskrá í móðurmáli getur verið mótuð af ríkisstjórn, sveitafélagi eða skólum. Áherslur geta ýmist tengst aldri, þroska, námsgögnum eða kennsluaðferðum. Sú leið sem farin er í PIRLS til að tryggja samanburðarhæfni nemenda frá mismunandi löndum er val á nemendum. Val á nemendum í PIRLS byggir fyrst og fremst á árafjölda formlegrar skólagöngu þeirra og þar næst var aldur látinn ráða vali eins og fram kemur í kaflanum um þátttakendur. Tengsl efnisþátta í PIRLS við námskrá er þrátt fyrir það mismikil í þátttökulöndunum. Spyrra má hvort skýr ákvæði um lestrarkennslu sé að finna í 1. bekk á Íslandi. Einnig má velta fyrir sér hvernig námskrá í íslensku tengist efnisþáttum PIRLS. Hafa 9 ára íslensk börn lært að lesa texta, meta hann og svara spurningum eins og PIRLS prófið gerir? Í *Aðalnámskrá grunnskóla* í íslensku er að finna ýmis tengsl við lesleikni eins og hún er prófuð í PIRLS.

Dæmi um áfanga- og þrepamarkmið í 4. bekk.

- Geta lesið og skilið einfaldar sögur og ljóð
- Geta lesið texta sér til gagns og upplýsingaöflunar
- Geta lesið einföld fyrirmæli og farið eftir þeim
- Geta gert munnlega og skriflega grein fyrir lesnu efni
- Þekkja og geta notað hugtök eins og persóna, söguhetja, söguþráður, rím og sögulok
- Hafa lesið texta við hæfi sér til ánægju

(*Menntamálaráðuneytið, 1999, bls. 24-41*)

Yfirlit um móðurmálskennslu þátttökulanda er að finna í safnritinu *PIRLS 2006 Encyclopedia* (2007) sem nálgast má á vefslóðinni: <http://timss.bc.edu/isc/publications.html#p06>

Tengsl PIRLS við íslenskar rannsóknir

Ekki hafa fyrr en nú verið gerðar sérstakar rannsóknir á Íslandi á niðurstöðum PIRLS né þær tengdar við íslensk gögn. Í þessari skýrslu er gerður samanburður á PIRLS gögnum 4. og 5. bekkjar. Einnig stendur fyrir dyrum að bera saman einkunnir í lestri í samræmdum prófum 4. bekkjar og niðurstöður í PIRLS. Slíkur samanburður væri eins konar réttmætisathugun á báðum prófunum.

Samanburðarrannsóknirnar PIRLS 2001 og PIRLS 2006

Eins og fram kemur í inngangi veður PIRLS rannsóknin endurtekin í sama formi með því sem næst sama innihaldi á fimm ára fresti og er því talað um langtímarannsókn. Helstu kostir langtímarannsóknar í lestri er að hægt er að fylgjast með breytingum og þróun á lesleikni milli tímabila. Sömuleiðis gefst kostur á að meta breytingar á þáttum sem áhrif hafa á lestur barna svo sem námskrá, skólinn, heimilið og viðhorf til lestrar. Slíka vitneskja um breytingar má nýta til að endurmeta og bæta námsumhverfi og vinnubrögð skólanna.

Þar sem enn hafa aðeins verið framkvæmdar tvær PIRLS rannsóknir og samkvæmt hefð er ekki talað um langtímaþróun í rannsóknunum fyrr en eftir þrjár mælingar þá er í þessari skýrslu talað um samanburðarrannsóknirnar árin 2001 og 2006. Meirihluti þátttökulanda er sá sami í báðum rannsóknunum eða 27 lönd sem tóku þátt í báðum rannsóknunum. Þréttán lönd bættust við í PIRLS 2006 og má þar nefna Danmörku.

Til þess að hægt sé að bera saman niðurstöður af nákvæmni eru sömu eða mjög svipuð gögn notuð frá einni mælingu til annarrar. Fjórir textar frá PIRLS 2001 voru notaðir aftur í PIRLS 2006. Á sama hátt verður nokkrum textum haldið eftir frá 2006 og þeir lagðir fyrir börn í PIRLS 2011. Spurningalistar voru nánast eins nema nokkrar spurningar bættust við árið 2006. Nánari upplýsingar um PIRLS 2001 er að finna í alþjóðaskýrslunni *PIRLS 2001 International Report: IEA's Study of Reading Literacy Achievement in Primary Schools*. Skýrslan er aðgengileg á slóðinni <http://isc.bc.edu>

Önnur rit um PIRLS

IEA hefur gefið út ýmis rit tengd PIRLS og geta þau verið gagnleg lesning þeim sem vilja spá enn frekar í niðurstöður þessarar skýrslu. Ber þar fyrst að nefna alþjóðlegu skýrsluna *PIRLS 2006 International Report* (2007) með heildarniðurstöðum úr PIRLS 2006. Þeir sem vilja fræðast um menntakerfi og námskrár þátttökulanda geta rýnt í *PIRLS 2006 Encyclopedia* (2007). Nánar um eðli prófgagna, kóðun og skölun er að finna í *PIRLS 2006 User Guide for the International Data Base* sem kemur út í febrúar 2008. Ítarlegar upplýsingar um úrtaksaðferð, framkvæmd, gæðaeftirlit, atriðagreiningu og skölun gagna er að finna í *PIRLS 2006 technical report* sem áætlað er að komi út síðla árs 2007. Stutt og læsilegt yfirlitsrit um rannsóknina heitir *PIRLS 2006 Assessment Framework and Specifications* var gefið út árið 2006.

Rannsóknaraðferð í PIRLS

Rannsóknaraðferðin var sambærileg fyrri PIRLS rannsókninni sem framkvæmd var árið 2001. Yfirumsjón með skipulagi og framkvæmd PIRLS 2006 hafði *The TIMSS & PIRLS International Study Center* í Boston. Verkefnisstjóri hvers þátttökulands sá um framkvæmd rannsóknarinnar í viðkomandi landi í samræmi við alþjóðlegt rannsóknarsnið. Hlutlaus aðili á vegum IEA lagði mat á framkvæmd PIRLS í hverju landi fyrir sig. Matið hafði áhrif á hvort niðurstöður viðkomandi lands voru birtar með fyrirvara í alþjóðlegu skýrslunni. Nánar má lesa um rannsóknarsniðið í alþjóðlegu skýrslunni *PIRLS 2006 technical report* sem kemur út árið 2007.

Þátttakendur allra landa

Þátttakendur í PIRLS rannsókninni voru nemendur, foreldrar/forráðamenn þeirra, bekkjarkennarinn og skólastjóri hvers skóla.

PIRLS rannsakar áhrif námskrár og kennslu á námsárangur barna og byggir val þátttakenda á árafjölda formlegrar skólagöngu þeirra. Var fjórða ár formlegrar skólagöngu notað sem viðmið fyrir þátttöku. Fjórða skólaár var talið frá 1. bekk í grunnskóla samkvæmt ISCED flokkun þar sem 1. bekkur á að marka upphaf “skipulagðrar kennslu í lestri, skrift og reikningi” (UNESCO, 1999). Til að þátttakendur væru á svipuðum aldri var einnig haft sem viðmið að meðalaldur nemenda við fyrirlögn væri ekki undir 9,5 árum.

Þessi árgangur var valinn þar sem hann er á mikilvægum skilum þess þegar börnin hafa náð tökum á lestri og fara að nýta sér hann sem tæki til að læra aðrar námsgreinar og lesa sér til ánægju. Í þáttökulöndunum var tekið úrtak úr öllum skólum með nemendum sem uppfylltu þáttökuvíðmið. Ákveðnar reglur voru í gildi um undanþágur fyrir einstaka skóla s.s. mjög afskekkt staðsetning skóla og mjög fámennur skóli. Undanþágur gátu þó aldrei orðið fleiri en svo að í úrtaki væru að minnsta kosti 95% þeirra nemenda sem uppfylltu þáttökuvíðmið. Einstaka nemendur voru undanþegnir þátttöku. Voru það nemendur með ófullnægjandi íslenskukunnáttu og þeir sem vegna andlegrar eða líkamlegrar fötlunar gátu ekki ráðið vð prófaðstæður. Nánari umfjöllun um úrtak er að finna hjá Foy og Joncas (2001) og Joncas (2003) og í *PIRLS 2006 technical report* sem kemur út árið 2007.

Þessi skýrsla fjallar um 4. bekk á Íslandi og í öðrum þáttökulöndum nema annað sé tekið fram. Sjá nánar um árgang og meðalaldur þáttökulanda í töflu 1.1.

Þátttakendur á Íslandi

4. bekkur

Nemendur

Á Íslandi voru allir grunnskólar landsins í úrtaki fyrir prófun í 4. bekk að undanskildum fimm sérskólum og 26 skólum með undir fimm nemendum. Þrír skólar neituðu þátttöku og voru þáttökuskólar því alls 128. Fjöldi nemenda í úrtaki var 4200. Þar af tóku ekki þátt 149 nemendur sem hættir voru í viðkomandi skóla eða voru með undanþágur vegna ónógrar íslenskukunnáttu eða fötlunar. Þáttökuhæfir töldust því 4051 nemendur. 378 nemendur voru fjarverandi. Alls voru þátttakendur 3673 sem jafngildir 91% þátttöku. (Sjá nánar töflu A4 í *PIRLS 2006 international report*, 2007).

Þessi skýrsla fjallar um 4. bekk á Íslandi og í öðrum þáttökulöndum nema annað sé tekið fram.

Foreldrar

76% foreldra skiluðu útfylltum spurningalista.

Kennarar

90% kennara skiluðu útfylltum spurningalista.

Skólastjórar

91% skólastjóra skiluðu útfylltum spurningalista.

5. bekkur

Nemendur

Á Íslandi voru allir grunnskólar landsins úrtakshæfir fyrir 5. bekk að undanskildum skólum sem tóku þátt í forprófun PIRLS árið 2005, sérskólum og skólum með undir fimm nemendum. Ákveðið var að 300 nemendur að lágmarki tækju þátt. Úrtakið náði til 35 skóla. Fjöldi nemenda í úrtaki var 1598. Þar af tóku ekki þátt 50 nemendur sem hættir voru í viðkomandi skóla eða voru með undanþágur vegna ónógrar íslenskukunnáttu eða fötlunar. Þáttökuhæfir töldust því 1548 nemendur. 169 nemendur voru fjarverandi. Alls voru þátttakendur 1379 sem jafngildir 89% þátttöku.

Foreldrar

71% foreldra skiluðu útfylltum spurningalista.

Kennarar

81% kennara skiluðu útfylltum spurningalista.

Skólastjórar

77% skólastjóra skiluðu útfylltum spurningalista

Athugasemdir um þátttakendur

Meðalaldur nemenda

Meðalaldur þátttakenda í hverju landi er misjafn, lægstur á Ítalíu (9,7 ár) og hæstur í Suður-Afríku (11,9 ár). Meðalaldur alls úrtaksins er 10,3 ár. Til samanburðar má nefna að meðalaldur íslenskra barna var 9,8. Þessi breytileiki á meðalaldri skýrist einkum af tvennu. Í fyrsta lagi vegna þess að ekki var í öllum tilfellum prófað í 4. bekk og í öðru lagi er skipulag skólakerfa breytilegt.

Flest þátttökulanda prófuðu börn á fjórða ári formlegrar skólagöngu þótt sum landanna hafi prófað börn á öðru skólastigi. Nokkur lönd, England, Skotland ásamt Trínidad og Tóbagó, prófuðu 5. bekk vegna þess að börn þar hefja skólagöngu mjög ung og hefði meðalaldur þeirra við fyrirlögn annars ekki náð 9,5 árum sem var alþjóðlegt viðmið.

Lúxemborg og Suður-Afríka prófuðu 5. bekk vegna þess hve flókið tungumálaumhverfi þar er. Meðalaldur nemenda í Suður-Afríku var 11,9 og í Lúxemborg 11,4 og hefur m.a. þessi hár meðalaldur áhrif á heildarmeðalaldur nemenda.

En eins og áður nefndi þá hafa breytileg skólakerfi einnig áhrif á meðalaldur nemenda í PIRLS. Þar ber helst að nefna að börn í Austur-Evrópu hefja almennt formlega skólagöngu 7 ára gömul. Sama gildir um Danmörku og Svíþjóð.

Einnig skiptir máli hvenær árs skólaganga hefst t.d. að hausti eins og á Íslandi eða í janúar eins og í sumum staðar. Í sumum löndum byrjar barnið t.d. ekki formlega skólagöngu fyrr en það er orðið 6 ára. Í slíku kerfi myndi því barn sem ekki er búíð að ná þeim aldri þegar skóli hefst að hausti, þurfa að bíða í eitt ár. Á Íslandi gildir hins vegar sú regla að barnið hefji skólagönguna á því ári sem það verður 6 ára. Þessar mismunandi aðferðir við upphaf skólagöngu leiða til mismunandi meðalaldurs nemenda í fjórða bekk.

Niðurstöður varðandi kennara og skólastjóra

Þar sem aðeins þeir kennarar og skólastjórar sem tengjast nemendum í úrtaki þessarar rannsóknar svöruðu spurningalistum þarf að sýna varfærni þegar svör þeirra eru metin og varast að alhæfa um kennara og skólastjóra á Íslandi.

Tveir árgangar á Íslandi og Noregi

Í PIRLS 2006 var sú ákvörðun tekin á Íslandi og í Noregi að prófa nemendur í tveimur árgöngum, 4. og 5. bekk, í stað þess að prófa eingöngu 4. bekk eins og árið 2001. Ástæða þessarar breytingar var einkum sú að í PIRLS 2001 reyndist meðalaldur íslenskra nemenda um hálfu ári lægri en meðalaldur í heild. Meðalaldursmunurinn byggði fyrst og fremst á mismunandi skólakerfum landanna þar sem misgamlir nemendur töldust til 4. árgangs. Stórt hlutfall lestrargetu barna er háð þroska þeirra og voru því niðurstöður lestrargetu íslenskra barna í PIRLS 2001 á Íslandi og Noregi óhagstæðar með tilliti til lágs meðalaldurs. Í PIRLS 2006 þótti íslenskum rannsakendum þess vegna eftirsóknarvert að kanna lestrargetu nemenda sem væru nær alþjóðlegum meðalaldri þátttakenda og var 5. bekkur því einnig prófaður. Ítarleg umfjöllun um áhrif aldursmunar er að finna í lokakafla þessarar skýrslu.

Matsgögn

Matsgögn voru tvenns konar, prófhefti og bakgrunnsspurningalistar. Lesa má um þýðingarferli og gæðaeftirlit með matsgögnum í grein Kelly og Malak í *PIRLS 2001 technical report* (2003).

Prófhefti

Verkefnum í prófheftum var ætlað að mæla markmiðsbundinn lestur, lestur bókmenntatexta og lestur upplýsingatexta. Auk þess að mæla markmiðsbundinn lestur þá voru mældir undirþættir lestrar þ.e. tveir mismunandi þættir lesleikni.

Í hverju prófhefti voru tveir textar mismunandi að gerð þ.e. ein smásaga og einn fræðilegur texti. Með smásögunni var metinn lestur til ánægju og með fræðilega textanum var metinn lestur til upplýsingaöflunar. Textarnir voru valdir úr efni sem þáttökulönd sendu í rannsóknina og þótti dæmigert fyrir það sem nemendur eru vanir að lesa, heima og í skóla. Til gamans má nefna að ein smásagan var frá Íslandi.

Hverjum texta fylgdu 11 til 15 spurningar, um helmingur fjölvalsspurningar og helmingur opnar spurningar. Fjölvalsspurning gaf eitt stig. Opnar spurningar gáfu eitt til þrjú stig. Dæmi um smásögu og upplýsingatexta ásamt spurningum fylgja skýrslunni í viðauka. Eitt prófhefta var litprentað og textar og spurningar aðskildar til þess að líkja eftir raunverulegum aðstæðum. Nánar má lesa um matsgögn í *PIRLS 2006 technical report* (2007) og *PIRLS 2006 assessment framework and specifications* (2006).

Mæling á markmiðsbundnum lestri

Innhald texta, uppsetning hans og stíll hefur áhrif á það hvernig lesandi nálgast textann. (Greasser, Golding og Long, 2000; Kirsch og Mosenthal, 1989; Weaver og Kintsch, 1996). Má þannig segja að eðli lestrar og markmið með honum séu mismunandi. Í PIRLS er tvenns konar markmiðsbundinn lestur metinn

- Lestur til ánægju
- Lestur til að öðlast og nota vitneskju

Þegar valdir voru textar fyrir PIRLS rannsóknina var stefnt að því að velja texta fyrir hvort markmið fyrir sig og hafa úrvalið sem fjölbreytilegast. Meðal viðmiða við textaval var

- að söguþráður og efniviður sé viðeigandi fyrir aldurshópinn
- að virðingar væri gætt gagnvart kynjamun, kynþætti, þjóðerni og trú
- að eðli málvars og erfiðleikastig væri viðeigandi
- að málfar og stíll væri viðeigandi
- að upplýsingamagn væri hæfilegt

Þrátt fyrir að rannsóknin greini á milli þessara markmiða með lestri er hugræn úrvinnsla á textanum líklega svipuð fyrir bæði markmið. Markmiðin eru þó oftar en ekki tengd ákveðinni tegund texta. Til dæmis má ætla að lestur til ánægju tengist oft fagurbókmenntum og nytjalestur tengist fræðigreinum og upplýsandi texta. En skipting þarna á milli er ekki skýr og má nefna að ævisögur geta ýmist haft fræðilegt eða bókmenntalegt gildi.

Mæling á lesleikni

Auk þess að kanna mismunandi markmið með lestri kannar PIRLS rannsóknin lesleikni. Við lestur er merkingu og skilningi náð með ýmsum leiðum. Lesendur leita að og finna upplýsingar, draga ályktanir, túlka og samþætta hugmyndir og skoða og meta inntak texta og málvars. (Jacobs, 1997; Paris, Wasik og Turner, 1996; VanDjik og Kintsch, 1983). Ennfremur hjálpar reynsla og vitneskja lesenda þeim til þess að skilja tungumál, texta og túlkunarheiminn sem þeir nota til þess að fá merkingu í hlutina. (Alexander og Jetton, 2000; Beach og Hynds, 1996; Clay, 1991; Hall, 1998).

Metnir voru fjórir meginþættir lesleikni

1. að leita að og finna upplýsingar sem koma með beinum hætti fram í texta / *focus on and retrieve explicitly stated information.*
2. að draga einfaldar ályktanir / *make straightforward inferences.*
3. að túlka og samþætta hugmyndir og upplýsingar / *interpret and integrate ideas and information.*
4. að skoða og meta inntak texta og málfar / *examine and evaluate content, language, and textual elements.*

Í alþjóðlegum niðurstöðum reyndist ekki nægjanlegur munur á þessum fjórum þáttum og var þáttum því fækkað niður í tvo. Þannig voru felld saman lestrarferlin 1 og 2 og sömuleiðis 3 og 4. Samfellan er viðeigandi þar sem fyrri þættirnir tveir eru nátengdir textaúrvinnslunni en tveir síðari þættirnir byggja meira á túlkun og rökfærslu í framhaldi af upplýsingum sem nemendur afla sér úr textanum. Ofangreind mæling á lesleikni svipar til mælingar á lesskilningi í alþjóðlegu rannsókninni PISA.

Tafla 1. Hlutfallsleg skipting lestrarprófs í markmiðsbundinn lestur og mismunandi þætti lesleikni.

	Markmiðsbundinn lestur	
	Lestur til ánægju Bókmenntatexti	Lestur til upplýsingaöflunar Upplýsingatexti
Leita að og finna upplýsingar	x	x
Draga einfaldar ályktanir		
Túlka og samþætta hugmyndir	x	x
Skoða og meta inntak texta		

Kerfisbundin dreifing texta

PIRLS rannsóknin er umfangsmikil og unnin af miklum metnaði. Þegar tekið var mið af umfangi þess sem mæla átti bæði markmiðsbundnum lestri og mismunandi þáttum lesleikni, var álitid að tíu textar eða um sjö klukkustunda próftími væri nauðsynlegur. En þar sem um níu ára börn var að ræða var ákveðið að láta próftímann ekki fara mikið yfir tvær klukkustundir og að hvert barnanna væri prófað í tveimur textum. Vegna þessarar tímatakmörkunar þurfti að skipta prófverkefnum niður á nemendur og var notað fyrirkomulag sem kallast úrtaksfyllki (*matrix sampling technique*). Í því fyrirkomulagi er textum kerfisbundið skipt niður í prófhefti og prófheftum kerfisbundið raðað á nemendur og svarar þá sérhver nemandi aðeins einu prófhefti (tveimur textum). Jafnframt er þess gætt að ákveðið hlutfall nemenda svari hverju prófhefti fyrir sig. Til að geta fengið mynd af því hvernig sérhver nemandi hefði svarað öllum textum einnig þeim textum sem hann ekki fékk úthlutað voru textar tengdir saman prófheftunum eins og sést á töflu 2 þ.e. allir textar komu fyrir þrisvar sinnum nema litprentuðu textarnir LB5 og LU5. Sjá nánar um úrtaksfyllki í kafla 4 í *PIRLS 2006 Assessment framework and specifications* (2006).

Tafla 2. Röðun texta í prófhefti.

Prófhefti	Fyrri texti	Síðari texti
1	B1	B2
2	B2	B3
3	B3	B4
4	B4	U1
5	U1	U2
6	U2	U3
7	U3	U4
8	U4	B1
9	B1	U1
10	B2	B2
11	B3	U3
12	B4	B4
13	LB5	LU5

B = bókmenntatexti

U = upplýsingatexti

L = litprentun

Spurningalistar

Spurningalistum var ætlað að mæla þætti sem geta haft áhrif á lesleikni nemenda í fjórða bekk grunnskóla. Spurningalistar voru lagðir fyrir skólastjóra, kennara, nemendur og foreldra/forráðamenn. Spurningarnar voru almennt byggðar á niðurstöðum rannsókna sem sýna tengsl lestrar við margvíslega þætti innan og utan skóla. Á Íslandi var bætt inn sérstökum spurningum sem flestar voru einnig notaðar á hinum Norðurlöndunum. Þessar spurningar tengdust flestar nemendum sem hafa annað móðurmál en íslensku.

Spurningalisti nemanda innihélt spurningar um hagi nemenda heima fyrir og í skólanum, virkni í skólastofu, lestrarvenjur, heimalærdóm, viðhorf til lesturs, sjálfsmynd, tölvunotkun og aðgengi að lesefni.

Spurningalisti foreldra innihélt spurningar um samskipti foreldra og barna, bókakost heimilia, lestrarvenjur, menntun og viðhorf til lesturs.

Spurningalisti kennara innihélt spurningar um kennsluaðferðir, aðbúnað í skólastofu, lestrargetu nemenda, tegund verkefna, samvinnu kennara, samskipti skóla og heimilis, menntun og þjálfun.

Spurningalisti skólastjóra innihélt spurningar um fjölda nemenda, einkenni skólans, tækjabúnað, kennslustundir, áherslur á námskrá, tekjur heimila, vinnuanda í skólanum og samskipti milli skóla og heimilia.

Nánari upplýsingar um spurningalista er meðal annars að finna í *PIRLS 2006 technical report* sem kemur út 2007 og *PIRLS 2006: Assessment framework and specifications* (2006) sem hægt er að nálgast á vefsíðu IEA, <http://timss.bc.edu/pirls2006/framework.html>.

Framkvæmd rannsókna

Forprófun prófgagna fór fram vorið 2005. Rannsóknin sjálf fór fram vorið 2006 í löndum norðan miðbaugs en haustið 2005 í löndum sunnan miðbaugs. Yfirumsjón með skipulagi og framkvæmd rannsóknarinnar hafði *The TIMSS & PIRLS International Study Center* í Boston. Skipaður var verkefnisstjóri hvers þátttökulands til að sjá um framkvæmd rannsóknarinnar í viðkomandi landi. Í hverjum skóla var skipaður tengiliður milli verkefnisstjóra og skóla sem hafði umsjón með framkvæmd rannsóknarinnar í viðkomandi skóla.

Próftími

Áætlaður próftími nemenda var um 120 mínútur fyrir utan hlé (sjá töflu 3).

Tafla 3. Áætlaður tími fyrirलग्नar í bekkjum.

	Mínútur
1. prófhluti	40
Hlé	5-10
2. prófhluti	40
Hlé	10-15
Svara spurningalista	30-40
Samtals	125-145

Skólastjórar svöruðu spurningalistum á 30 mínútum að meðaltali, kennarar á 40 mínútum og foreldrar á 12 mínútum.

Kóðun og innsláttur

Öll forrit sem notuð voru við gagnavinnslu voru sérhönnuð á vegum yfirstjórnar PIRLS. Við innslátt gagna var notast við forritin WinW3S og WinDEM. Kóðun opinna sprunga var unnin af sérþjálfuðum hópi háskólanema með hliðsjón af kóðunarreglum frá PIRLS. Við áreiðanleikaprófun kóðunar var notast við forritin WinDEM og CCRS.

Úrvinnsla gagna

Úrvinnsla alþjóðlegra gagna var hjá *Statistics Canada í Ottawa*; *The IEA Data Processing Center* í Hamborg og *Educational Testing Service í Princeton*, New Jersey. Nánari úrvinnsla íslenskra gagna var hjá Námsmatsstofnun.

Útreikningar og einkunnir í lesleikni

Rannsóknin gefur ekki af sér einstaklingseinkunnir þar sem notað er margra klukkustunda lestrarefni sem skipt er kerfisbundið niður og dreift á nemendahópinn. Með svokallaðri „Jack-knife“ aðferðafræði eru reiknaðar út einkunnir fyrir hinn endanlega gagnagrunn og þannig gefnar niðurstöður í lestrarprófinu.

Þessi aðferð hefur reynst vel við að meta frammistöðu skólakerfa í heild og í alþjóðlegum samanburðarrannsóknum svo sem TIMSS, PISA og PIRLS.

Niðurstöður

PIRLS rannsóknin gefur mikilvægar fjölþjóðlegar upplýsingar sem nota má í samanburð milli hinna ýmsu landa og til að sjá breytingar á frammistöðu einstakra landa frá einu tímabili til annars. Við mat á niðurstöðum ber þó að hafa í huga að þátttökulöndin standa ekki jöfnum fæti þar sem afgerandi mismunar gætir á þáttum eins og fjölmenni, landfræðilegri stærð, afkomu, heilbrigðiskerfi, lífaldri, fjármagni til menntamála, skólaskyldu, og fjölda nemenda á hvern kennara.

Heildarniðurstöður PIRLS 2006 rannsóknarinnar og langflestar töflur skýrslunnar eru settar fram sem meðaltöl frammistöðu hvers lands fyrir lesleikni í heild og fyrir hvern undirþátt prófsins ásamt skiptingu niðurstaðna fyrir stráka og stelpur. Niðurstöður rannsóknarinnar eru jafnframt settar fram í svokölluðum hæfnisþrepum sem í PIRLS eru skilgreind sem skipting hæfninnar eftir hundraðshlutabletum í 4 þrep (tafla 1.3).

Í köflum 1 - 6 eru kynntar helstu niðurstöður úr fjölþjóðarannsókninni. Með helstu niðurstöðum er hér átt við þau atriði í prófgögnum sem virðast skipta máli fyrir lesleikni íslenskra barna. Kaflarnir spanna helstu efnisþætti prófgagna í þessari röð: niðurstöður lestrarprófs; nemendur; heimili; kennsla og skólinn. Kafli sex fjallar um samanburð á 4. og 5. bekk og aldursáhrif nemenda í PIRLS. Hafa ber í huga að efnisþættir milli kafla skarast. Þar sem flest landanna prófuðu börn á fjórða ári formlegrar skólagöngu mun hér eftir til einföldunar verða talað um nemendur í 4. bekk þótt sum landanna hafi prófað annan aldurshóp. Nánari umfjöllun um mismunandi meðalaldur er að finna í kaflanum um *Athugasemdir um þátttakendur* hér að framan.

Kanada birtir niðurstöður í fimm fylkjum hverju fyrir sig og Belgía í tveimur fylkjum.

Það skal tekið fram að marktækni í töflum er almennt miðuð við 95% öryggismörk.

Lesið má nánar um niðurstöður fjölþjóðarannsóknarinnar í skýrslunni *PIRLS 2006 International report* (2007).

1. kafli - Niðurstöður lestrarprófs

Á töflu 1.1 má sjá niðurstöður í lesleikni allra þátttökulanda. Í þessari einu töflu eru niðurstöður fyrir 4. og 5. bekk á Íslandi birtar. Aðrar töflur og myndir í þessari skýrslu eiga við 4. bekk nema annað sé tekið fram.

Rússland er í efsta sæti árangurs í lesleikni. Önnur lönd með ágætisárangur eru frá ýmsum heimshornum einkum Austur-Evrópu (Ungverjaland og Búlgaría), Asíu (Hong Kong og Síngapúr), Kanada, Vestur-Evrópu (Lúxemborg, Ítalía, Þýskaland, Holland og flæmska Belgía) og Norðurlöndum (Svíþjóð og Danmörk). 4. bekkur á Íslandi er rétt ofan við meðaltalið með 511 stig eða marktækt hærra en 13 þátttökulönd. Athygli vekur að meðalaldur íslenskra barna í 4. bekk er í lægri kantinum eða um hálfu ári fyrir neðan meðalaldur allra. Mikilvægi þessa er óbyggjandi ef litið er til þess að þroski barna í árum hefur áhrif á námsárangur. Til samanburðar má sjá að nemendur í 5. bekk á Íslandi eru í tíunda sæti og er meðalaldur þeirra 10,6 sem er þó aðeins lægra en meðalaldur nemenda í 4. bekk í Svíþjóð og Danmörku.

Pegar horft er til Rússlands má finna skýringar á frammistöðu þeirra. Á síðustu árum hafa Rússar gert viðamiklar breytingar á grunnskólakerfinu með því að bæta ári við yngsta stig grunnskólans og gera jafnframt breytingar á námskrá og kennsluáðferðum. Í Hong Kong gæti einnig ýmissa skýringa á frammistöðu nemenda. Eftir að niðurstöður PIRLS 2001 lágu fyrir var hrint í framkvæmd miklu lestrarátaki sem miðaði að því að bæta lesleikni barna í samræmi við þarfir 21. aldarinnar eins og málið var kynnt þar á bæ. Meðal þess sem gert var í lestrarátakinu var: skýrari markmið í námskrá, aukin ábyrgð skóla, breytingar á stundaskrá, námsgögnum fjölgað, vinnuhópar fyrir foreldra og kennara og sérstök vefsíða tekin í notkun.

Á töflu 1.1 er dreifing lesleikni sýnd með þrílitri stiku. Svartur flötur sýnir meðaltal lesleikni með 95% öryggisbili. Sem dæmi þá má sjá að 4. bekkur á Íslandi og Lúxemborg eru með þrengra öryggisbil en flest önnur lönd. 5. bekkur á Íslandi er hins vegar með víðara öryggisbil vegna þess að hlutfall nemenda úr árgangi er aðeins um þriðjungur af árgangi en í 4. bekk var allur árgangurinn í úrtakinu. Hvítu fletirnir ásamt þeim svarta sýna miðju dreifingar á lesleikni þar sem 50% nemenda eru. Stikan öll, frá vinstri mörkum gráa svæðisins til hægri marka gráa svæðisins afmarkar 90% dreifingar lesleikni. Fyrir ofan og neðan stikuna eru 5% nemenda hvoru megin. Í 4. bekk á Íslandi má sjá að dreifing er minni meðal slakra nemenda heldur en nemenda sem eru mjög góðir í lestri. Sama gildir t.d um Ísrael.

Tafla 1.1. Niðurstöður í lesleikni

Lönd	Lesleikni	Meðaleinkunn	Fjöldi ára í skóla*	Meðal-aldur	HDI**
^{2a} Rússland		Δ 565 (3.4)	4	10.8	0.797
Hong Kong		Δ 564 (2.4)	4	10.0	0.927
^{2a} Kanada, Alberta		Δ 560 (2.4)	4	9.9	0.950
Singapúr		Δ 558 (2.9)	4	10.4	0.916
^{2a} Kanada, BK		Δ 558 (2.6)	4	9.8	0.950
Lúxemborg		Δ 557 (1.1)	5	11.4	0.945
^{2a} Kanada, Ontario		Δ 555 (2.7)	4	9.8	0.950
Ítalía		Δ 551 (2.9)	4	9.7	0.940
Ungverjaland		Δ 551 (3.0)	4	10.7	0.869
Ísland 5. bekkur		Δ 550 (3.8)	5	10.6	0.960
Svíþjóð		Δ 549 (2.3)	4	10.9	0.951
Þýskaland		Δ 548 (2.2)	4	10.5	0.932
[†] Holland		Δ 547 (1.5)	4	10.3	0.947
^{†2a} Belgía (flæmskum.)		Δ 547 (2.0)	4	10.0	0.945
^{2a} Búlgaría		Δ 547 (4.4)	4	10.9	0.816
^{2a} Danmörk		Δ 546 (2.3)	4	10.9	0.943
Kanada, NS		Δ 542 (2.2)	4	10.0	0.950
Lettland		Δ 541 (2.3)	4	11.0	0.845
^{†2a} Bandaríkin		Δ 540 (3.5)	4	10.1	0.948
England		Δ 539 (2.6)	5	10.3	0.940
Austurríki		Δ 538 (2.2)	4	10.3	0.944
Litháen		Δ 537 (1.6)	4	10.7	0.857
Taipei		Δ 535 (2.0)	4	10.1	0.910
Kanada, Quebec		Δ 533 (2.8)	4	10.1	0.950
Nýja Sjáland		Δ 532 (2.0)	4.5 - 5.5	10.0	0.936
Slóvakía		Δ 531 (2.8)	4	10.4	0.856
[†] Skotland		Δ 527 (2.8)	5	9.9	0.940
Frakkland		Δ 522 (2.1)	4	10.0	0.942
Slóvenía		Δ 522 (2.1)	3 or 4	9.9	0.910
Pólland		Δ 519 (2.4)	4	9.9	0.862
Spánn		Δ 513 (2.5)	4	9.9	0.938
^{2b} Ísrael		Δ 512 (3.3)	4	10.1	0.927
Ísland 4. bekkur		Δ 511 (1.3)	4	9.8	0.960
Meðaltal PIRLS		500	—	—	—
Moldóva		500 (3.0)	4	10.9	0.694
Belgía (frönskum.)		500 (2.6)	4	9.9	0.945
[†] Noregur		498 (2.6)	4	9.8	0.965
Rúmenía		▼ 489 (5.0)	4	10.9	0.805
^{2a} Georgía		▼ 471 (3.1)	4	10.1	0.743
Makedónía		▼ 442 (4.1)	4	10.6	0.796
Trínidad og Tóbago		▼ 436 (4.9)	5	10.1	0.809
Íran		▼ 421 (3.1)	4	10.2	0.746
Indónesía		▼ 405 (4.1)	4	10.4	0.711
Katar		▼ 353 (1.1)	4	9.8	0.844
Kúveit		▼ 330 (4.2)	4	9.8	0.871
Marokkó		▼ 323 (5.9)	4	10.8	0.640
Suður-Afríka		▼ 302 (5.6)	5	11.9	0.653

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

* Fjöldi ára í skóla frá 1. ári ISCED-þrepi eitt.

** Úr Human development report 2006, p. 283-286, nema Tæpei er úr Directorate general of budget accounting and statistics: R.O.C. statistical yearbook 2005. Flæmska og franska Belgía byggja einni landstólu. England og Skotland byggja á einni landstólu. HDI er stuðull fyrir þróun lífsgæða í heiminum þar sem tekið er tillit til lífaldurs, skólagöngu og kaupgetu (Human development report, 2006, United nations development programme).

† Viðmiðum um hátttöku náð með varaskólum

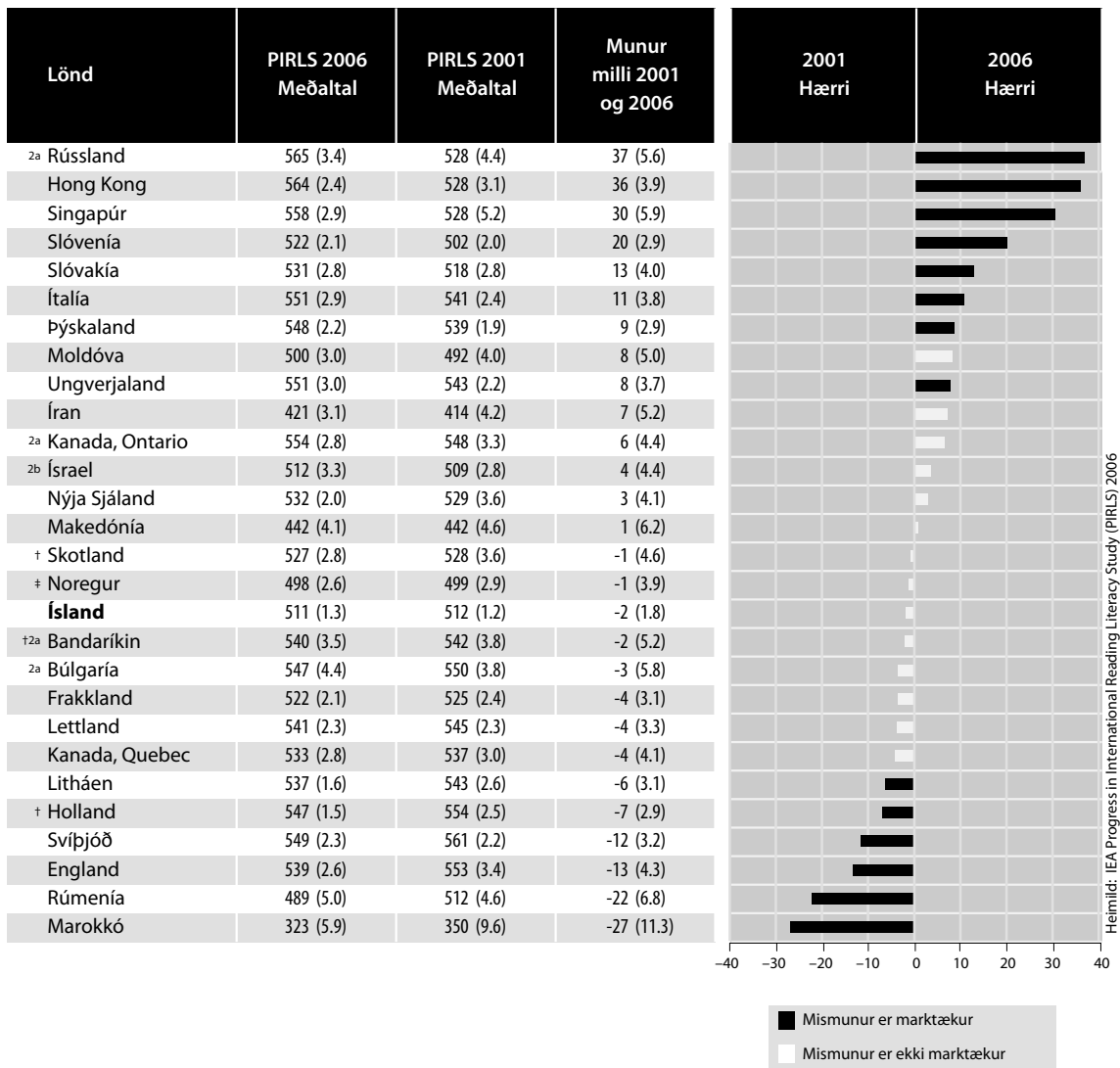

Heildareinkunn – Samanburður milli ára

Dökka stikan á töflu 1.2 sýnir marktækar breytingar í lesleikni milli mælinga árið 2001 og 2006. Breyting til batnaðar er sýnd í hægri dálki. Eins og taflan sýnir er frammistaða íslenskra barna sem næst óbreytt milli ára. Noregur stendur einnig í stað en Svíþjóð og England lækka marktækt. Mestar framfarir eru í Rússlandi og Hong Kong.

Tafla 1.2. Samanburður á lesleikni árin 2001 og 2006

[†] Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

[‡] Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Hæfnisþrep

Heildarniðurstöður PIRLS 2006 rannsóknarinnar eru settar fram sem meðaltöl frammistöðu hvers lands fyrir sig en einnig sýndar í svokölluðum hæfnisþrepum. Hæfnisþrep skipta einkunnakvarðanum upp í bil sem auðkennd eru með lýsingu á þeirri lesleikni sem krafist er til að ná viðkomandi þrepi. Þannig má lýsa þeirri hæfni og getu sem liggur að baki því að lenda á ákveðnu bili kvarðans eins og tafla 1.3 sýnir. Dæmi um prófspurningar sem aðgreina nemendur á hverju hæfnisþrepi er að finna á töflum 1.4 til 1.19. Niðurstöður á hæfnisþrepum eru í töflum 1.20 og 1.21.

Í PIRLS eru hæfnisþrepin skilgreind sem skipting lesleikni eftir hundraðshlutableilum og er þá miðað við 25%, 50%, 75% og 90% skiptingu allra þátttakenda. Þessi bil á einkunnakvarðanum eru á ensku kölluð *International Benchmarks*.

Tafla. 1.3. Lýsing á hæfnisþrepum í PIRLS 2006

	Bókmenntatexti	Upplýsingatexti
Hæfnisþrep	Fimm smásögur eða kaflar skreytt myndum til stuðnings. Efniviður var úr ýmsum áttum en flestir textar áttu það sameiginlegt að innihalda tvær söguhetjur og einn eða fleiri mikilvæga atburði.	Fimm upplýsingatextar með fjölbreyttu efnisvali s.s. úr heimi vísinda, tækni, landafræði og ævisagna. Textinn var uppbyggður þannig að hver atburður rak annan efnislega eða í tímaröð. Framsetningu á efni fylgdu teikningar, skýringarmyndir, kort, ljósmyndir, textakassar, töflur eða listar.
4	* Samþætta hugmyndir úr texta til að geta dregið ályktun um sögupersónur, persónueinkenni þeirra, ásetning og líðan og gefa fullnægjandi dæmi til stuðnings. * Túlka táknrænan texta. * Sýna grunnfærni í að skoða og meta uppbyggingu sögunnar.	* Aðgreina og túlka flóknar upplýsingar á víð og dreif um textann og gefa fullnægjandi dæmi til stuðnings. * Skilja hlutverk uppbyggingar og skipulags texta. * Samþætta upplýsingar úr textanum til að geta raðað í tímaröð og geta jafnframt rökstutt þá röðun.
3	* Finna tiltekinn atburð og greina mikilvæg smáatriði sem fólgin eru í textanum. * Draga ályktanir sem útskýra tengsl milli ásetnings, hegðunar, atburða og tilfinninga og gefa dæmi til stuðnings. * Átta sig á ýmsum eiginleikum ritstíls eins og líkingamáli og óljósum skilaboðum og lærdómi sem draga má af sögunni. * Sýna grunnfærni í að túlka og samþætta atburði sögunnar og hegðun sögupersóna.	* Skilja og nýta sér uppbyggingu textans til að finna og aðgreina viðeigandi upplýsingar. * Draga ályktanir um eitthvað sem ekki kemur beint fram í texta. * Samþætta upplýsingar úr texta til að geta áttað sig á aðalinntaki og útskýrt það. * Bera saman og meta efnisþætti til að velja úr og rökstyðja valið. * Sýna grunnskilning á ýmsum þáttum ristíls eins og myndlíkingum og sjónarhorni höfundar.
2	* Greina aðalatburði og söguþráð ásamt atriðum í texta sem tengjast þessu tvennu. * Draga einfaldar ályktanir um eiginleika, tilfinningar og viðhorf söguhetja. * Sýna grunnfærni í að ná samhengi milli textahluta.	* Finna og endursegja eitt eða tvö atriði úr texta. * Draga einfaldar ályktanir byggðar á textabroti og segja frá þeim. * Leita að og finna texta með því að styðjast við undirfyrirsagnir, textakassa og skýringarmyndir.
1	* Átta sig á atriði sem sett er fram á skýran hátt. * Finna ákeðinn stað í sögunni og draga ályktun um eitthvað sem gefið er skýrt til kynna í texta.	* Finna og gera grein fyrir upplýsingum sem koma skýrt fram í texta t.d. í upphafi hans eða á annan afmarkaðan hátt. * Sýna grunnfærni í að draga einfalda ályktun um eitthvað sem gefið er skýrt til kynna í texta.

Tafla 1.4. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 1. Dæmi um atriði úr bókmenntatexta.

Hámark 1 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
7. Hvernig brotnaði hurðin á herberginu hennar? ☒ Hali krókódílsins stakkst inn um hana. ☐ Stóri gólfvasinn skall á henni. ☐ Beittur goggur flamingósins rakst í hana. ☐ Rúmið skelltist í hana.	^{2a} Rússland	96 (0.8) ▲
	Hong Kong	93 (0.8) ▲
	Taípei	92 (1.0) ▲
	^{2a} Búlgaría	89 (1.5) ▲
	Slóvenía	88 (1.1) ▲
	^{2a} Danmörk	87 (1.1) ▲
	Svíþjóð	87 (1.5) ▲
	Litháen	85 (1.6) ▲
	Frakkland	85 (1.2) ▲
	[†] Holland	85 (1.8) ▲
	Singapúr	85 (1.0) ▲
	^{2a} Kanada, Alberta	84 (1.4) ▲
	Þýskaland	83 (1.2) ▲
	^{†2a} Bandaríkin	83 (1.3) ▲
	Belgía (frönskumælandi)	82 (1.2) ▲
	Ungverjaland	82 (1.6) ▲
	^{2a} Georgía	82 (1.4) ▲
	Lettland	82 (2.0) ▲
	Pólland	82 (1.4) ▲
	Spánn	82 (1.5) ▲
	Kanada, Quebec	81 (1.8) ▲
	^{2a} Kanada, Breska Kólumbía	81 (1.3) ▲
	Ísland	81 (1.5) ▲
	^{†2a} Belgía (flæmskumælandi)	81 (1.6) ▲
	Austurríki	79 (1.5)
	[‡] Noregur	79 (2.2)
	England	78 (1.6)
	Rúmenía	78 (2.2)
	Lúxemborg	78 (1.2)
	[†] Skotland	77 (2.0)
	Alþjóðlegt meðaltal	77 (0.3)
	Kanada, Nova Scotia	77 (1.7)
	Moldóva	75 (1.9)
	^{2a} Kanada, Ontario	75 (2.3)
	Slóvakía	75 (1.5)
	^{2b} Ísrael	75 (1.6)
	Ítalía	74 (1.8)
	Nýja Sjáland	73 (1.5) ▼
	Makedónía	67 (2.3) ▼
	Trínidad og Tóbagó	63 (1.8) ▼
	Katar	62 (1.4) ▼
	Íran	60 (2.3) ▼
	Indónesía	60 (2.1) ▼
	Kúveit	49 (2.0) ▼
	Marokkó	48 (2.6) ▼
	Suður-Afríka	40 (1.1) ▼

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal ▲

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.5. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 1. Dæmi um atriði úr bókmenntatexta

Hámark 1 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
9. Í lok sögunnar, hvaða tilfinningu bar Nína til flamíngóanna? ☐ A sektartilfinningu ☐ B varkárni ☒ C þakklæti ☐ D pírring	Taípei	90 (1.2) Δ
	Lettland	88 (1.5) Δ
	Lúxemborg	88 (0.9) Δ
	^{2a} Rússland	87 (1.4) Δ
	Svíþjóð	86 (1.5) Δ
	^{2a} Búlgaría	85 (1.9) Δ
	Hong Kong	85 (1.5) Δ
	Litháen	84 (1.9) Δ
	Þýskaland	84 (1.3) Δ
	Ísland	83 (1.4) Δ
	Slóvenía	83 (1.4) Δ
	Slóvakía	83 (1.6) Δ
	Pólland	82 (1.8) Δ
	Austurríki	81 (1.4) Δ
	^{2a} Danmörk	81 (1.5) Δ
	Spánn	80 (1.7) Δ
	[†] Holland	79 (2.0) Δ
	Singapúr	79 (1.3) Δ
	Indónesía	79 (1.6) Δ
	Makedónía	75 (1.8) Δ
	Rúmenía	74 (2.2) Δ
	^{†2a} Belgía (flæmskumælandi)	74 (1.7) Δ
	^{2b} Ísrael	72 (2.0)
	Moldóva	72 (1.8)
	^{2a} Georgía	70 (2.6)
	Ítalía	70 (2.3)
	Alþjóðlegt meðaltal	69 (0.3)
	Ungverjaland	65 (1.8) ▼
	^{2a} Kanada, Alberta	63 (1.7) ▼
	^{2a} Kanada, Breska Kólumbía	63 (2.0) ▼
	England	61 (1.9) ▼
	^{†2a} Bandaríkin	61 (1.8) ▼
	Kanada, Quebec	60 (2.3) ▼
	^{2a} Kanada, Ontario	59 (2.5) ▼
	Nýja Sjáland	58 (1.5) ▼
	Kanada, Nova Scotia	58 (1.8) ▼
	Íran	55 (1.9) ▼
	[‡] Noregur	55 (2.4) ▼
	[†] Skotland	54 (1.9) ▼
	Trínidad og Tóbagó	47 (1.9) ▼
	Belgía (frönskumælandi)	41 (1.7) ▼
	Katar	37 (1.5) ▼
	Frakkland	37 (1.8) ▼
	Marokkó	34 (2.3) ▼
	Suður-Afríka	31 (1.2) ▼
	Kúveit	31 (2.0) ▼

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

[†] Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.[‡] Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.6. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 1. Dæmi um atriði úr upplýsingatexta.

Hámark 1 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
1. Hvar finnurðu Suðurskautslandið á hnattlíkaninu? <i>Næðst á hnattlíkaninu er Suðurskautslandið</i>	Lúxemborg	96 (0.7) h
	^{†2a} Bandaríkin	94 (0.8) h
	Frakkland	94 (1.1) h
	Singapúr	94 (0.8) h
	[†] Skotland	93 (1.0) h
	England	93 (1.0) h
	^{2a} Kanada, Alberta	92 (1.0) h
	Kanada, Quebec	92 (1.2) h
	^{†2a} Belgía (flæmskumælandi)	92 (1.0) h
	Austurríki	92 (1.1) h
	Þýskaland	92 (1.1) h
	Slóvenía	92 (0.9) h
	^{2a} Kanada, Ontario	92 (1.2) h
	Pólland	91 (1.1) h
	Kanada, Nova Scotia	91 (1.2) h
	Nýja Sjáland	91 (0.8) h
	^{2a} Rússland	90 (1.2) h
	[†] Holland	90 (1.1) h
	Litháen	90 (1.1) h
	^{2a} Kanada, Breska Kólumbía	90 (1.3) h
	Ítalía	89 (1.6) h
	Slóvakía	89 (1.4) h
	Svíþjóð	89 (1.3) h
	Hong Kong	89 (1.3) h
	[‡] Noregur	88 (1.6) h
	Ungverjaland	88 (1.6) h
	Lettland	88 (1.5) h
	Taípei	86 (1.2) h
	^{2a} Búlgaría	86 (1.6) h
	Ísland	84 (1.3) h
	^{2b} Ísrael	84 (1.3)
	^{2a} Georgía	84 (1.7)
	^{2a} Danmörk	83 (1.4)
	Spánn	83 (1.8)
	Moldóva	83 (1.8)
	Alþjóðlegt meðaltal	81 (0.2)
	Belgía (frönskumælandi)	77 (1.7) i
	Rúmenía	75 (2.3) i
	Trínidad og Tóbago	70 (2.0) i
	Makedónía	67 (2.2) i
	Katar	62 (1.1) i
	Indónesía	57 (2.3) i
	Marokkó	53 (2.3) i
	Kúveit	44 (2.2) i
	Íran	43 (2.0) i
	Suður-Afríka	34 (1.3) i

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal h

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal i

[†] Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.[‡] Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.7. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 1. Dæmi um atriði úr upplýsingatexta

Hámark 2 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall með 1 eða 2 stig	Hlutfall með 1 stig
4. Hugleiddu það sem stendur í greininni um Suðurskautslandið. Nefndu tvær ástæður fyrir því að flestir sem fara til Suðurskautslandsins vilja ekki fara þangað á tímabilinu apríl til september.	Lúxemborg	95 (0.6) Δ	53 (1.2)
1. <i>Á tímabilinu apríl til september þá getur farið í -89°C.</i>	^{2a} Kanada, Alberta	93 (1.1) Δ	62 (1.9)
2.	^{2a} Kanada, Ontario	92 (1.2) Δ	62 (2.3)
	Singapúr	92 (0.8) Δ	59 (1.5)
	^{†2a} Belgía (flæmskum.)	92 (1.1) Δ	70 (1.7)
	Taípei	92 (1.0) Δ	65 (1.7)
	^{†2a} Bandaríkin	92 (1.0) Δ	68 (1.8)
	Hong Kong	92 (0.9) Δ	52 (1.9)
	^{2a} Kanada, BK	92 (1.1) Δ	66 (2.0)
	[†] Holland	92 (1.4) Δ	63 (2.0)
	Kanada, Quebec	91 (1.3) Δ	62 (2.7)
	Svíþjóð	90 (1.3) Δ	58 (2.0)
	Kanada, NS	90 (1.2) Δ	61 (1.8)
	Þýskaland	89 (1.2) Δ	61 (1.7)
	England	89 (1.2) Δ	61 (2.0)
	Austurríki	89 (1.3) Δ	58 (1.7)
	Ítalía	89 (1.4) Δ	53 (2.2)
	Nýja Sjáland	88 (1.0) Δ	59 (1.6)
	Lettland	87 (1.5) Δ	57 (2.1)
	[†] Skotland	87 (1.6) Δ	62 (1.9)
	^{2a} Danmörk	86 (1.4) Δ	63 (2.0)
	Frakkland	85 (1.4) Δ	64 (1.8)
	Litháen	85 (1.3) Δ	63 (1.7)
	Ísland	85 (1.3) Δ	65 (1.5)
	Slóvakía	84 (1.2) Δ	64 (1.9)
	Belgía (frönskum.)	84 (1.4) Δ	67 (1.9)
	^{2a} Búlgaría	83 (1.9) Δ	46 (2.2)
	Ungverjaland	83 (1.8) Δ	63 (1.9)
	Moldóva	79 (1.6)	59 (2.0)
	Spánn	79 (1.8)	55 (1.9)
	^{2a} Rússland	79 (2.0)	49 (2.4)
	Alþjóðlegt meðaltal	78 (0.3)	55 (0.3)
	Pólland	78 (1.6)	55 (1.8)
	[‡] Noregur	77 (2.1)	56 (2.0)
	^{2b} Ísrael	76 (1.7)	52 (1.9)
	Rúmenía	76 (2.1)	49 (2.4)
	Makedónía	73 (1.7) ▼	56 (2.2)
	^{2a} Georgía	73 (1.9) ▼	55 (2.4)
	Slóvenía	70 (1.5) ▼	53 (1.5)
	Trínidad og Tóbagó	68 (1.9) ▼	55 (1.9)
	Indónesía	59 (1.9) ▼	44 (1.6)
	Íran	54 (2.4) ▼	44 (2.1)
	Katar	46 (1.4) ▼	40 (1.4)
	Marokkó	44 (2.5) ▼	39 (2.4)
	Suður-Afríka	41 (1.7) ▼	34 (1.4)
	Kúveit	33 (2.2) ▼	26 (2.0)

Hlutfall herra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.8. PIRLS 2006 Hæfnisprepp 2. Dæmi um atriði úr bókmenntatexta

Hámark 1 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
3. Hvers óskaði leirklumpurinn sér í upphafi sögunnar?	Ungverjaland	89 (1.4) Δ
ad verða eitkvað.	^{2a} Kanada, BK	88 (1.4) Δ
	^{2a} Danmörk	87 (1.5) Δ
	Þýskaland	87 (1.4) Δ
	[†] Holland	86 (1.4) Δ
	Lúxemborg	86 (1.0) Δ
	Taípei	86 (1.2) Δ
	^{2a} Kanada, Alberta	85 (1.4) Δ
	Svíþjóð	85 (1.7) Δ
	^{2a} Rússland	84 (1.6) Δ
	Litháen	84 (1.6) Δ
	^{2a} Kanada, Ontario	84 (1.7) Δ
	Hong Kong	83 (1.5) Δ
	^{†2a} Belgía (flæmskum.)	83 (1.4) Δ
	Kanada, Nova Scotia	83 (1.3) Δ
	Ítalía	83 (1.6) Δ
	Austurríki	82 (1.5) Δ
	Singapúr	82 (1.3) Δ
	^{2a} Búlgaría	81 (2.1) Δ
	^{†2a} Bandaríkin	79 (1.4) Δ
	[†] Skotland	79 (1.9) Δ
	Ísland	78 (1.5) Δ
	Slóvakía	78 (1.8) Δ
	Nýja Sjáland	78 (1.6) Δ
	England	78 (1.9) Δ
	Kanada, Quebec	77 (1.9) Δ
	Lettland	76 (2.2) Δ
	Frakkland	76 (1.6) Δ
	Slóvenía	76 (1.3) Δ
	Pólland	75 (1.9) Δ
	Belgía (frönskum.)	74 (1.8) Δ
	[‡] Noregur	71 (2.4) Δ
	Rúmenía	70 (2.4) Δ
	Alþjóðlegt meðaltal	68 (0.3)
	Spánn	65 (1.8) Δ
	^{2a} Georgía	64 (2.6) Δ
	^{2b} Ísrael	63 (1.8) ▼
	Moldóva	56 (1.9) ▼
	Makedónía	48 (1.9) ▼
	Trínidad og Tóbago	47 (2.1) ▼
	Íran	34 (1.7) ▼
	Katar	28 (1.2) ▼
	Indónesía	26 (1.6) ▼
	Kúveit	19 (1.5) ▼
	Suður-Afríka	16 (1.6) ▼
	Marokkó	6 (1.0) ▼

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.9. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 2. Dæmi um atriði úr bókmenntatexta

Hámark 1 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
5. Settu númer við setningarnar hér að neðan í þeirri röð sem þær koma fyrir í sögunni. Fyrstu setninguna er búið að númera fyrir þig. Fyrsta setningin hefur verið töluð fyrir þig. <u>2</u> Nína sá krókóðfíllinn. <u>4</u> Krókóðfíllinn át tvo flamingóa. <u>5</u> Nína reyndi að útskýra gatið á hurðinni fyrir foreldrun sínum. <u>1</u> Nína lagði af stað fram á það. <u>3</u> Nína hentist inn í herbergi sitt og skellti hurðinni.	2a Rússland	84 (1.5) Δ
	Lúxemborg	84 (1.3) Δ
	Ungverjaland	84 (1.7) Δ
	2a Danmörk	83 (1.4) Δ
	Lettland	82 (1.8) Δ
	2a Kanada, Breska Kólumbía	82 (1.7) Δ
	Hong Kong	81 (1.7) Δ
	2a Búlgaría	81 (2.0) Δ
	Þýskaland	81 (1.3) Δ
	2a Kanada, Alberta	81 (1.4) Δ
	2a Kanada, Ontario	80 (2.2) Δ
	Kanada, Quebec	80 (1.7) Δ
	† Holland	79 (1.6) Δ
	†2a Bandaríkin	79 (1.5) Δ
	Austurríki	79 (1.7) Δ
	Slóvakía	78 (1.7) Δ
	Ítalía	78 (1.9) Δ
	Svíþjóð	77 (1.9) Δ
	Spánn	77 (1.8) Δ
	Litháen	77 (1.7) Δ
	†2a Belgía (flæmskumælandi)	76 (1.5) Δ
	Kanada, Nova Scotia	76 (1.7) Δ
	Taípei	75 (1.5) Δ
	Moldóva	74 (2.4) Δ
	Pólland	73 (1.9) Δ
	England	73 (1.6) Δ
	Frakkland	73 (1.8) Δ
	Singapúr	73 (1.7) Δ
	Ísland	72 (1.7) Δ
	† Skotland	72 (2.0) Δ
	Rúmenía	72 (2.4)
	Belgía (frönskumælandi)	71 (1.7) Δ
	Nýja Sjáland	70 (1.4) Δ
	Slóvenía	68 (2.0)
	2b Ísrael	67 (2.3)
	Alþjóðlegt meðaltal	67 (0.3)
	‡ Noregur	60 (2.4) ▼
	2a Georgía	54 (2.5) ▼
	Makedónía	54 (2.6) ▼
	Trínidad og Tóbagó	50 (2.5) ▼
	Íran	42 (1.9) ▼
	Katar	33 (1.4) ▼
	Indónesía	30 (1.9) ▼
	Kúveit	29 (1.9) ▼
	Marokkó	25 (2.4) ▼
	Suður-Afríka	17 (1.3) ▼

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.10. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 2. Dæmi um atriði úr upplýsingatexta

Hámark 1 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
3. Hvers vegna setur þú eplið við maurabúið? ☐ A Til að stífla slóð mauranna. ☒ B Til að maurarnir búi til slóð. ☐ C Til að rugla maurana. ☐ D Til að maurarnir hlæpi fram og aftur.	Austurríki	89 (1.3) Δ
	Þýskaland	89 (1.2) Δ
	^{†2a} Belgía (flæmskumælandi)	88 (1.3) Δ
	Hong Kong	88 (1.1) Δ
	Svíþjóð	88 (1.1) Δ
	Lúxemborg	88 (1.0) Δ
	Ungverjaland	86 (1.4) Δ
	Lettland	85 (1.3) Δ
	^{2a} Danmörk	85 (1.5) Δ
	[†] Holland	84 (1.3) Δ
	^{2a} Rússland	84 (1.8) Δ
	Taípei	83 (1.4) Δ
	^{2a} Kanada, Alberta	83 (1.6) Δ
	England	82 (1.4) Δ
	^{2a} Kanada, Ontario	82 (1.7) Δ
	[‡] Noregur	81 (1.6) Δ
	^{2a} Kanada, Breska Kólumbía	80 (1.7) Δ
	Nýja Sjáland	80 (1.4) Δ
	Litháen	79 (1.6) Δ
	Kanada, Nova Scotia	79 (1.4) Δ
	Ísland	79 (1.4) Δ
	^{†2a} Bandaríkin	79 (1.4) Δ
	Singapúr	79 (1.4) Δ
	^{2a} Búlgaría	78 (1.8) Δ
	Belgía (frönskumælandi)	78 (1.6) Δ
	Slóvakía	78 (1.5) Δ
	[†] Skotland	77 (2.0) Δ
	Kanada, Quebec	77 (1.9) Δ
	Slóvenía	76 (1.7) Δ
	Frakkland	75 (1.5) Δ
	Ítalía	75 (1.9) Δ
	Pólland	74 (2.0) Δ
	Spánn	74 (1.7) Δ
	Rúmenía	74 (2.6) Δ
	Alþjóðlegt meðaltal	72 (0.3)
	Moldóva	64 (2.6) ▼
	^{2a} Georgía	62 (2.6) ▼
	^{2b} Ísrael	61 (1.8) ▼
	Makedónía	60 (2.3) ▼
	Trínidad og Tóbagó	56 (2.5) ▼
	Íran	54 (1.8) ▼
	Indónesía	53 (2.0) ▼
	Kúveit	36 (1.9) ▼
	Marokkó	36 (2.6) ▼
	Suður-Afríka	36 (1.3) ▼
	Katar	26 (1.3) ▼

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.11. PIRLS 2006 Hæfnisprep 2. Dæmi um atriði úr upplýsingatexta

Hámark 3 stig, 2 stig gefin.	Lönd	Hlutfall með 2 eða 3 stig	Hlutfall með 2 stig
7. Nefndu þrennt sem hjálpar mörgæsunum á Suðurskautslandinu að halda á sér hita. 1. <i>Mjúkur diunn.</i> 2. <i>kytt fitulag</i> 3. _____	2a Rússland	92 (1.2) Δ	11 (1.3)
	Hong Kong	91 (1.1) Δ	9 (1.0)
	Singapúr	86 (0.9) Δ	18 (1.3)
	Taípei	84 (1.3) Δ	10 (1.1)
	2a Kanada, Alberta	84 (1.4) Δ	23 (1.4)
	Svíþjóð	84 (1.4) Δ	29 (1.9)
	Lettland	84 (1.9) Δ	17 (1.6)
	†2a Belgía (flæmskum.)	83 (1.4) Δ	29 (1.6)
	2a Kanada, Ontario	83 (1.7) Δ	22 (2.3)
	2a Kanada, BK	83 (1.6) Δ	22 (1.8)
	† Holland	82 (1.9) Δ	37 (1.7)
	2a Búlgaría	81 (2.3) Δ	19 (1.8)
	Lúxemborg	81 (1.1) Δ	33 (1.5)
	Kanada, NS	80 (1.4) Δ	22 (1.5)
	Litháen	79 (1.7) Δ	30 (1.9)
	Slóvakía	78 (1.6) Δ	22 (1.3)
	†2a Bandaríkin	76 (1.8) Δ	24 (1.5)
	Ungverjaland	75 (2.0) Δ	26 (1.6)
	Pólland	75 (1.9) Δ	15 (1.5)
	Þýskaland	75 (1.7) Δ	35 (1.7)
	Kanada, Quebec	75 (2.1) Δ	28 (2.0)
	Slóvenía	74 (1.7) Δ	24 (1.5)
	Ítalía	74 (2.1) Δ	19 (1.6)
	England	74 (1.9) Δ	24 (1.6)
	† Skotland	73 (2.4) Δ	23 (1.6)
	Nýja Sjáland	73 (1.3) Δ	22 (1.3)
	Austurríki	73 (1.8) Δ	27 (1.7)
	2b Ísrael	71 (1.8) Δ	20 (1.4)
	Frakkland	70 (2.2)	13 (1.0)
	Spánn	69 (2.0)	33 (1.6)
	Alþjóðlegt meðaltal	67 (0.3)	22 (0.2)
	Moldóva	67 (2.4)	33 (2.0)
	2a Danmörk	65 (1.9)	28 (1.8)
	Ísland	64 (1.5) ▼	16 (1.4)
	Rúmenía	63 (2.5)	21 (1.8)
	2a Georgía	63 (2.0) ▼	29 (1.7)
	Belgía (frönskum.)	62 (2.2) ▼	26 (1.6)
	Makedónía	60 (2.1) ▼	21 (1.5)
	‡ Noregur	59 (1.8) ▼	27 (2.3)
	Trínidad og Tóbagó	44 (2.3) ▼	18 (1.8)
	Indónesía	39 (2.1) ▼	19 (1.6)
	Íran	38 (1.8) ▼	17 (1.5)
	Katar	33 (1.3) ▼	13 (0.9)
	Kúveit	25 (1.7) ▼	9 (1.0)
	Marokkó	21 (2.0) ▼	7 (1.2)
	Suður-Afríka	20 (1.5) ▼	7 (0.7)

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.12. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 3. Dæmi um atriði úr upplýsingatexta

Hámark 1 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
12. Höfundur sögunnar skrifar um leirklumpinn eins og hann væri persóna. Hvað er hann að reyna að fá þig til að ímynda þér?	† Holland	84 (1.3) Δ
Ⓐ Hvernig er að láta rigna á sig.	†2a Belgía (flæmskum.)	80 (1.4) Δ
ⓧ Hvernig leirklumpi getur liðið.	England	77 (1.5) Δ
Ⓒ Hvernig sé að vinna með leir.	2a Kanada, BK	77 (1.7) Δ
Ⓓ Hvernig sé að vera að búa eitthvað til.	2a Kanada, Alberta	76 (1.6) Δ
	2a Kanada, Ontario	75 (1.8) Δ
	Ungverjaland	75 (1.9) Δ
	Kanada, Nova Scotia	74 (1.7) Δ
	†2a Bandaríkin	71 (1.8) Δ
	Litháen	71 (1.8) Δ
	† Skotland	70 (2.1) Δ
	Singapúr	70 (1.6) Δ
	Svíþjóð	69 (2.0) Δ
	Nýja Sjáland	68 (1.6) Δ
	Slóvakía	66 (1.8) Δ
	Pólland	66 (1.5) Δ
	Lettland	63 (2.4) Δ
	Þýskaland	62 (2.0) Δ
	Ítalía	62 (2.0) Δ
	‡ Noregur	59 (2.7)
	Taipei	59 (1.8) Δ
	Lúxemborg	59 (1.5) Δ
	2a Rússland	58 (1.7) Δ
	Frakkland	58 (1.9) Δ
	2a Danmörk	58 (1.9)
	2b Ísrael	58 (2.0)
	Belgía (frönskum.)	58 (1.9)
	Hong Kong	57 (1.7)
	Ísland	57 (1.9)
	Kanada, Quebec	56 (2.2)
	Slóvenía	56 (1.7)
	Alþjóðlegt meðaltal	55 (0.3)
	Rúmenía	54 (1.9)
	Moldóva	51 (2.5)
	Spánn	48 (2.0) ▼
	Austurríki	47 (1.7) ▼
	2a Búlgaría	42 (2.5) ▼
	2a Georgía	39 (2.9) ▼
	Trínidad og Tóbagó	38 (1.9) ▼
	Makedónía	36 (1.8) ▼
	Íran	34 (1.7) ▼
	Suður-Afríka	24 (1.4) ▼
	Katar	24 (1.3) ▼
	Marokkó	20 (1.7) ▼
	Kúveit	20 (1.6) ▼
	Indónesía	17 (1.5) ▼

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Hlutfall herra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.13. PIRLS 2006 Hæfnisprepp 3. Dæmi um atriði úr bókmenntatexta

Hámark 2 stig. 2 stig gefin.	Lönd	Hlutfall réttra svara
8. Hvernig hjálpaði tímaritið Nínu? Nefndu tvennt. 1. Með því að láta flamingóana þirlast. 2. Með því að fanga brókakúlinn.	2a Kanada, Ontario	66 (2.2) Δ
	Hong Kong	66 (2.1) Δ
	2a Kanada, BK	63 (2.0) Δ
	2a Kanada, Alberta	63 (1.9) Δ
	Ungverjaland	60 (2.3) Δ
	Kanada, Quebec	59 (2.4) Δ
	Kanada, Nova Scotia	57 (2.0) Δ
	† Holland	56 (2.0) Δ
	Þýskaland	56 (2.0) Δ
	Ítalía	56 (2.1) Δ
	Lúxemborg	55 (1.7) Δ
	†2a Bandaríkin	54 (2.1) Δ
	2a Rússland	53 (2.3) Δ
	2a Danmörk	53 (2.4) Δ
	Litháen	53 (2.0) Δ
	Svíþjóð	53 (1.8) Δ
	England	50 (1.8) Δ
	Spánn	49 (1.8) Δ
	Taípei	49 (2.0) Δ
	†2a Belgía (flæmskum.)	48 (1.8) Δ
	Austurríki	48 (2.2) Δ
	Singapúr	47 (1.7) Δ
	2b Ísrael	47 (2.3) Δ
	2a Búlgaría	45 (2.7) Δ
	Belgía (frönskum.)	45 (2.0) Δ
	Pólland	45 (2.2)
	Lettland	43 (2.1)
	Nýja Sjáland	43 (1.8)
	Slóvenía	43 (1.6)
	Frakkland	43 (1.9)
	† Skotland	42 (2.1)
	Slóvakía	41 (2.4)
	Rúmenía	41 (2.6)
	Alþjóðlegt meðaltal	41 (0.3)
	Moldóva	41 (2.5)
	Ísland	35 (1.8) ▼
	‡ Noregur	34 (2.3) ▼
	2a Georgía	34 (1.9) ▼
	Trínidad og Tóbagó	24 (2.2) ▼
	Makedónía	22 (2.0) ▼
	Íran	20 (1.6) ▼
	Kúveit	12 (1.4) ▼
	Suður-Afríka	8 (0.9) ▼
	Indónesía	6 (0.9) ▼
	Katar	6 (0.7) ▼
	Marokkó	5 (1.0) ▼

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

Hlutfall herra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.14. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 3. Dæmi um atriði úr upplýsingatexta

Hámark 1 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
10. Í hvaða hluta greinarinnar kemur fram hvað ísinn er þykkur á Suðurskautslandinu? ☒ A Hvað er Suðurskautslandið? ☐ B Veðrið á Suðurskautslandinu. ☐ C Mörgæsirnar á Suðurskautslandinu. ☐ D Bréf frá Suðurskautslandinu.	^{2a} Rússland	84 (1.6) Δ
	Svíþjóð	84 (1.6) Δ
	Lúxemborg	83 (1.2) Δ
	[†] Holland	81 (1.6) Δ
	Þýskaland	80 (1.4) Δ
	^{†2a} Belgía (flæmskum.)	79 (1.4) Δ
	^{2a} Búlgaría	78 (2.1) Δ
	Lettland	77 (1.8) Δ
	^{2a} Danmörk	76 (1.9) Δ
	Litháen	75 (1.4) Δ
	Ítalía	74 (2.0) Δ
	Austurríki	74 (1.5) Δ
	Slóvakía	73 (1.7) Δ
	^{2a} Kanada, BK	70 (2.2) Δ
	Ungverjaland	70 (2.4) Δ
	Hong Kong	70 (1.8) Δ
	^{2a} Kanada, Alberta	68 (2.0) Δ
	Kanada, Nova Scotia	67 (1.5) Δ
	^{2a} Kanada, Ontario	66 (2.2) Δ
	Nýja Sjáland	65 (1.6) Δ
	Singapúr	65 (1.6) Δ
	Kanada, Quebec	65 (2.3) Δ
	England	64 (1.9) Δ
	Pólland	63 (2.0) Δ
	[†] Skotland	63 (2.2) Δ
	Frakkland	61 (1.8) Δ
	^{†2a} Bandaríkin	60 (1.7)
	Slóvenía	60 (1.9)
	Ísland	58 (1.6)
	Alþjóðlegt meðaltal	57 (0.3)
	Moldóva	56 (2.7)
	Taipei	54 (1.7)
	Rúmenía	53 (2.4)
	^{2b} Ísrael	52 (1.9) ▼
	Belgía (frönskum.)	51 (2.2) ▼
	Makedónía	50 (2.5) ▼
	^{2a} Georgía	47 (2.7) ▼
	[‡] Noregur	43 (2.4) ▼
	Spánn	39 (2.2) ▼
	Íran	32 (1.6) ▼
	Trínidad og Tóbagó	24 (2.0) ▼
	Indónesía	21 (1.6) ▼
	Suður-Afríka	15 (1.2) ▼
	Katar	15 (0.9) ▼
	Kúveit	14 (1.3) ▼
	Marokkó	12 (1.5) ▼

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

TE:

Tafla 1.15. PIRLS 2006 Hæfnisprepp 3. Dæmi um atriði úr upplýsingatexta

Hámark 1 stig, 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
9. Hvað heldurðu að gerist í atriði númer 3 í grápödduverkefninu ef þú færir laufblöðin í vinstra horn kassans? Þær beygjast til vinstri en ekki til hægri.	Singapúr	83 (1.3) ▲
	Ítalía	74 (1.9) ▲
	2a Rússland	73 (2.0) ▲
	† Holland	72 (2.1) ▲
	2a Kanada, Ontario	71 (1.9) ▲
	2a Kanada, BK	71 (2.0) ▲
	†2a Belgía (flæmskum.)	69 (1.4) ▲
	2a Kanada, Alberta	69 (1.8) ▲
	Svíþjóð	69 (1.8) ▲
	Lettland	68 (2.1) ▲
	Litháen	68 (1.9) ▲
	Hong Kong	67 (1.7) ▲
	Austurríki	67 (1.9) ▲
	Þýskaland	65 (1.9) ▲
	Lúxemborg	64 (1.5) ▲
	†2a Bandaríkin	63 (1.8) ▲
	Taípei	63 (1.5) ▲
	Ungverjaland	63 (1.9) ▲
	2a Búlgaría	63 (2.8) ▲
	Kanada, Nova Scotia	61 (1.9) ▲
	England	61 (1.9) ▲
	Spánn	61 (1.8) ▲
	Slóvenía	60 (1.7) ▲
	Slóvakía	59 (2.1) ▲
	2a Danmörk	59 (2.4) ▲
	Ísland	58 (1.7) ▲
	Frakkland	58 (2.1)
	Nýja Sjáland	57 (1.4)
	2b Ísrael	57 (2.1)
	Kanada, Quebec	55 (2.2)
	† Skotland	55 (2.1)
	Alþjóðlegt meðaltal	55 (0.3)
	Rúmenía	55 (2.4)
	Moldóva	54 (2.7)
	‡ Noregur	52 (2.2)
	Pólland	50 (1.9) ▼
	Belgía (frönskum.)	48 (2.0) ▼
	2a Georgía	47 (2.5) ▼
	Makedónía	40 (2.1) ▼
	Trínidad og Tóbagó	40 (2.1) ▼
	Íran	39 (2.1) ▼
	Indónesía	25 (1.8) ▼
	Kúveit	16 (1.7) ▼
	Katar	15 (1.0) ▼
	Marokkó	15 (1.8) ▼
	Suður-Afríka	12 (1.0) ▼

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal ▲

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.16. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 4. Dæmi um atriði úr bókmenntatexta

Hámark 1 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
9. Hvaða orð í sögunni sýna að telpan vissi hvað hún ætlaði að búa til?	2a Rússland	65 (1.9) Δ
(A) „Fingur hennar voru yndislegir viðkomu.“	Ungverjaland	65 (1.9) Δ
(B) „Telpan sá leirklumpinn.“	Hong Kong	59 (1.7) Δ
(C) „Telpan heldur varlega á honum.“	2a Danmörk	59 (1.8) Δ
⊗ „Handtökin voru markviss.“	† Holland	59 (1.9) Δ
	2a Búlgaría	59 (2.8) Δ
	Taípei	57 (1.8) Δ
	Ítalía	55 (2.2) Δ
	2b Ísrael	55 (1.7) Δ
	Singapúr	53 (1.9) Δ
	Lúxemborg	52 (1.5) Δ
	Litháen	51 (1.9) Δ
	Pólland	50 (2.1) Δ
	†2a Belgía (flæmskum.)	48 (1.6) Δ
	Slóvakía	48 (2.2) Δ
	†2a Bandaríkin	47 (1.9) Δ
	Lettland	47 (2.1) Δ
	Rúmenía	46 (2.3)
	2a Kanada, BK	45 (1.9)
	2a Kanada, Alberta	44 (2.3)
	2a Kanada, Ontario	44 (2.1)
	2a Georgía	43 (2.7)
	Alþjóðlegt meðaltal	42 (0.3)
	Kanada, Quebec	41 (2.8)
	Svíþjóð	41 (2.0)
	Frakkland	40 (1.6)
	‡ Noregur	40 (2.4)
	Moldóva	39 (2.1)
	† Skotland	38 (2.1)
	Austurríki	37 (1.9) ▼
	Kanada, Nova Scotia	37 (1.7) ▼
	England	35 (2.0) ▼
	Þýskaland	35 (1.6) ▼
	Nýja Sjáland	34 (1.5) ▼
	Ísland	33 (1.8) ▼
	Íran	33 (1.6) ▼
	Indónesía	31 (1.6) ▼
	Belgía (frönskum.)	31 (1.6) ▼
	Trínidad og Tóbagó	30 (2.2) ▼
	Spánn	28 (1.6) ▼
	Katar	25 (1.3) ▼
	Slóvenía	24 (1.4) ▼
	Makedónía	23 (2.0) ▼
	Marokkó	22 (2.1) ▼
	Kúveit	20 (1.6) ▼
	Suður-Afríka	17 (1.1) ▼

Hlutfall herra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

Tafla 1.17. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 4. Dæmi um atriði úr bókmenntatexta

Hámark 3 stig. 3 stig gefin.		Lönd	Hlutfall réttra svara
11. Þú færð að vita hvernig Nína er með því að lesa um það sem hún gerði. Lýstu Nínu og notaðu tvö dæmi úr sögunni til að sýna hvernig hún er. ③ Hún er sniðug-hún notaði flamingöna til að verja sig. Hún er kurteis-hún þakkadi flamingöunum vel.		Svíþjóð	47 (2.2) Δ
		Singapúr	44 (2.0) Δ
		Slóvenía	42 (1.6) Δ
		^{2a} Kanada, Ontario	41 (2.8) Δ
		Nýja Sjáland	40 (1.7) Δ
		Ungverjaland	40 (2.2) Δ
		Lúxemborg	39 (1.6) Δ
		^{†2a} Bandaríkin	39 (2.1) Δ
		Hong Kong	38 (1.9) Δ
		Taipei	38 (1.8) Δ
		^{†2a} Belgía (flæmskum.)	38 (2.0) Δ
		^{2a} Búlgaría	38 (2.3) Δ
		^{2a} Kanada, BK	37 (2.0) Δ
		Kanada, Nova Scotia	37 (2.1) Δ
		^{2a} Danmörk	37 (1.6) Δ
		England	36 (2.4) Δ
		Ítalía	36 (2.1) Δ
		Þýskaland	36 (1.7) Δ
		^{2a} Kanada, Alberta	36 (2.3) Δ
		Slóvakía	36 (1.9) Δ
		[†] Skotland	35 (2.5) Δ
		Kanada, Quebec	34 (2.1) Δ
		Pólland	32 (1.6) Δ
		Austurríki	32 (1.7) Δ
		^{2a} Rússland	31 (2.0)
		Rúmenía	30 (2.0)
		Lettland	29 (2.1)
		Litháen	28 (1.7)
		^{2b} Ísrael	28 (1.6)
		[†] Holland	28 (1.7)
		Alþjóðlegt meðaltal	27 (0.3)
		Moldóva	27 (1.9)
		Ísland	26 (1.6)
		Frakkland	22 (1.6) ▼
		Belgía (frönskum.)	22 (1.9) ▼
		Spánn	21 (1.6) ▼
		[†] Noregur	19 (1.9) ▼
		Makedónía	15 (1.3) ▼
		Trínidad og Tóbagó	13 (1.3) ▼
		^{2a} Georgía	9 (1.3) ▼
		Íran	7 (0.8) ▼
		Suður-Afríka	5 (0.9) ▼
		Indónesía	5 (0.8) ▼
		Kúveit	4 (0.8) ▼
		Marokkó	4 (0.8) ▼
		Katar	3 (0.5) ▼

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

Hlutfall herra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Tafla 1.18. PIRLS 2006 Hæfnisprep 4. Dæmi um atriði úr upplýsingatexta

Hámark 2 stig, 2 stig gefin.	Lönd	Hlutfall réttra svara
7. Skoðaðu myndina um Að rannsaka grápöddur. Hvernig hjálpar myndin þér að vita hvernig á að gera tilraunina? ② Eg sé hvernig kassinn er gerður og hvar hlutirnir eiga að vera.	2a Kanada, Ontario	48 (2.7) Δ
	2a Rússland	46 (2.4) Δ
	2a Kanada, BK	46 (2.1) Δ
	2a Kanada, Alberta	44 (1.7) Δ
	12a Bandaríkin	42 (2.4) Δ
	England	41 (2.1) Δ
	Lettland	40 (2.1) Δ
	Kanada, Nova Scotia	40 (1.9) Δ
	Nýja Sjáland	40 (1.8) Δ
	† Skotland	39 (2.1) Δ
	Ítalía	35 (2.1) Δ
	Ungverjaland	33 (1.9) Δ
	Singapúr	33 (1.4) Δ
	2a Danmörk	32 (1.6) Δ
	12a Belgía (flæmskum.)	31 (1.8) Δ
	Lúxemborg	30 (1.5) Δ
	† Holland	29 (1.6) Δ
	† Noregur	28 (1.8) Δ
	Slóvakía	27 (2.0) Δ
	Kanada, Quebec	25 (2.0)
	2a Búlgaría	25 (2.1)
	Hong Kong	23 (1.9)
	Alþjóðlegt meðaltal	21 (0.3)
	Spánn	21 (1.6)
	Pólland	21 (2.0)
	2b Ísrael	20 (1.6)
	Rúmenía	19 (1.9)
	Frakkland	19 (1.4) ▼
	Litháen	18 (1.4) ▼
	Svíþjóð	18 (1.3) ▼
	Þýskaland	17 (1.4) ▼
	Trinidad og Tóbagó	16 (1.7) ▼
	Austurríki	16 (1.4) ▼
	Moldóva	13 (1.9) ▼
	Ísland	13 (1.2) ▼
	Slóvenía	13 (1.0) ▼
	Makedónía	13 (1.5) ▼
	2a Georgía	9 (1.5) ▼
	Belgía (frönskum.)	7 (1.0) ▼
	Suður-Afríka	6 (0.9) ▼
	Taípei	6 (0.7) ▼
	Íran	5 (0.8) ▼
	Indónesía	5 (0.8) ▼
	Kúveit	3 (0.8) ▼
	Katar	2 (0.4) ▼
	Marokkó	1 (0.4) ▼

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

Tafla 1.19. PIRLS 2006 Hæfnisþrep 4. Dæmi um atriði úr upplýsingatexta

Hámark 1 stig. 1 stig gefið.	Lönd	Hlutfall réttra svara
12. Útskýrðu hvers vegna það er mikilvægt að setja lög af mold og sandi í flöskuna. ① Það blandast saman þegar ormarnir koma aftur niður í moldina eftir að fá sér að eta.	2a Búlgaría	63 (2.8) Δ
	Austurríki	41 (1.9) Δ
	2a Rússland	39 (2.0) Δ
	Ítalía	38 (2.3) Δ
	Slóvakía	37 (2.0) Δ
	Þýskaland	36 (1.6) Δ
	Svíþjóð	36 (2.0) Δ
	Lettland	35 (2.0) Δ
	Lúxemborg	35 (1.5) Δ
	†2a Belgía (flæmskum.)	33 (1.7) Δ
	Spánn	32 (1.9) Δ
	Hong Kong	32 (1.8) Δ
	2a Kanada, BK	32 (1.9) Δ
	2a Danmörk	31 (1.8) Δ
	Taípei	30 (1.4) Δ
	Litháen	29 (2.0) Δ
	† Holland	29 (1.7) Δ
	Pólland	28 (1.9) Δ
	Slóvenía	27 (1.5) Δ
	2a Kanada, Alberta	27 (1.7) Δ
	Rúmenía	27 (1.9) Δ
	Frakkland	26 (1.4) Δ
	Alþjóðlegt meðaltal	26 (0.3)
	Belgía (frönskum.)	25 (1.4) Δ
	2a Kanada, Ontario	24 (2.0) Δ
	Ungverjaland	24 (1.8) Δ
	Kanada, Nova Scotia	24 (1.7) Δ
	Nýja Sjáland	24 (1.2) Δ
	England	24 (1.7) Δ
	Moldóva	23 (2.1) Δ
	Kanada, Quebec	22 (2.1) Δ
	† Skotland	22 (1.9) ▼
	†2a Bandaríkin	21 (1.6) ▼
	Singapúr	21 (1.4) ▼
	2a Georgía	19 (2.1) ▼
	2b Ísrael	17 (1.6) ▼
	Indónesía	17 (1.4) ▼
	‡ Noregur	16 (2.1) ▼
	Makedónía	15 (1.4) ▼
	Trínidad og Tóbagó	15 (1.4) ▼
	Ísland	13 (1.3) ▼
	Íran	13 (1.4) ▼
	Kúveit	12 (1.3) ▼
	Katar	11 (0.9) ▼
	Marokkó	9 (2.0) ▼
	Suður-Afríka	6 (0.7) ▼

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

Hlutfall hærra en alþjóðlegt meðaltal Δ

Hlutfall lægra en alþjóðlegt meðaltal ▼

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalfrávik er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

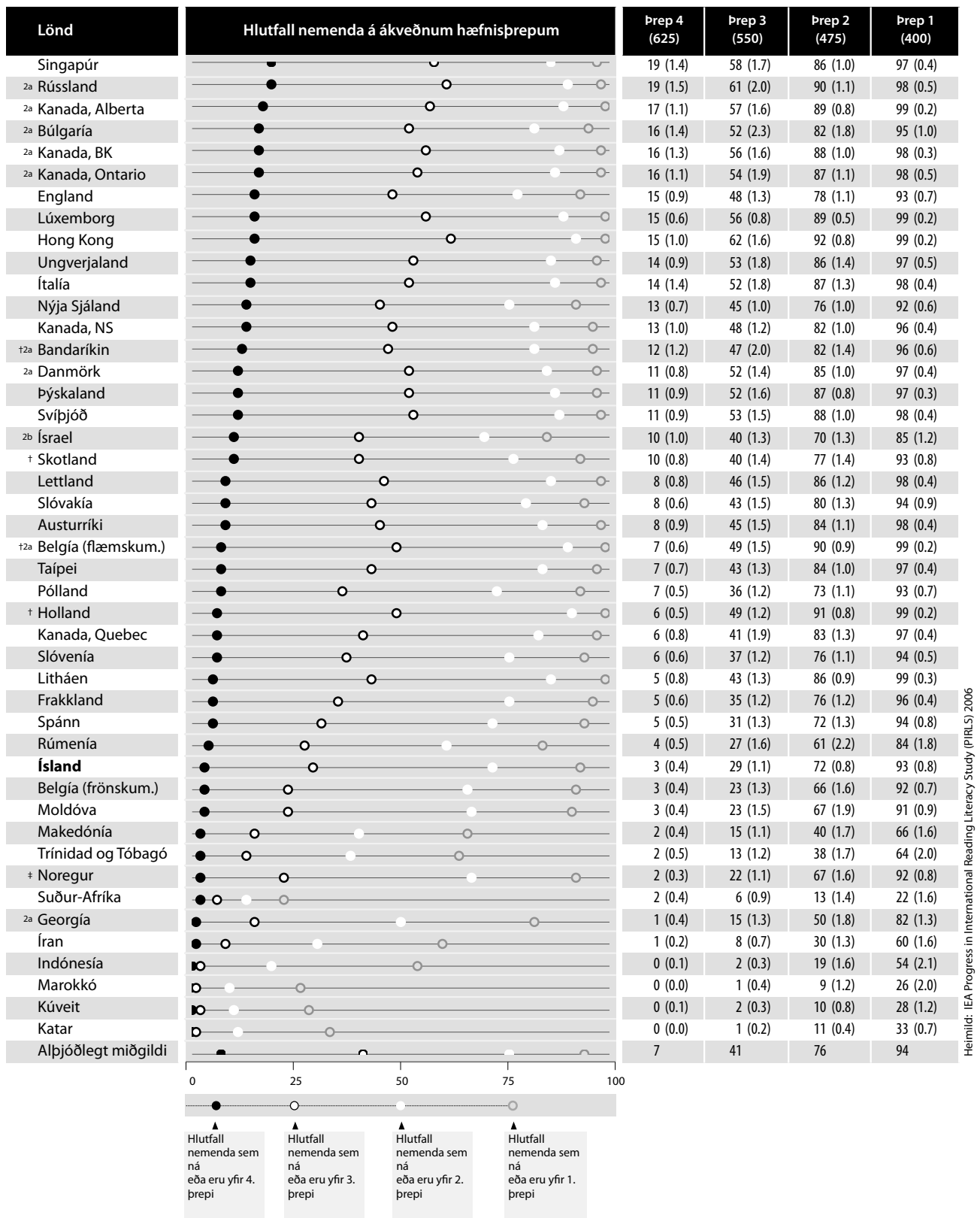
Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Hæfnisprep –Niðurstöður

Á miðri töflu 1.20 er sýnd dreifing nemenda milli fjögurra skurðpunkta á hæfnisbílín fimm. Hæsta hæfnisprep er lengst til vinstri merkt með svörtum punkti og lægsta lengst til hægri. Almennt eru lönd sem fengu hátt meðaltal á lesleikni (tafla 1.1.), með hærri hlutfall nemenda á efri hæfnisprepum heldur en lönd sem fengu lágt meðaltal á lesleikni. Sem dæmi þá ná um fimmtungur eða 19% nemenda í Singapúr efsta hæfnisprepi (4) og nærri allir nemendur eða 97% ná lægsta hæfnisprepi (1). Á Íslandi ná aðeins 3% nemenda hæsta hæfnisprepi, 29% ná hæfnisprepi 3, 72% ná hæfnisprepi 2 og 93% ná lægsta hæfnisprepi. Þetta þýðir að 7% íslenskra barna ná ekki lágmarksprepi í lesleikni. Til samanburðar þá er þessi neðsti hópur 2% hjá Svíum, 3% hjá Dönum og 8% hjá Norðmönnum. Taflan sýnir alþjóðlegt miðgildi hæfnisprepa til viðmiðunar og af Norðurlöndum eru bæði Ísland og Noregur neðan þess.

Tafla 1.20. Dreifing nemenda á alþjóðlegum hæfnisþrepum PIRLS

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Hæfnisþrep – Samanburður milli ára

Tafla 1.21 sýnir safntíðni yfir hlutfall nemenda sem náðu alþjóðlegum hæfnisþrepun PIRLS 2001 og 2006. Á töflunni má sjá að almennt hækka lönd frekar en lækka milli rannsóknanna, einkum á lágsta hæfnisþrepi.

Á Íslandi árið 2001 náðu 92% barna lágsta hæfnisþrepi og árið 2006 náðu 93% þrepinu. Sú hækkun um 1% er ekki marktæk. Marktæk lækkun milli rannsókna er á Íslandi á þeim nemendum sem ná efstu tveimur þrepunum og nemur lækkunin samtals 6% sem samsvarar um 220 börnum. Nemendum sem ná efsta þrepi fækkar hér um helming frá 2001. Marktæk lækkun á efsta þrepi kom einnig fram hjá nágrönnum okkar, Svíþjóð og Noregi. Nokkur lönd eins og Singapúr sýna hækkun í öllum hæfnisþrepum.

Tafla 1.21. Samanburður á hlutfalli nemenda sem ná mismunandi hæfnisþrepum í lesleikni árin 2001 og 2006

Lönd	Hæfnisþrep 4 (625)			Hæfnisþrep 3 (550)			Hæfnisþrep 2 (475)			Hæfnisþrep 1 (400)		
	2006 Hlutfall nemenda		2001 Hlutfall nemenda	2006 Hlutfall nemenda		2001 Hlutfall nemenda	2006 Hlutfall nemenda		2001 Hlutfall nemenda		2006 Hlutfall nemenda	
Singapúr	19 (1.4)	Δ	12 (1.4)	58 (1.7)	Δ	45 (2.4)	86 (1.0)	Δ	76 (2.0)	97 (0.4)	Δ	90 (1.4)
^{2a} Rússland	19 (1.5)	Δ	5 (0.9)	61 (2.0)	Δ	39 (2.3)	90 (1.1)	Δ	80 (1.9)	98 (0.5)		96 (1.2)
^{2a} Búlgaría	16 (1.4)		17 (1.2)	52 (2.3)		54 (1.9)	82 (1.8)		83 (1.6)	95 (1.0)		95 (0.9)
England	15 (0.9)	▼	20 (1.4)	48 (1.3)	▼	54 (1.7)	78 (1.1)	▼	82 (1.2)	93 (0.7)		94 (0.7)
^{2a} Kanada, Ontario	15 (1.2)		15 (1.2)	54 (2.0)		50 (1.8)	87 (1.1)	Δ	84 (1.3)	98 (0.5)	Δ	96 (0.6)
Hong Kong	15 (1.0)	Δ	5 (0.6)	62 (1.6)	Δ	39 (1.9)	92 (0.8)	Δ	81 (1.5)	99 (0.2)	Δ	97 (0.6)
Ungverjaland	14 (0.9)	Δ	10 (0.9)	53 (1.8)		49 (1.8)	86 (1.4)		85 (1.0)	97 (0.5)		98 (0.3)
Ítalía	14 (1.4)		11 (0.9)	52 (1.8)	Δ	48 (1.4)	87 (1.3)	Δ	83 (1.2)	98 (0.4)	Δ	97 (0.6)
Nýja Sjáland	13 (0.7)		14 (1.2)	45 (1.0)		45 (1.6)	76 (1.0)		74 (1.4)	92 (0.6)		90 (1.0)
^{†2a} Bandaríkin	12 (1.2)		15 (1.1)	47 (2.0)		50 (2.0)	82 (1.4)		80 (1.7)	96 (0.6)	Δ	94 (0.7)
Þýskaland	11 (0.9)	Δ	9 (0.6)	52 (1.6)	Δ	47 (1.3)	87 (0.8)	Δ	83 (0.9)	97 (0.3)		97 (0.4)
Svíþjóð	11 (0.9)	▼	15 (1.0)	53 (1.5)	▼	59 (1.4)	88 (1.0)	▼	90 (0.8)	98 (0.4)		98 (0.3)
^{2b} Ísrael	10 (1.0)		9 (0.7)	40 (1.3)		36 (1.2)	70 (1.3)		67 (1.2)	85 (1.2)		87 (1.0)
[†] Skotland	10 (0.8)		11 (0.9)	40 (1.4)		42 (1.9)	77 (1.4)		75 (1.5)	93 (0.8)		92 (0.9)
Lettland	8 (0.8)		9 (0.9)	46 (1.5)		49 (2.0)	86 (1.2)		87 (0.9)	98 (0.4)		99 (0.4)
Slóvakía	8 (0.6)	Δ	5 (0.8)	43 (1.5)	Δ	34 (1.7)	80 (1.3)	Δ	76 (1.5)	94 (0.9)		94 (0.8)
[†] Holland	6 (0.5)	▼	10 (0.9)	49 (1.2)	▼	54 (1.8)	91 (0.8)		92 (1.0)	99 (0.2)		99 (0.3)
Kanada, Quebec	6 (0.8)		8 (0.7)	41 (1.9)		43 (2.0)	83 (1.3)		84 (1.5)	97 (0.4)		98 (0.4)
Slóvenía	6 (0.6)	Δ	3 (0.4)	37 (1.2)	Δ	25 (1.1)	76 (1.1)	Δ	67 (1.2)	94 (0.5)	Δ	91 (0.6)
Litháen	5 (0.8)	▼	9 (1.0)	43 (1.3)	▼	48 (1.8)	86 (0.9)		85 (1.2)	99 (0.3)		98 (0.4)
Frakkland	5 (0.6)		7 (0.8)	35 (1.2)		37 (1.4)	76 (1.2)		77 (1.2)	96 (0.4)		95 (0.6)
Rúmenía	4 (0.5)	▼	9 (1.2)	27 (1.6)	▼	35 (2.2)	61 (2.2)	▼	69 (2.0)	84 (1.8)	▼	88 (1.3)
Ísland	3 (0.4)	▼	6 (0.5)	29 (1.1)	▼	32 (0.9)	72 (0.8)		71 (1.1)	93 (0.8)		92 (0.6)
Moldóva	3 (0.4)		3 (0.7)	23 (1.5)		22 (2.1)	67 (1.9)	Δ	61 (2.1)	91 (0.9)		88 (1.2)
Makedónía	2 (0.4)		2 (0.3)	15 (1.1)		15 (1.1)	40 (1.7)		41 (1.9)	66 (1.6)		67 (2.1)
[‡] Noregur	2 (0.3)	▼	4 (0.8)	22 (1.1)	▼	28 (1.5)	67 (1.6)		65 (1.6)	92 (0.8)	Δ	88 (0.9)
Íran	1 (0.2)		0 (0.2)	8 (0.7)		7 (0.8)	30 (1.3)		28 (1.8)	60 (1.6)		56 (2.0)
Marokkó	0 (0.0)		1 (0.9)	1 (0.4)		4 (1.6)	9 (1.2)		14 (2.6)	26 (2.0)		33 (3.4)
Meðaltal	9 (0.2)	Δ	8 (0.2)	40 (0.3)	Δ	38 (0.3)	74 (0.3)	Δ	72 (0.3)	90 (0.2)	Δ	89 (0.2)

Δ 2006 marktækt hærra

▼ 2006 marktækt lægra

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath.: Í Rússlandi og Slóveníu voru gerðar viðamiklar breytingar á grunnskólakerfinu á tímabilinu.

Markmiðsbundinn lestur

Prófverkefnum PIRLS var ætlað að mæla markmiðsbundinn lestur þ.e.

- Lestur til ánægju
- Lestur til að öðlast og nota vitneskju

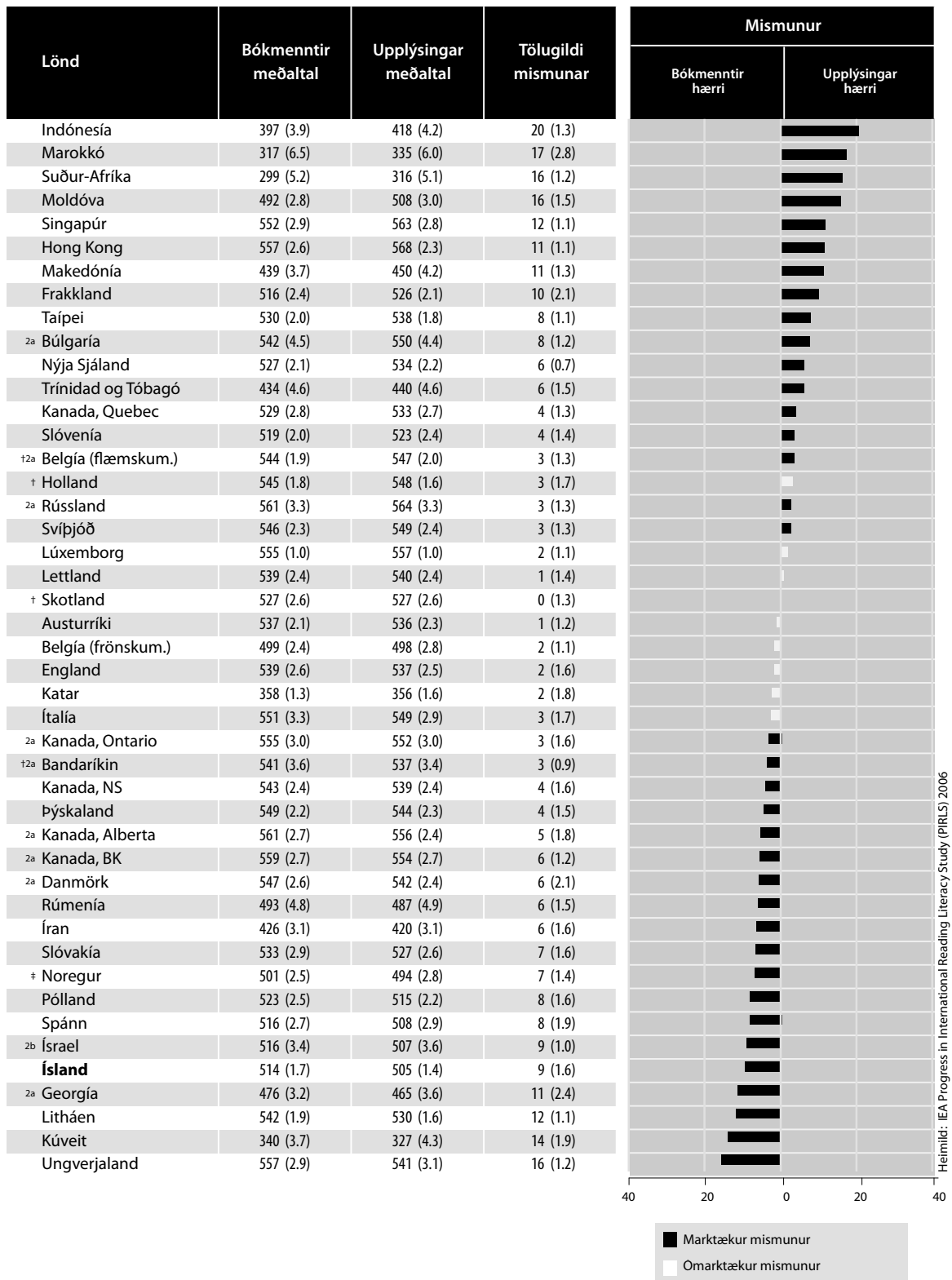
og lásu börnin því bæði bókmenntatexta og upplýsingatexta. Tafla 1.22 sýnir niðurstöður þessara mælinga. Árangur á mismunandi tilgangi lestrar er ekki að fullu samanburðarhæfur þar sem verið er að mæla ólíkar hugsníðar en til að auðvelda samanburð og túlkun voru alþjóðlegar niðurstöður skalaðar og meðaltal haft 500 stig.

Pegar taflan er skoðuð má segja að eina almenna mynstrið sem þáttökulönd sýna er að kínverskumælandi lönd ná marktækt betri árangri í upplýsingatextum heldur en bókmenntatextum. Var Hong Kong í þeirri sömu stöðu í PIRLS 2001 en Singapur var þá með svipuð árangurshlutföll í ólíkum textum. Önnur kínverskumælandi lönd voru þá ekki í rannsókninni. Ísland ásamt Noregi og Danmörku ná betri árangri í bókmenntatextum. Svíþjóð stendur sig aðeins betur á upplýsingatextum.

Pegar breytingar á Íslandi milli ára 2001 og 2006 eru skoðaðar í ljósi mælinga á mismunandi markmiðum með lestri sést að árangur í lestri bókmenntatexta hefur lækkað marktækt um 5 stig. Þessa lækkun má rekja til stráka. Hins vegar hefur ekki orðið marktæk breyting á lestri upplýsingatexta milli ára.

Í kaflanum um kynjamun má lesa um mun á strákum og stelpum í tengslum við markmiðsbundinn lestur.

Tafla 1.22. Breytileiki í lesleikni eftir markmiðum: lestri bókmennta- og upplýsingatexta

[†] Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

[‡] Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

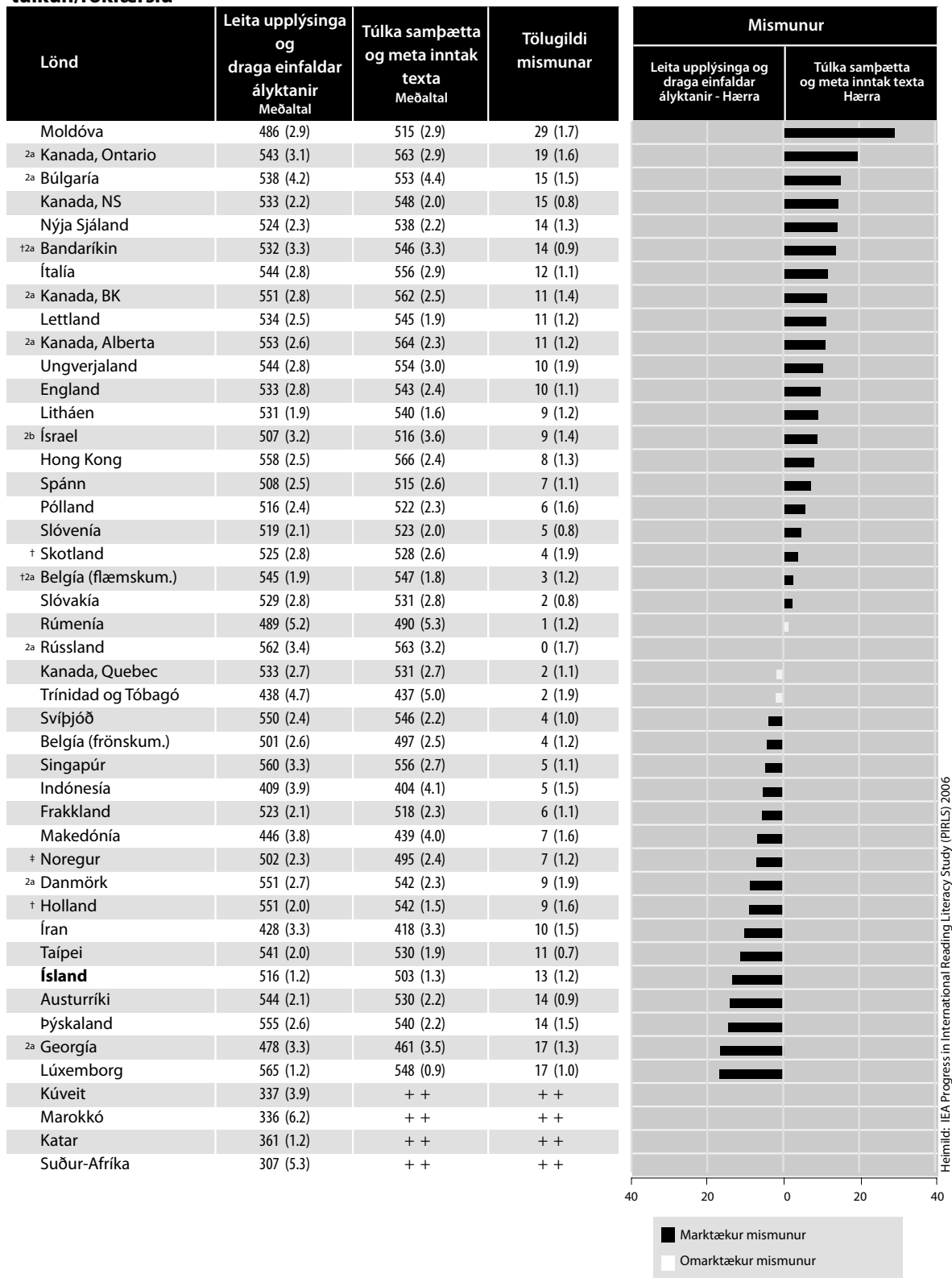
() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Tveir þættir lesleikni

Tafla 1.23 sýnir meðalárangur á þeim tveimur þáttum lesleikni sem PIRLS mælir. Þessir þættir eru:

- 1 Leita að og finna upplýsingar og draga einfaldar ályktanir
- 2 Túlka og samþætta hugmyndir og skoða og meta inntak texta

Á töflunni má sjá að um helmingur landanna kemur betur út á þeim þætti sem byggir á beinni textaúrvinnslu og hinn helmingurinn á þeim þætti sem byggir meira á túlkun og rökvinnslu. Norðurlöndin eiga það sameiginlegt að nemendur þeirra eru sterkari í beinni textaúrvinnslu en túlkun eða rökfærslu. Í kaflanum um kynjamun má lesa um mun á strákum og stelpum í tengslum við mismunandi þætti lesleikni.

Tafla 1.23. Breytileiki í lesleikni á tveimur undirþáttum: einfaldri textaúrvinnslu og túlkun/rökfærslu

[†] Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

[‡] Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Kynjamunur

Tafla 1.24 sýnir að meðaltal stelpna í lesleikni er hærra en meðaltal stráka í öllum þátttökulöndunum. Löndum er raðað í töfluna eftir því hve kynjamur er mikill. Kynjamunur er frekar mikill á Íslandi eða 19 stig sem er hærra en alþjóðlegt meðaltal. Kynjamunur er sá sami á Íslandi og í Noregi, eilítið minni í Svíþjóð (17 stig) en minnstur í Danmörku (13 stig) af Norðurlöndum.

Tafla 1.24. Mismunur meðaltala í lesleikni eftir kyni

Lönd	Stelpur			Strákar		Stúlkur hærri en strákar Mismunur
	Hundraðshlutfall	Meðaltal		Hundraðshlutfall	Meðaltal	
Lúxemborg	49 (0.7)	559 (1.3)		51 (0.7)	556 (1.6)	3 (2.0)
Spánn	49 (1.1)	515 (2.6)		51 (1.1)	511 (3.1)	4 (2.8)
Belgía (frönskum.)	50 (0.7)	502 (2.8)	Δ	50 (0.7)	497 (2.9)	5 (2.3)
Ungverjaland	50 (0.9)	554 (3.6)	Δ	50 (0.9)	548 (2.9)	5 (2.6)
^{†2a} Belgía (flæmskum.)	50 (0.9)	550 (2.3)	Δ	50 (0.9)	544 (2.4)	6 (2.5)
Ítalía	48 (0.8)	555 (3.3)	Δ	52 (0.8)	548 (3.3)	7 (2.9)
[†] Holland	51 (0.8)	551 (2.0)	Δ	49 (0.8)	543 (1.6)	7 (2.2)
Þýskaland	49 (0.7)	551 (2.5)	Δ	51 (0.7)	544 (2.5)	7 (2.6)
^{2a} Kanada, Alberta	48 (0.8)	564 (2.4)	Δ	52 (0.8)	556 (2.7)	8 (1.9)
^{2a} Kanada, BK	50 (0.8)	562 (2.9)	Δ	50 (0.8)	554 (3.1)	9 (3.0)
Austurríki	49 (0.7)	543 (2.3)	Δ	51 (0.7)	533 (2.6)	10 (2.3)
^{†2a} Bandaríkin	51 (0.7)	545 (3.3)	Δ	49 (0.7)	535 (4.4)	10 (3.2)
Hong Kong	49 (1.3)	569 (2.5)	Δ	51 (1.3)	559 (2.8)	10 (2.5)
Frakkland	48 (0.7)	527 (2.4)	Δ	52 (0.7)	516 (2.4)	11 (2.5)
Slóvakía	49 (0.8)	537 (2.7)	Δ	51 (0.8)	525 (3.3)	11 (2.5)
Kanada, Quebec	49 (1.0)	539 (2.7)	Δ	51 (1.0)	527 (3.5)	13 (3.0)
^{2a} Kanada, Ontario	49 (1.1)	562 (3.3)	Δ	51 (1.1)	549 (3.3)	13 (3.8)
Taipei	48 (0.5)	542 (2.2)	Δ	52 (0.5)	529 (2.3)	13 (1.9)
^{2a} Danmörk	52 (0.9)	553 (2.8)	Δ	48 (0.9)	539 (2.7)	14 (3.2)
Moldóva	50 (1.0)	507 (3.1)	Δ	50 (1.0)	493 (3.5)	14 (2.5)
Íran	46 (1.1)	429 (5.3)	Δ	54 (1.1)	414 (3.8)	14 (6.7)
Rúmenía	48 (1.0)	497 (5.0)	Δ	52 (1.0)	483 (5.7)	14 (4.2)
^{2b} Ísrael	48 (1.2)	520 (4.1)	Δ	52 (1.2)	506 (3.7)	15 (4.0)
^{2a} Rússland	51 (0.9)	572 (3.9)	Δ	49 (0.9)	557 (3.4)	15 (2.9)
Singapúr	48 (0.6)	567 (3.1)	Δ	52 (0.6)	550 (3.3)	17 (2.9)
Pólland	51 (0.8)	528 (2.6)	Δ	49 (0.8)	511 (2.7)	17 (2.6)
^{2a} Georgía	48 (1.0)	480 (3.3)	Δ	52 (1.0)	463 (3.8)	17 (3.2)
Marokkó	47 (1.0)	332 (6.6)	Δ	53 (1.0)	314 (6.6)	18 (5.8)
Svíþjóð	48 (1.1)	559 (2.6)	Δ	52 (1.1)	541 (2.6)	18 (2.5)
Litháen	49 (0.9)	546 (2.0)	Δ	51 (0.9)	528 (2.0)	18 (2.2)
Ísland	50 (0.9)	520 (1.7)	Δ	50 (0.9)	501 (1.9)	19 (2.5)
[†] Noregur	49 (1.1)	508 (2.8)	Δ	51 (1.1)	489 (3.1)	19 (3.2)
England	50 (0.9)	549 (3.0)	Δ	50 (0.9)	530 (2.8)	19 (2.7)
Slóvenía	48 (0.7)	532 (2.1)	Δ	52 (0.7)	512 (2.7)	19 (2.5)
Indónesía	49 (0.9)	415 (4.2)	Δ	51 (0.9)	395 (4.6)	20 (3.3)
^{2a} Búlgaría	49 (1.0)	558 (4.4)	Δ	51 (1.0)	537 (5.0)	21 (3.8)
Kanada, Nova Scotia	49 (0.7)	553 (2.5)	Δ	51 (0.7)	531 (2.8)	21 (3.2)
Makedónía	49 (0.7)	453 (4.4)	Δ	51 (0.7)	432 (4.4)	21 (3.5)
[†] Skotland	51 (0.9)	538 (3.6)	Δ	49 (0.9)	516 (3.1)	22 (3.8)
Lettland	48 (1.0)	553 (2.7)	Δ	52 (1.0)	530 (2.6)	23 (2.7)
Nýja Sjáland	49 (0.9)	544 (2.2)	Δ	51 (0.9)	520 (2.9)	24 (3.1)
Trínidad og Tóbagó	49 (1.7)	451 (4.9)	Δ	51 (1.7)	420 (6.0)	31 (5.6)
Suður-Afríka	52 (0.6)	319 (6.3)	Δ	48 (0.6)	283 (5.5)	36 (4.6)
Katar	50 (0.2)	372 (1.7)	Δ	50 (0.2)	335 (1.7)	37 (2.6)
Kúveit	50 (2.0)	364 (4.7)	Δ	50 (2.0)	297 (6.2)	67 (7.5)
Alþjóðlegt meðaltal	49 (0.2)	509 (0.6)	Δ	51 (0.2)	492 (0.6)	17 (0.5)

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Δ Meðaltal marktækt hærri en hjá hinu kyninu

[†] Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.[‡] Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Kynjamunur – Samanburður milli ára

Tafla 1.25 sýnir að engin breyting er á lesleikni milli rannsókna 2001 og 2006 þegar kynin eru skoðuð hvort um sig. Sömuleiðis varð ekki marktæk breyting hjá Norðmönnum en hjá Svíum lækkuðu bæði kynin marktækt og stúlkur heldur meira eða um 14 stig.

Tafla 1.25. Samanburður á lesleikni árin 2001 og 2006 eftir kynjum

Lönd	Stelpur		Strákar	
	2006 meðaltal	2001 til 2006 mismunur	2006 meðaltal	2001 til 2006 mismunur
Bandaríkin	545 (3.3)	-6 (5.0)	535 (4.4)	2 (6.6)
Búlgaría	558 (4.4)	-5 (5.7)	537 (5.0)	-1 (6.8)
England	549 (3.0)	-14 (4.9) ▼	530 (2.8)	-11 (4.7) ▼
Frakkland	527 (2.4)	-3 (3.6)	516 (2.4)	-4 (3.9)
Holland	551 (2.0)	-11 (3.4) ▼	543 (1.6)	-4 (3.2)
Hong Kong	569 (2.5)	32 (3.9) Δ	559 (2.8)	40 (4.5) Δ
Íran	429 (5.3)	2 (7.8)	414 (3.8)	15 (6.8) Δ
Ísland	520 (1.7)	-2 (2.5)	501 (1.9)	-2 (2.4)
Ísrael	520 (4.1)	1 (5.3)	506 (3.7)	8 (5.2)
Ítalía	555 (3.3)	10 (4.2) Δ	548 (3.3)	11 (4.2) Δ
Kanada, Ontario	560 (3.3)	2 (5.0)	548 (3.3)	10 (4.8) Δ
Kanada, Quebec	539 (2.7)	-5 (4.3)	527 (3.5)	-3 (4.7)
Lettland	553 (2.7)	-3 (4.1)	530 (2.6)	-4 (3.6)
Litháen	546 (2.0)	-6 (3.5)	528 (2.0)	-7 (3.4)
Makedónía	453 (4.4)	1 (6.8)	432 (4.4)	1 (6.5)
Marokkó	332 (6.6)	-29 (11.6) ▼	314 (6.6)	-27 (12.8) ▼
Moldóva	507 (3.1)	3 (5.6)	493 (3.5)	14 (5.3) Δ
Noregur	508 (2.8)	-3 (4.5)	489 (3.1)	0 (4.6)
Nýja Sjáland	544 (2.2)	2 (5.2)	520 (2.9)	4 (5.1)
Rúmenía	497 (5.0)	-22 (6.6) ▼	483 (5.7)	-22 (8.1) ▼
Rússland	572 (3.9)	38 (5.8) Δ	557 (3.4)	35 (5.9) Δ
Singapúr	567 (3.1)	27 (6.1) Δ	550 (3.3)	34 (6.6) Δ
Skotland	538 (3.6)	2 (5.3)	516 (3.1)	-3 (5.2)
Slóvakía	537 (2.7)	10 (4.0) Δ	525 (3.3)	15 (4.7) Δ
Slóvenía	532 (2.1)	19 (3.3) Δ	512 (2.7)	22 (3.6) Δ
Svíþjóð	559 (2.6)	-14 (3.7) ▼	541 (2.6)	-10 (3.6) ▼
Ungverjaland	554 (3.6)	3 (4.3)	548 (2.9)	12 (3.8) Δ
Þýskaland	551 (2.5)	6 (3.3)	544 (2.5)	11 (3.5) Δ
Alþjóðlegt meðaltal	526 (0.7)	1 (1.0)	510 (0.7)	5 (1.1) Δ

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Δ Meðaleinkunn 2006 marktækt hærri

▼ Meðaleinkunn 2006 marktækt lægri

† Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.

‡ Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.

2a Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

2b Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Ath.: Í Rússlandi og Slóveníu voru gerðar viðamiklar breytingar á grunnskólakerfinu á tímabilinu.

Markmiðsbundinn lestur – Kynjamunur

Á töflu 1.26 er löndum raðað í stafrófsröð. Íslenskar stelpur eru eins og stelpur flestra þáttökulandanna, hærri en strákar á mælingum á báðum markmiðum með lestri þ.e. lestri bókmenntatexta og lestri upplýsingatexta. Bæði kynin á Íslandi eru hærri í meðaleinkunn á bókmennta- og upplýsingatextum heldur en meðaltal þáttökulanda og er munurinn meiri við lestur bókmenntatexta sem er í samræmi við heildarárangur kynja í töflu 1.22.

Það vekur athygli að enginn munur er á kynjum í lestri upplýsingatexta í nokkrum Vestur-Evrópulöndum, Hollandi, Ítalíu og Spáni.

Tafla 1.26. Mismunur meðaltala eftir kynjum og markmiðum: lestri bókmennta- og upplýsingatexta

Lönd	Bókmenntir			Upplýsingar		
	Stelpur Meðaltal	Strákar Meðaltal	Stelpur hærra meðaltal	Stelpur Meðaltal	Strákar Meðaltal	Stelpur hærra meðaltal
Austurríki	543 (2.6) Δ	531 (2.4)	11 (2.7)	540 (2.7) Δ	533 (2.6)	7 (2.6)
^{†2a} Bandaríkin	547 (3.6) Δ	534 (4.1)	12 (2.8)	542 (3.1) Δ	532 (4.4)	9 (3.3)
Belgía (flæmskum.)	547 (2.2) Δ	541 (2.3)	6 (2.4)	550 (2.4) Δ	545 (2.2)	5 (2.1)
^{2a} Belgía (frönskum.)	504 (2.6) Δ	495 (2.8)	9 (2.5)	499 (3.3) Δ	497 (3.0)	1 (3.0)
^{2a} Búlgaría	553 (4.6) Δ	532 (5.4)	21 (4.7)	558 (4.4) Δ	542 (5.2)	16 (4.3)
^{2a} Danmörk	554 (3.0) Δ	541 (3.1)	13 (3.2)	547 (2.8) Δ	536 (3.1)	11 (3.4)
England	550 (3.1) Δ	528 (2.7)	22 (2.7)	545 (2.8) Δ	529 (2.9)	16 (2.6)
^{2a} Frakkland	523 (2.6) Δ	510 (2.7)	12 (2.4)	531 (2.7) Δ	521 (2.3)	10 (2.8)
Georgía	484 (3.7) Δ	470 (3.6)	14 (3.3)	474 (3.7) Δ	457 (4.4)	17 (3.8)
Holland	548 (2.2) Δ	541 (2.3)	6 (2.7)	552 (1.8) Δ	543 (1.9)	9 (2.0)
^{2a} Hong Kong	564 (2.6) Δ	551 (3.3)	13 (2.8)	572 (2.2) Δ	564 (2.8)	8 (2.2)
Indónesía	408 (4.0) Δ	387 (4.4)	20 (3.3)	427 (4.6) Δ	409 (5.0)	18 (4.8)
Íran	432 (5.3)	421 (4.0)	11 (6.8)	429 (4.9) Δ	412 (3.8)	17 (6.1)
^{2a} Ísland	525 (2.4) Δ	504 (1.9)	20 (2.9)	514 (1.9) Δ	497 (2.1)	17 (2.9)
Ísrael	524 (4.0) Δ	509 (3.8)	15 (3.8)	513 (4.5) Δ	502 (4.1)	11 (4.8)
Ítalía	556 (3.6) Δ	548 (3.6)	8 (3.0)	551 (3.1)	547 (3.4)	5 (2.9)
Kanada, Alberta	567 (2.9) Δ	556 (3.0)	11 (2.2)	559 (2.5) Δ	553 (2.8)	7 (2.1)
Kanada, BK	565 (3.0) Δ	553 (3.2)	12 (3.2)	556 (3.3) Δ	551 (2.8)	6 (3.0)
Kanada, NS	552 (3.4) Δ	534 (2.6)	18 (3.7)	549 (2.8) Δ	529 (3.0)	20 (3.3)
Kanada, Ontario	562 (3.5) Δ	549 (3.3)	12 (3.5)	558 (3.3) Δ	547 (3.9)	11 (4.0)
^{2b} Kanada, Quebec	536 (3.1) Δ	523 (3.4)	12 (3.5)	539 (2.7) Δ	528 (3.6)	11 (3.3)
Katar	376 (1.8) Δ	341 (2.3)	36 (3.3)	374 (2.3) Δ	339 (2.3)	35 (3.2)
Kúveit	372 (4.5) Δ	310 (5.2)	62 (6.8)	361 (6.3) Δ	292 (6.0)	68 (9.2)
Lettland	550 (3.0) Δ	529 (2.7)	21 (3.1)	553 (2.7) Δ	527 (2.7)	26 (2.8)
Litháen	550 (2.4) Δ	533 (2.0)	17 (2.2)	539 (2.2) Δ	521 (2.0)	17 (2.6)
Lúxemborg	557 (1.4) Δ	552 (1.4)	5 (2.2)	557 (1.2)	556 (1.5)	1 (1.9)
Makedónía	449 (4.3) Δ	429 (4.0)	20 (3.7)	460 (4.6) Δ	440 (4.4)	21 (3.4)
Marokkó	326 (6.9) Δ	310 (7.4)	17 (6.3)	344 (6.1) Δ	326 (6.9)	19 (5.1)
Moldóva	499 (3.3) Δ	486 (3.0)	13 (2.9)	514 (3.2) Δ	502 (3.5)	13 (2.6)
[†] Noregur	512 (2.8) Δ	491 (2.7)	21 (2.6)	502 (3.4) Δ	486 (2.8)	16 (3.0)
Nýja Sjáland	539 (2.3) Δ	516 (2.9)	23 (3.1)	545 (2.3) Δ	522 (3.0)	23 (2.9)
[‡] Pólland	532 (2.8) Δ	514 (3.0)	18 (3.0)	523 (2.3) Δ	507 (2.8)	16 (2.6)
Rúmenía	501 (4.9) Δ	485 (5.6)	16 (4.2)	494 (5.2) Δ	481 (5.4)	13 (3.8)
Rússland	568 (3.8) Δ	554 (3.3)	15 (2.5)	572 (3.5) Δ	555 (3.6)	17 (2.7)
Singapúr	560 (3.2) Δ	544 (3.4)	16 (3.2)	572 (2.9) Δ	555 (3.3)	16 (2.7)
^{2a} Skotland	538 (3.4) Δ	515 (3.0)	23 (3.9)	537 (3.6) Δ	517 (2.8)	20 (3.9)
[†] Slóvakía	539 (2.9) Δ	527 (3.5)	12 (3.1)	532 (2.5) Δ	522 (3.3)	10 (2.7)
Slóvenía	529 (2.3) Δ	511 (2.6)	18 (2.7)	533 (2.4) Δ	514 (3.2)	18 (3.2)
Spánn	520 (3.1) Δ	513 (3.1)	7 (3.0)	508 (3.2)	508 (3.2)	0 (2.7)
Suður-Afríka	318 (6.0) Δ	281 (5.3)	38 (4.3)	332 (5.8) Δ	299 (5.4)	33 (4.5)
Svíþjóð	557 (2.7) Δ	536 (2.6)	20 (2.8)	557 (2.9) Δ	541 (2.6)	15 (3.0)
Taípei	538 (2.2) Δ	523 (2.2)	15 (1.8)	543 (1.8) Δ	534 (2.3)	8 (2.0)
Trínidad og Tóbagó	450 (4.9) Δ	419 (5.6)	31 (5.4)	455 (5.0) Δ	426 (5.5)	28 (5.4)
Ungverjaland	560 (3.6) Δ	553 (2.9)	7 (2.9)	543 (3.7)	539 (3.1)	4 (2.8)
^{†2a} Þýskaland	554 (2.4) Δ	544 (2.6)	9 (2.5)	547 (2.4) Δ	542 (2.7)	6 (2.4)
Meðaltal	509 (0.6) Δ	491 (0.6)	17 (0.5)	509 (0.7) Δ	493 (0.6)	16 (0.7)

Δ Meðaltal marktækt hærra en hjá hinu kyninu

[†] Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.[‡] Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðavilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Tveir þættir lesleikni - Kynjamunur

Tafla 1.27 sýnir meðalárangur eftir kynjum á báðum þáttum mælingar á lesleikni.

- 1 Leita að og finna upplýsingar og draga einfaldar ályktanir
- 2 Túlka og samþætta hugmyndir og skoða og meta inntak texta

Á töflunni má sjá að almennt eru stelpur hærri en strákar í báðum þáttum lesleikni. Þær eru jafnframt marktækt hærri en strákar í öllum löndum nema einu í að túlka og samþætta inntak texta. Stelpurnar eru að meðaltali 17 stigum hærri en strákar í að túlka og samþætta texta en 15 stigum hærri í einfaldari þætti lesleikni þ.e. að leita, finna og draga einfaldar ályktanir. Á Íslandi eru bæði kynin yfir meðallagi í að leita, finna og draga einfaldar ályktanir en alveg við meðallagið í að túlka og samþætta inntak texta.

Tafla 1.27. Meðaltal eftir kynjum á báðum þáttum lesskilnings

Lönd	Leita upplýsinga og draga einfaldar ályktanir			Túlka, samþætta og meta inntak texta		
	Stelpur Meðaltal	Strákar Meðaltal	Stelpur hærra Meðaltal	Stelpur Meðaltal	Strákar Meðaltal	Stelpur hærra meðaltal
Austurríki	547 (2.3) Δ	541 (2.5)	6 (2.4)	536 (2.7) Δ	524 (2.4)	13 (2.6)
^{†2a} Bandaríkin	537 (3.2) Δ	527 (4.1)	10 (3.1)	552 (3.0) Δ	540 (4.1)	12 (2.7)
^{†2a} Belgía (flæmskum.)	548 (2.3) Δ	542 (2.3)	6 (2.6)	550 (2.4) Δ	544 (2.0)	6 (2.5)
Belgía (frönskum.)	504 (2.8) Δ	498 (3.0)	6 (2.5)	500 (2.6) Δ	494 (2.9)	6 (2.5)
^{2a} Búlgaría	544 (4.3) Δ	531 (5.0)	13 (4.1)	565 (4.4) Δ	540 (5.1)	25 (3.9)
^{2a} Danmörk	558 (3.1) Δ	543 (3.2)	15 (3.3)	548 (2.8) Δ	536 (2.6)	12 (2.8)
England	543 (3.5) Δ	524 (2.8)	20 (2.8)	552 (2.8) Δ	534 (2.7)	18 (2.5)
Frakkland	529 (2.5) Δ	518 (2.5)	11 (2.7)	523 (2.6) Δ	513 (2.5)	10 (2.4)
^{2a} Georgía	486 (3.5) Δ	471 (3.9)	15 (3.3)	471 (4.1) Δ	453 (4.1)	18 (4.1)
[†] Holland	553 (2.7)	549 (2.3)	4 (3.0)	547 (2.0) Δ	538 (1.8)	9 (2.4)
Hong Kong	562 (2.5) Δ	553 (3.0)	8 (2.3)	572 (2.6) Δ	559 (2.8)	13 (2.4)
Indónesía	418 (4.0) Δ	401 (4.4)	17 (3.1)	415 (4.1) Δ	393 (4.8)	22 (3.6)
Íran	435 (5.4)	422 (4.0)	13 (6.7)	425 (5.5)	412 (4.2)	13 (7.1)
Ísland	525 (1.7) Δ	508 (1.9)	17 (2.7)	514 (1.9) Δ	493 (1.7)	21 (2.5)
^{2b} Ísrael	513 (3.9) Δ	502 (3.7)	11 (4.0)	523 (4.3) Δ	510 (3.7)	14 (3.7)
Ítalía	546 (2.9)	542 (3.4)	4 (2.8)	559 (2.9) Δ	552 (3.4)	7 (2.9)
^{2a} Kanada, Alberta	556 (2.7) Δ	550 (3.1)	6 (2.5)	570 (2.5) Δ	558 (2.8)	11 (2.5)
^{2a} Kanada, BK	554 (3.0) Δ	547 (3.2)	7 (2.8)	567 (2.7) Δ	557 (3.1)	9 (3.3)
Kanada, NS	542 (3.1) Δ	525 (2.9)	17 (4.1)	559 (2.2) Δ	537 (2.6)	21 (2.7)
^{2a} Kanada, Ontario	548 (3.8) Δ	538 (3.4)	11 (3.8)	569 (3.2) Δ	556 (3.1)	13 (2.8)
Kanada, Quebec	537 (2.8) Δ	528 (3.3)	9 (3.0)	539 (2.6) Δ	523 (3.3)	16 (2.8)
Katar	377 (2.0) Δ	344 (1.6)	33 (2.7)	++	++	++
Kúveit	368 (4.6) Δ	306 (5.2)	62 (6.6)	++	++	++
Lettland	546 (2.7) Δ	523 (3.0)	23 (3.2)	557 (2.3) Δ	534 (2.2)	24 (2.7)
Litháen	541 (2.2) Δ	521 (2.4)	20 (2.5)	549 (2.2) Δ	532 (2.0)	17 (2.6)
Lúxemborg	567 (1.9)	564 (1.5)	3 (2.3)	550 (1.4) Δ	546 (1.2)	4 (1.9)
Makedónía	456 (4.1) Δ	437 (4.2)	19 (3.2)	451 (4.7) Δ	428 (4.2)	23 (3.7)
Marokkó	345 (7.2) Δ	329 (6.5)	16 (5.8)	++	++	++
Moldóva	491 (3.0) Δ	481 (3.4)	10 (2.8)	523 (3.1) Δ	508 (3.2)	15 (2.5)
[†] Noregur	510 (3.1) Δ	494 (3.1)	16 (4.2)	505 (2.5) Δ	485 (2.9)	20 (2.7)
Nýja Sjáland	535 (2.4) Δ	513 (3.1)	22 (3.1)	550 (2.3) Δ	526 (2.9)	24 (2.8)
Pólland	525 (2.6) Δ	507 (2.8)	18 (2.6)	529 (2.4) Δ	514 (3.0)	16 (3.0)
Rúmenía	495 (5.2) Δ	483 (5.9)	13 (4.1)	498 (5.6) Δ	482 (5.9)	16 (4.6)
^{2a} Rússland	570 (3.9) Δ	554 (3.4)	16 (2.5)	569 (3.8) Δ	555 (3.2)	14 (2.8)
Singapúr	570 (3.6) Δ	552 (3.9)	18 (3.6)	564 (2.8) Δ	548 (3.2)	16 (2.6)
[†] Skotland	537 (3.8) Δ	512 (3.0)	24 (3.8)	538 (3.3) Δ	519 (2.9)	18 (3.6)
Slóvakía	534 (2.8) Δ	524 (3.6)	10 (3.3)	538 (2.8) Δ	525 (3.4)	13 (2.9)
Slóvenía	527 (2.0) Δ	511 (2.8)	16 (2.6)	534 (2.1) Δ	514 (2.4)	20 (2.4)
Spánn	509 (2.8)	508 (2.7)	1 (2.4)	519 (2.9) Δ	512 (3.0)	7 (2.7)
Suður-Afríka	322 (6.0) Δ	291 (5.4)	31 (4.4)	++	++	++
Svíþjóð	558 (2.5) Δ	544 (2.9)	14 (2.7)	557 (2.7) Δ	537 (2.5)	20 (3.0)
Taípei	546 (2.1) Δ	536 (2.3)	10 (2.2)	537 (1.9) Δ	523 (2.2)	14 (1.9)
Trínidad og Tóbagó	453 (5.0) Δ	424 (5.6)	29 (5.4)	453 (5.5) Δ	421 (5.8)	32 (5.5)
Ungverjaland	545 (3.5)	542 (2.8)	4 (3.1)	557 (3.6)	551 (3.0)	6 (2.9)
Þýskaland	559 (2.8) Δ	550 (3.1)	8 (2.7)	543 (2.4) Δ	537 (2.7)	6 (2.8)
Alþjóðlegt meðaltal	508 (0.6) Δ	493 (0.6)	15 (0.6)	509 (0.6) Δ	492 (0.6)	17 (0.5)

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Δ Meðaltal marktækt hærra en hjá hinu kyninu

[†] Viðmiðum um þátttöku náð með varaskólum.[‡] Viðmiðum um þátttöku næstum náð með varaskólum sjá töflu A5.^{2a} Nemendur í úrtaki eru undir 95% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.^{2b} Nemendur í úrtaki eru undir 80% af nemendum sem uppfylla úrtaksskilyrði.

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(+) táknar að ekki var hægt að reikna nákvæmt meðaltal.

2. kafli - Nemendur

Lestrarkennsla í námskrá flestra þátttökulanda hefur það að markmiði að auka áhuga nemenda á lestri og stuðla að jákvæðu viðhorfi þeirra til bókmennta af ýmsu tagi. Viðhorf nemenda til lestrar og hugmyndir þeirra um eigin lestrargetu hafa áhrif á hve oft þeir lesa og hve miklum tíma þeir verja til lestrar. Jákvætt viðhorf til lestrar og aukinn lestartími tengjast bættum lesskilningi.

Viðhorf nemenda til lestrar

Tafla 2.1 sýnir viðhorf nemenda til lestrar og breytingu milli ára 2001 og 2006. Taflan byggir á svörum við spurningunum:

- Ég les bara ef ég verð að lesa
- Mér þykir gaman að ræða um bækur við annað fólk
- Ég yrði mjög ánægð(ur) ef einhver gæfi mér bók að gjöf
- Mér leiðist lestur
- Mér finnst gaman að lesa

Almennt eru viðhorf nemenda jákvæð til lestrar og eru yfir 90% þeirra með jákvætt eða hlutlaust viðhorf. Í fjórum löndum hækkaði hlutfall nemenda með jákvætt viðhorf frá árinu 2001 en í mun fleiri löndum lækkaði hlutfall jákvæðra og var Ísland þar á meðal.

Taflan sýnir að nemendur með jákvætt viðhorf til lestrar eru líklegri til að ná betri árangri í lesleikni.

Á Íslandi er hlutfall nemenda sem eru með jákvætt viðhorf til lestrar lægra en alþjóðlegt meðaltal. Hlutfall nemenda sem eru hlutlausir er hærri en alþjóðlegt meðaltal og hlutfall þeirra sem eru neikvæðir í viðhorfi sínu er svipað og alþjóðlegt meðaltal.

Þær spurningar í mælingunni á töflu 2.1 sem skiptu máli fyrir viðhorf til lestrar á Íslandi eru neðangreindar:

- Ég les bara ef ég verð að lesa
- Mér leiðist lestur
- Mér finnst gaman að lesa.

Hugsanlega hefði mátt búast við hærri hlutfalli íslenskra nemenda í hópi þeirra sem mælast með jákvætt viðhorf til lestrar þar sem hlutfall nemenda sem lesa oft sér til ánægju utan skóla er með því hærri sem gerist meðal þátttökulandanna. Í þeirri mælingu kemur í ljós að 49% íslenskra nemenda lesa oft sér til ánægju þ.e. daglega eða næstum daglega, 23% lesa einu sinni eða tvisvar í viku og tæplega 28% sjaldan eða aldrei. Þeir sem lesa oft sér til ánægju eru á Íslandi jafnframt hærri í lesleikni en þeir sem sjaldnar lesa.

Tafla 2.1. Samanburður á viðhorfi til lestrar árin 2001 og 2006.

Lönd	Jákvætt viðhorf			Hlutlaust viðhorf			Neikvætt viðhorf		
	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001
Íran	77 (1.3)	437 (3.0)	6 (2.3) Δ	21 (1.2)	382 (5.6)	-6 (2.2) ▼	2 (0.3)	~ ~	-1 (0.4)
Ítalía	64 (1.4)	565 (3.0)	8 (1.9) Δ	31 (1.2)	531 (3.4)	-7 (1.7) ▼	5 (0.5)	520 (6)	-1 (0.7)
Makedónía	63 (1.5)	471 (4.1)	1 (2.1)	35 (1.5)	407 (5.0)	-2 (2.1)	2 (0.2)	~ ~	1 (0.3)
Rúmenía	60 (1.3)	513 (5.0)	0 (2.1)	36 (1.3)	462 (6.2)	-2 (2.1)	4 (0.4)	466 (9)	3 (0.5) Δ
Kanada, Quebec	58 (1.5)	553 (2.8)	1 (2.0)	36 (1.2)	512 (2.6)	0 (1.8)	6 (0.6)	503 (7)	-1 (0.9)
Þýskaland	58 (1.1)	569 (2.5)	8 (1.4) Δ	35 (1.0)	533 (2.5)	-6 (1.2) ▼	8 (0.4)	516 (4)	-2 (0.6) ▼
Moldóva	58 (1.6)	514 (3.3)	-8 (2.5) ▼	41 (1.6)	484 (4.2)	7 (2.5) Δ	2 (0.3)	~ ~	0 (0.4)
Frakkland	57 (0.9)	542 (2.3)	0 (1.5)	38 (0.8)	498 (2.2)	0 (1.4)	4 (0.4)	485 (6)	1 (0.5)
Búlgaría	57 (1.4)	567 (4.3)	-3 (2.1)	37 (1.2)	527 (5.2)	1 (1.9)	6 (0.6)	509 (9)	2 (0.8) Δ
Spánn	56 (1.1)	528 (2.1)	0 0	40 (1.0)	497 (3.1)	0 0	4 (0.4)	492 (7)	0 0
Hong Kong	55 (1.1)	579 (2.3)	6 (1.6) Δ	41 (1.0)	546 (2.9)	-6 (1.5) ▼	4 (0.3)	539 (5)	0 (0.4)
Trínidad og Tóbago	54 (1.3)	466 (5.0)	0 0	41 (1.2)	400 (5.4)	0 0	4 (0.4)	426 (10)	0 0
Marokkó	53 (2.0)	351 (5.8)	5 (3.0)	45 (1.9)	298 (9.3)	-4 (2.9)	2 (0.3)	~ ~	-1 (1.0)
Slóvenía	52 (1.1)	542 (2.0)	-7 (1.8) ▼	40 (0.9)	501 (2.7)	5 (1.6) Δ	8 (0.5)	493 (4)	1 (0.8)
Taipei	52 (1.1)	553 (2.1)	0 0	44 (1.0)	518 (2.5)	0 0	4 (0.4)	520 (6)	0 0
Belgía (frönskum.)	52 (1.0)	521 (2.9)	0 0	42 (0.9)	479 (2.9)	0 0	6 (0.4)	475 (5)	0 0
Rússland	50 (1.1)	581 (3.6)	-4 (2.1)	45 (1.0)	550 (3.7)	3 (1.9)	5 (0.4)	540 (5)	1 (0.6)
Georgía	50 (1.9)	493 (3.4)	0 0	47 (1.8)	456 (4.1)	0 0	3 (0.4)	445 (10)	0 0
Austurríki	50 (1.2)	557 (2.7)	0 0	40 (1.0)	524 (2.7)	0 0	10 (0.7)	510 (4)	0 0
Ungverjaland	50 (1.3)	571 (2.9)	0 (1.8)	39 (1.2)	532 (4.3)	-1 (1.6)	11 (0.7)	531 (3)	1 (1.0)
Kanada, BK	49 (1.0)	583 (2.5)	0 0	42 (0.9)	540 (2.9)	0 0	9 (0.6)	524 (4)	0 0
Indónesía	49 (1.2)	432 (3.8)	0 0	50 (1.2)	383 (4.6)	0 0	1 (0.1)	~ ~	0 0
Nýja Sjáland	48 (1.0)	563 (2.3)	-3 (1.7)	44 (0.9)	507 (2.6)	4 (1.6) Δ	7 (0.4)	493 (5)	-1 (0.8)
Kanada, Alberta	48 (1.1)	584 (2.4)	0 0	41 (0.9)	542 (2.7)	0 0	11 (0.6)	531 (4)	0 0
Litháen	47 (1.1)	551 (2.1)	1 (1.8)	46 (1.0)	525 (2.0)	-2 (1.7)	7 (0.4)	520 (4)	0 (0.7)
Noregur	47 (1.3)	519 (2.4)	3 (1.7)	45 (1.2)	487 (2.9)	-3 (1.5)	8 (0.8)	469 (6)	-1 (1.0)
Singapúr	47 (1.0)	582 (3.1)	-7 (1.6) ▼	45 (0.8)	541 (3.1)	3 (1.5) Δ	8 (0.4)	527 (4)	4 (0.5) Δ
Kanada, Ontario	46 (1.4)	577 (2.8)	-6 (1.9) ▼	42 (1.0)	538 (3.4)	3 (1.7)	12 (0.9)	529 (5)	3 (1.0) Δ
Kanada, NS	46 (1.0)	569 (2.7)	0 0	41 (0.9)	526 (2.5)	0 0	13 (0.7)	513 (4)	0 0
Slóvakía	46 (1.3)	553 (2.7)	2 (2.0)	46 (1.2)	514 (3.5)	-4 (1.7) i	9 (0.6)	511 (6)	2 (0.8) Δ
Svíþjóð	45 (1.2)	571 (2.9)	-9 (1.6) ▼	44 (1.0)	535 (2.3)	5 (1.4) Δ	10 (0.6)	519 (4)	3 (0.8) Δ
Pólland	45 (1.3)	544 (2.7)	0 0	45 (1.1)	503 (2.7)	0 0	10 (0.7)	494 (4)	0 0
Ísland	44 (0.8)	533 (1.6)	-4 (1.3) ▼	49 (0.8)	496 (2.0)	3 (1.3) Δ	7 (0.4)	484 (4)	1 (0.6)
Ísrael	42 (1.2)	547 (3.7)	-2 (1.8)	49 (1.0)	495 (3.9)	1 (1.6)	9 (0.7)	519 (6)	1 (0.9)
Skotland	42 (1.4)	558 (3.5)	-5 (1.9) ▼	44 (1.1)	511 (3.1)	2 (1.6)	14 (1.0)	491 (5)	3 (1.4)
Kúveit	41 (1.5)	386 (4.9)	0 0	55 (1.4)	313 (5.4)	0 0	4 (0.4)	277 (11)	0 0
England	40 (1.4)	576 (3.4)	-4 (2.0) ▼	45 (1.1)	520 (2.7)	2 (1.7)	15 (0.8)	509 (4)	2 (1.1) Δ
Bandaríkin	40 (1.3)	566 (3.4)	-3 (1.7)	46 (1.1)	526 (3.7)	2 (1.4)	14 (0.7)	522 (3)	1 (1.2)
Lúxemborg	40 (0.6)	581 (1.8)	0 0	45 (0.6)	545 (1.5)	0 0	15 (0.5)	533 (3)	0 0
Danmörk	39 (1.3)	568 (2.7)	0 0	49 (1.1)	535 (2.7)	0 0	12 (0.7)	525 (5)	0 0
Holland	39 (1.1)	567 (2.2)	-5 (1.7) ▼	45 (0.9)	539 (1.4)	3 (1.4) Δ	16 (0.7)	524 (3)	2 (1.1)
Katar	38 (0.6)	399 (1.9)	0 0	57 (0.6)	330 (1.5)	0 0	5 (0.3)	352 (7)	0 0
Belgía (flæmskum.)	38 (1.2)	567 (2.2)	0 0	46 (1.0)	540 (2.2)	0 0	16 (0.8)	521 (3)	0 0
Suður-Afríka	35 (0.9)	356 (7.6)	0 0	60 (0.9)	277 (4.7)	0 0	4 (0.3)	324 (13)	0 0
Lettland	33 (1.3)	564 (3.0)	-9 (2.1) ▼	52 (1.1)	532 (2.9)	3 (1.8)	14 (0.9)	524 (4)	6 (1.1) Δ
Alþjóðlegt meðaltal	49 (0.2)	525 (0.5)		44 (0.2)	482 (0.6)		8 (0.1)	489 (1)	

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Δ Marktækt hærra 2006

▼ Marktækt lægra 2006

Byggir á svörum nemenda við spurningunum: Eg les bara ef ég verð að lesa; Mér þykir gaman að ræða um bækur við annað fólk; Eg yrði mjög ánægð(ur) ef einhver gæfi mér bók að gjöf; Mér leiðist lestur; Mér finnst gaman að lesa. Meðaltal er reiknað út frá 4 svarmöguleikum: Mjög ósammála = 1, Frekar ósammála = 2, Frekar sammála = 3, Mjög sammála = 4. Svörum við neikvæðum fullyrðingum var snúið. Jákvætt = >3. Hlutlaust = 2-3. Neikvætt = <2.

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(r) gögn 70-84% nemenda eru fyrir hendi. (s) gögn 50-69% nemenda eru fyrir hendi. (x) gögn 50% eða færri nemenda eru fyrir hendi.

(-) Merkir að samanburðargögn eru ekki fyrir hendi. (..) merkir að ekki sé hægt að birta niðurstöðu vegna ónógra gagna.

(0) Landið tók ekki þátt í rannsókninni 2001.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Lestrargeta - Sjálfsmat

Tafla 2.2 sýnir viðhorf nemenda til eigin lestrargetu með samanburði milli mælinga árin 2001 og 2006.

Taflan byggir á svörum við spurningunum:

- Mér finnst lestur auðveldur
- Ég les ekki eins vel og aðrir í bekknum mínum
- Þegar ég er að lesa út af fyrir mig skil ég næstum allt sem ég les
- Ég les hægar en aðrir í bekknum

Eins og sjá má á töflunni þá er nokkuð gott samræmi milli sjálfsmats nemenda og árangurs í lesleikni. Í hópi þeirra nemenda sem eru með jákvætt sjálfsmat á lestrargetu er árangur í lesleikni almennt hærri. Stærstur hluti nemenda frá öllum heimshornum álíta sig góða í lestri (49%) eða hafa hlutlaust viðhorf til eigin árangurs (48%). Tíu lönd sýna hækkað hlutfall nemenda sem álíta sig góða í lestri og er Ísland meðal þeirra ásamt Noregi af Norðurlöndunum. Á Íslandi eru 58% nemenda með hátt sjálfsmat á eigin lestrargetu, 40% með miðlungs hátt mat og 2% telja sig ekki góð í lestri.

Þegar sjálfsmat er skoðað nánar í tengslum við hæfnisþrep kemur ýmislegt markvert í ljós. Af þeim nemendum sem ná hæsta hæfnisþrepi í lestri þá er 97% stráka með hátt sjálfsmat en 92% stelpna (tafla 2.2.a). Í hópi þeirra nemenda sem eru lakastir í lestri þá eru 23% stráka með hátt sjálfsmat en aðeins 16% stelpna. Af þessu má draga þá ályktun að stelpur séu raunsærri en strákar þegar kemur að sjálfsmati þeirra sem standa sig illa í lestri en skorti sjálfstraust þegar kemur að sjálfsmati í hópi þeirra sem standa sig best. Þessi mismunur kynja viðhelst þegar ein spurning er dregin út og svör við henni skoðuð sérstaklega. Hér er átt við spurninguna Ég les hægar en aðrir í bekknum. Af þeim nemendum sem ná hæsta hæfnisþrepi þá eru 74% stráka ósammála því að þeir lesi hægar en aðrir en mun lægra hlutfall stelpna eða 64% eru ósammála fullyrðingunni. Í hópi þeirra sem best standa sig eru því fleiri strákar en stelpur öruggari með sinn lestrarhraða. Í hópi þeirra sem lakastir eru í lestri þá eru aðeins 40% stráka sammála því að þeir lesi hægar en aðrir en 46% stelpna eru sammála fullyrðingunni. Varðandi spurninguna Ég les hægar en aðrir í bekknum og tengsl við árangur í lesleikni skal þó haft í huga að mæling á lestrarhraða er ekki það sama og mæling á lesleikni og ber því að varast oftúlkanir á tengslum þessum.

Tafla 2.2.a. Sjálfsmat á hæfnisþrepum 1 og 5.

Sjálfsmat	Hæfnisþrep			
	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar
	1	1	5	5
Hátt	16%	23%	92%	97%
Miðlungs	64%	63%	8%	3%
Lágt	20%	14%	0%	0%

Tafla 2.2. Samanburður á mati á eigin lestrargetu árin 2001 og 2006.

Lönd	Jákvætt			Hlutlaust			Neikvætt		
	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfall munt
Ísrael	63 (1)	544 (3)	2 (1.3)	36 (1)	477 (5)	-2 (1.3)	1 (0)	~ ~	0
Austurríki	62 (1)	553 (2)	◊ ◊	36 (1)	517 (3)	◊ ◊	2 (0)	~ ~	◊
Svíþjóð	62 (1)	569 (2)	-2 (1.3)	37 (1)	523 (3)	1 (1.3)	2 (0)	~ ~	1
Pólland	61 (1)	547 (2)	◊ ◊	36 (1)	483 (3)	◊ ◊	2 (0)	~ ~	◊
Noregur	61 (1)	518 (2)	5 (1.6) Δ	37 (1)	477 (4)	-5 (1.6) ▼	2 (0)	~ ~	0
Holland	60 (1)	560 (2)	4 (1.3) Δ	36 (1)	531 (2)	-7 (1.2) ▼	4 (0)	508 (6)	2
Danmörk	60 (1)	574 (2)	◊ ◊	38 (1)	511 (3)	◊ ◊	3 (0)	442 (9)	◊
Slóvenía	58 (1)	545 (2)	0 (1.5)	40 (1)	491 (2)	-1 (1.5)	2 (0)	~ ~	1
Ísland	58 (1)	534 (2)	3 (1.2) Δ	40 (1)	484 (2)	-3 (1.2) ▼	2 (0)	~ ~	1
Þýskaland	58 (1)	571 (2)	5 (1.2) Δ	40 (1)	529 (2)	-6 (1.2) ▼	2 (0)	~ ~	1
Búlgaría	58 (1)	570 (4)	0 (2.0)	38 (1)	523 (6)	-3 (1.9)	4 (1)	482 (14)	3
Ítalía	56 (1)	569 (3)	6 (1.7) Δ	41 (1)	534 (3)	-7 (1.7) ▼	3 (0)	496 (9)	1
Makedónía	55 (1)	486 (4)	-9 (1.8) ▼	44 (1)	401 (5)	8 (1.7) Δ	1 (0)	~ ~	0
Íran	54 (1)	458 (3)	3 (2.1)	44 (1)	383 (4)	-3 (2.1)	2 (0)	~ ~	0
Kanada, BK	54 (1)	584 (3)	◊ ◊	43 (1)	533 (3)	◊ ◊	2 (0)	~ ~	◊
Katar	54 (1)	400 (2)	◊ ◊	43 (1)	309 (2)	◊ ◊	3 (0)	279 (10)	◊
Kanada, Alberta	53 (1)	584 (3)	◊ ◊	44 (1)	538 (3)	◊ ◊	3 (0)	505 (7)	◊
Rússland	53 (1)	584 (4)	15 (1.7) Δ	45 (1)	546 (4)	-15 (1.5) ▼	2 (0)	~ ~	0
Kanada, NS	52 (1)	572 (2)	◊ ◊	45 (1)	518 (2)	◊ ◊	3 (0)	469 (8)	◊
Bandaríkin	51 (1)	566 (4)	-6 (1.5) ▼	44 (1)	518 (4)	5 (1.4) Δ	4 (0)	495 (6)	1
Belgía (flæmskum.)	51 (1)	565 (2)	◊ ◊	44 (1)	532 (2)	◊ ◊	5 (0)	502 (4)	◊
Georgía	51 (1)	498 (3)	◊ ◊	46 (1)	450 (4)	◊ ◊	4 (1)	428 (15)	◊
Kanada, Ontario	51 (1)	579 (3)	-5 (1.5) ▼	46 (1)	533 (4)	4 (1.5) Δ	3 (0)	494 (8)	1
Lúxemborg	50 (1)	582 (1)	◊ ◊	46 (1)	535 (2)	◊ ◊	4 (0)	497 (5)	◊
Rúmenía	50 (1)	524 (4)	-4 (1.9) ▼	45 (1)	467 (6)	0 (1.8)	5 (1)	416 (11)	4
Kanada, Quebec	50 (1)	560 (3)	-9 (1.8) ▼	46 (1)	515 (3)	6 (1.7) Δ	4 (1)	463 (7)	2
Trínidad og Tóbago	49 (1)	482 (4)	◊ ◊	47 (1)	399 (6)	◊ ◊	4 (1)	338 (16)	◊
Spánn	48 (1)	535 (3)	◊ ◊	50 (1)	495 (3)	◊ ◊	2 (0)	~ ~	◊
Hong Kong	48 (1)	585 (2)	9 (1.3) Δ	50 (1)	545 (3)	-7 (1.3) ▼	2 (0)	~ ~	-1
Ungverjaland	45 (1)	579 (3)	-2 (1.6)	51 (1)	531 (3)	1 (1.4)	4 (0)	495 (8)	2
Taípei	45 (1)	560 (2)	◊ ◊	51 (1)	518 (2)	◊ ◊	4 (0)	494 (6)	◊
Singapúr	45 (1)	583 (3)	-2 (1.4)	52 (1)	542 (3)	2 (1.3)	3 (0)	489 (6)	0
Lettland	43 (1)	567 (3)	9 (1.5) Δ	53 (1)	523 (3)	-9 (1.6) ▼	3 (0)	498 (7)	1
Slóvakía	43 (1)	562 (2)	0 (1.6)	54 (1)	512 (3)	-2 (1.5)	4 (0)	459 (7)	2
Skotland	43 (1)	556 (4)	-1 (1.7)	52 (1)	512 (3)	-1 (1.6)	6 (1)	457 (5)	2
England	42 (1)	578 (4)	-3 (1.6)	51 (1)	519 (3)	0 (1.6)	7 (1)	468 (7)	3
Litháen	40 (1)	561 (2)	5 (1.4) Δ	57 (1)	523 (2)	-6 (1.3) ▼	3 (0)	493 (7)	1
Kúveit	38 (1)	384 (5)	◊ ◊	59 (1)	318 (5)	◊ ◊	3 (0)	247 (12)	◊
Marokkó	38 (2)	354 (6)	-8 (2.4) ▼	59 (2)	309 (8)	9 (2.3) Δ	3 (1)	276 (22)	-1
Belgía (frönskum.)	38 (1)	526 (3)	◊ ◊	58 (1)	487 (3)	◊ ◊	4 (1)	454 (6)	◊
Nýja Sjáland	36 (1)	574 (2)	-9 (1.3) ▼	60 (1)	513 (2)	8 (1.3) Δ	4 (0)	459 (6)	1
Frakkland	36 (1)	549 (3)	3 (1.3) Δ	60 (1)	510 (2)	-4 (1.3) ▼	4 (0)	472 (5)	1
Indónesía	34 (1)	426 (4)	◊ ◊	65 (1)	398 (5)	◊ ◊	1 (0)	~ ~	◊
Moldóva	32 (1)	525 (4)	-11 (2.1) ▼	65 (1)	490 (3)	11 (2.1) Δ	3 (0)	469 (11)	-1
Suður-Afríka	31 (1)	369 (7)	◊ ◊	64 (1)	282 (5)	◊ ◊	4 (0)	232 (7)	◊
Alþjóðlegt meðaltal	49 (0)	529 (1)	(0.0)	48 (0)	479 (1)	(0.0)	3 (0)	436 (2)	

Δ Marktækt hærra 2006

▼ Marktækt lægra 2006

Byggir á svörum nemenda við spurningunum: Mér finnst lestur auðveldur; Eg les ekki eins vel og aðrir í bekknum mínum; þegar ég er að lesa út af fyrir mig skil ég næstum allt. Eg les hægar en aðrir í bekknum. Meðaltal er reiknað út frá 4 svarmöguleikum: Mjög ósammála = 1, Frekar ósammála = 2, Frekar sammála = 3, Mjög sammála = 4. Svörum við í fullryðingum var snúið. Jákvætt = >3. Hlutlaust = 2-3. Neikvætt = <2. Athugið að Eg les hægar en aðrir í bekknum er ný spurning og var ekki í PIRLS 2001.

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(r) gögn 70-84% nemenda eru fyrir hendi. (s) gögn 50-69% nemenda eru fyrir hendi. (x) gögn 50% eða færri nemenda eru fyrir hendi.

(-) merkir að samanburðargögn eru ekki fyrir hendi. (~) merkir að ekki sé hægt að birta niðurstöðu vegna ónógra gagna.

(0) landið tók ekki þátt í rannsókninni 2001.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

3. kafli - Heimili

Námsaðstæður á heimili

Tafla 3.1 sýnir niðurstöður úr samanreiknuðum spurningum sem tengjast námsumhverfi nemenda heima. Taflan byggir á svörum nemenda við spurningunum:

- Hvað eru um það bil margar bækur á heimili þínu?
- Er eitthvað af þessu heima hjá þér
 - tölva
 - skrifborð
 - bækur sem þú átt sjálf/ur
 - dagblað

og svörum foreldra við spurningunum

- Um það bil hve margar barnabækur eru á heimilinu?
- Hver er menntun föður (eða karlkyns forráðamanns) og móður (eða kvenkyns forráðamanns)?

Ísland er í þriðja sæti á eftir Noregi og Danmörku með hátt hlutfall (24%) nemenda sem hafa mjög góðar aðstæður til heimanáms. Svíþjóð fylgir á hæla Íslands með 22%. Tíu efstu löndin sýndu árangur í lesleikni yfir meðaltali að undanskildum Noregi. Nokkur lönd eru með 20% eða fleiri nemendur sem búa við bágar aðstæður til heimanáms. Á Íslandi er sá hópur hverfandi eða aðeins 0,1%. Hins vegar fer sá hópur nemenda sem búa við mjög góðar aðstæður til heimanáms stækkandi frá árinu 2001.

Það skal tekið fram að allar spurningar nema ein, af þeim sem sameiginlega mæla þáttinn námsaðstæður á heimili, sýna fylgni við námsárangur á Íslandi. Þessi eina spurning snýr að skrifborðum og hefur enga þýðingu á Íslandi væntanlega vegna þess að íslenskir nemendur hafa allir aðgang að skrifborði.

Tafla 3.1 byggir m.a. á svörum um fjölda bóka á heimilinu. Heildarfjöldi bóka tengist lesleikni en svo er einnig um fjölda barnabóka sem hefur nokkuð sterkari tengsl við lesleikni en heildarfjöldi bóka á íslenskum heimilum. Fjöldi barnabóka er meiri á Íslandi en gengur og gerist meðal hinna þátttökulandanna þar sem 28% nemenda búa á heimili þar sem barnabókageign er yfir 100 bækur en 13% er meðaltal allra landa þar sem sá fjöldi barnabóka er fyrir hendi.

Alþjóðlegt meðaltal á hlutfalli nemenda sem búa á heimili þar sem eru yfir 100 bækur lækkar um 2 stig og á Íslandi lækkar meðaltalið um 5 stig milli árána 2001 og 2006.

Tafla 3.1. Námsaðstæður á heimili. Samanburður við árið 2001

Lönd	Aðstæður - góðar			Aðstæður - miðlungs			Aðstæður - slakar		
	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001
Noregur	26 (1.2)	531 (2.5)	-7 (1.8) ▼	74 (1.2)	493 (2.9)	7 (1.8) Δ	0 (0.1)	~ ~	0 (0.1)
Danmörk	24 (1.3)	576 (3.4)	◊ ◊	75 (1.3)	540 (2.3)	◊ ◊	1 (0.2)	~ ~	◊ ◊
Ísland	24 (0.8)	550 (2.9)	4 (1.1) Δ	76 (0.8)	507 (1.6)	-4 (1.1) ▼	0 (0.1)	~ ~	0 (0.1)
Svíþjóð	22 (1.4)	578 (3.5)	-3 (1.9)	78 (1.4)	546 (2.1)	3 (1.9)	0 (0.1)	~ ~	0 (0.1)
Skotland	21 (1.6)	589 (6.7)	4 (2.1) Δ	77 (1.6)	531 (3.1)	-4 (2.1) ▼	1 (0.4)	~ ~	0 (0.5)
Kanada, BK	20 (1.2)	597 (3.6)	◊ ◊	79 (1.3)	556 (2.9)	◊ ◊	0 (0.2)	~ ~	◊ ◊
Holland	20 (1.1)	584 (2.9)	13 (1.3) Δ	79 (1.1)	550 (1.4)	-12 (1.3) ▼	1 (0.3)	~ ~	0 (0.4)
Kanada, Alberta	19 (1.2)	598 (3.9)	◊ ◊	80 (1.2)	559 (2.6)	◊ ◊	0 (0.1)	~ ~	◊ ◊
Kanada, NS	19 (1.1)	590 (3.5)	◊ ◊	81 (1.1)	539 (1.8)	◊ ◊	0 (0.1)	~ ~	◊ ◊
Kanada, Ontario	18 (1.5)	591 (4.2)	0 (2.1)	81 (1.4)	550 (2.6)	0 (2.0)	1 (0.2)	~ ~	0 (0.3)
Nýja Sjáland	18 (1.0)	591 (3.6)	-1 (1.5)	81 (1.0)	541 (2.0)	2 (1.6)	1 (0.1)	~ ~	-1 (0.3)
Ísrael	16 (1.3)	587 (4.9)	x x	82 (1.4)	526 (3.8)	x x	2 (0.4)	~ ~	x x
Ungverjaland	15 (1.1)	607 (2.9)	-5 (1.7) ▼	80 (1.3)	548 (2.8)	4 (1.7) Δ	5 (0.9)	467 (8.8)	2 (1.0)
Frakkland	15 (1.1)	570 (3.1)	1 (1.5)	82 (1.1)	520 (1.9)	1 (1.5)	4 (0.4)	463 (5.7)	-3 (0.6) ▼
Lúxemborg	14 (0.5)	601 (2.6)	◊ ◊	82 (0.5)	555 (1.1)	◊ ◊	3 (0.3)	499 (5.2)	◊ ◊
Kanada, Quebec	14 (0.9)	571 (4.8)	0 (1.5)	84 (0.9)	534 (2.6)	-1 (1.5)	2 (0.3)	~ ~	0 (0.4)
Belgía fl.	14 (1.0)	580 (2.5)	◊ ◊	84 (1.0)	545 (1.8)	◊ ◊	2 (0.3)	~ ~	◊ ◊
Spánn	13 (1.3)	560 (4.4)	◊ ◊	82 (1.2)	520 (2.4)	◊ ◊	5 (0.7)	458 (9.0)	◊ ◊
Þýskaland	12 (0.9)	592 (2.9)	-4 (1.2) ▼	85 (0.9)	553 (2.1)	3 (1.2) Δ	3 (0.3)	483 (6.0)	0 (0.5)
Rússland	12 (1.0)	610 (4.8)	4 (1.2) Δ	86 (1.0)	560 (3.4)	-4 (1.2) ▼	2 (0.3)	~ ~	0 (0.4)
Singapúr	11 (0.5)	613 (4.0)	0 (1.0)	86 (0.5)	556 (2.8)	0 (1.0)	2 (0.3)	~ ~	0 (0.4)
Búlgaría	11 (1.1)	608 (5.8)	0 (1.4)	74 (1.8)	549 (4.0)	-2 (2.4)	15 (1.9)	514 (11)	2 (2.5)
Litháen	11 (0.7)	577 (2.9)	0 (1.3)	88 (0.8)	533 (1.6)	-1 (1.3)	1 (0.2)	~ ~	0 (0.4)
Slóvakía	10 (0.7)	585 (3.1)	1 (1.3)	86 (1.0)	533 (2.2)	-1 (1.6)	4 (0.8)	407 (15)	0 (1.2)
Taipei	10 (0.8)	585 (3.9)	◊ ◊	86 (0.8)	534 (1.9)	◊ ◊	3 (0.3)	473 (6.5)	◊ ◊
Lettland	9 (0.8)	571 (3.9)	-5 (1.2) ▼	90 (0.8)	540 (2.4)	6 (1.2) Δ	1 (0.2)	~ ~	-1 (0.4)
Hong Kong	9 (0.9)	589 (2.9)	5 (1.0) Δ	85 (0.7)	565 (2.2)	3 (1.1) Δ	6 (0.5)	531 (7.2)	-8 (1.1) ▼
Georgía	9 (0.8)	510 (4.9)	◊ ◊	87 (1.1)	470 (3.1)	◊ ◊	4 (0.9)	453 (24)	◊ ◊
Slóvenía	9 (0.5)	578 (3.4)	-2 (0.9) ▼	90 (0.6)	519 (2.0)	3 (0.9) Δ	2 (0.2)	~ ~	-1 (0.4)
Pólland	9 (0.7)	583 (4.5)	◊ ◊	82 (0.8)	522 (2.2)	◊ ◊	9 (0.7)	458 (5.9)	◊ ◊
Ítalía	8 (0.7)	598 (4.4)	1 (0.9)	84 (1.0)	553 (2.9)	-2 (1.3) ▼	8 (0.9)	517 (7.7)	2 (1.0)
Katar	7 (0.3)	402 (5.4)	◊ ◊	85 (0.4)	363 (1.7)	◊ ◊	8 (0.3)	321 (6.3)	◊ ◊
Austurríki	7 (0.7)	592 (4.2)	◊ ◊	92 (0.7)	538 (1.8)	◊ ◊	1 (0.2)	~ ~	◊ ◊
Trínidad og T.	5 (0.5)	510 (8.3)	◊ ◊	89 (0.9)	443 (4.8)	◊ ◊	7 (0.8)	375 (9.2)	◊ ◊
Belgía fr.	5 (0.5)	553 (5.8)	◊ ◊	91 (0.6)	502 (2.5)	◊ ◊	4 (0.5)	440 (5.9)	◊ ◊
Makedónía	5 (0.5)	523 (9.0)	3 (0.6) Δ	85 (1.1)	457 (3.7)	3 (1.7)	11 (1.1)	373 (6.3)	-6 (1.7) ▼
Kúveit	4 (0.4)	401 (12.4)	◊ ◊	90 (0.6)	348 (4.4)	◊ ◊	6 (0.5)	308 (13)	◊ ◊
Rúmenía	4 (0.6)	578 (5.7)	-1 (1.1)	77 (1.6)	504 (4.1)	-2 (2.0)	19 (1.7)	429 (10)	3 (2.1)
Moldóva	4 (0.6)	554 (9.8)	0 (0.9)	74 (1.1)	506 (2.9)	-16 (1.6) ▼	22 (1.1)	477 (5.2)	16 (1.4) Δ
Suður-Afríka	3 (0.5)	528 (15.0)	◊ ◊	70 (1.0)	324 (6.2)	◊ ◊	26 (1.1)	264 (4.6)	◊ ◊
Íran	3 (0.4)	537 (7.7)	1 (0.4)	47 (1.7)	457 (2.8)	-5 (2.7)	51 (1.9)	387 (3.9)	4 (2.9)
Marokkó	1 (0.3)	~ ~	- -	38 (1.8)	348 (5.7)	- -	61 (1.9)	313 (8.8)	- -
Indónesía	0 (0.2)	~ ~	◊ ◊	62 (1.7)	418 (4.1)	◊ ◊	37 (1.7)	386 (4.4)	◊ ◊
England	x x	x x	x x	x x	x x	x x	x x	x x	x x
Bandaríkin	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Alþjóðl. Meðalt.	11 (0.1)	563 (1.0)		80 (0.2)	503 (0.5)		9 (0.1)	426 (1.9)	

Heimild: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Δ Hlutfall 2006 marktækt hærra

▼ Hlutfall 2001 marktækt hærra

Byggir á svörum nemenda við tveimur spurningum um aðstæður til heimanáms: fjölda bóka á heimilinu ásamt ýmsum gögnum til heimanáms (tölva, skrifborð, eigin bækur, dagblað) og svörum foreldra við tveimur spurningum: fjöldi barnabóka á heimilinu og menntun foreldra. Góðar aðstæður eru skilgreindar með 100 bókum á heimili; fleiri en 25 barnabókum; a.m.k. 3-4 gögnum til heimanáms; a.m.k. annað foreldri lauk háskólanámi. Lélegar aðstæður eru skilgreinar með 25 eða færri bókum á heimili; 25 eða færri barnabókum; 2 eða færri gögnum til heimanáms; hvorugt foreldra lauk framhaldsskóla. Miðlungs aðstæður er skilgreindur sem allar aðrar samsetningar á svörum.

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnáðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(r) Gögn 70-84% nemenda eru fyrir hendi. (s) gögn 50-69% nemenda eru fyrir hendi. (x) gögn 50% eða færri nemenda eru fyrir hendi.

(-) Samanburðargögn eru ekki fyrir hendi. (-) Ekki sé hægt að birta niðurstöðu vegna ónógra gagna.

(◊) Landið tók ekki þátt í rannsókninni 2001.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Viðhorf foreldra til lestrar

Tafla 3.2 sýnir viðhorf foreldra til lestrar og árangur í lesleikni. Niðurstöður byggja á svörum foreldra við spurningunni:

Að hve miklu leyti ertu sammála eftirfarandi fullyrðingum um lestur?

- Ég les bara ef ég þarf
- Mér þykir gaman að ræða um bækur við annað fólk
- Ég nota gjarnan frítíma minn í lestur
- Lestur er mikilvægur hluti heimilislífsins

Almennt er viðhorf foreldra jákvætt og samkvæmt alþjóðlegu meðaltali þá eiga 52% nemenda foreldra sem líta lestur mjög jákvæðum augum. Norðurlöndin eru í efstu sætunum ásamt Skotlandi með 70% og hærra hlutfall nemenda með mjög jákvæða foreldra. Hlutfall íslenskra nemenda með mjög jákvæða foreldra er 64% en 5% eiga foreldra sem eru neikvæðir í garð lestrar. Jákvæðni á þessu sviði hefur marktækt minnkað frá árinu 2001.

Allar ofangreindar spurningar sýna á Íslandi fylgni við lesleikni og einkum spurningin *Ég les bara ef ég þarf*.

Menntun foreldra

Menntun foreldra hefur sterk tengsl við lesleikni og virðist menntun móður örlítið mikilvægari í tengslum við lestrarárangur. Hins vegar þegar skoðuð eru störf foreldra þá kemur í ljós að eingöngu starf móður tengist lesleikni og mun minna heldur en menntun móður.

Tafla 3.2. Viðhorf foreldra til lestrar og árangurs í lesleikni árin 2001 og 2006.

Lönd	Jákvætt			Hlutlaust			Neikvætt	
	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða
Svíþjóð	71 (0.9)	559 (2.3)	0 (1.2)	24 (0.8)	535 (3.3)	0 (1.1)	5 (0.5)	521 (6.3)
Noregur	71 (1.0)	508 (2.6)	-2 (1.5)	24 (1.0)	485 (4.2)	1 (1.4)	5 (0.5)	471 (7.6)
Skotland	s 70 (1.4)	552 (3.9)	1 (1.9)	24 (1.2)	525 (4.7)	-1 (1.7)	6 (0.8)	505 (9.8)
Danmörk	70 (1.0)	557 (2.4)	0 0	25 (0.9)	531 (3.5)	0 0	6 (0.5)	513 (8.4)
Ungverjaland	68 (1.3)	568 (2.6)	-6 (1.7) ▼	28 (1.2)	528 (3.9)	5 (1.5) h	4 (0.5)	524 (7.4)
Holland	s 68 (1.3)	563 (1.8)	5 (1.9) Δ	25 (1.2)	542 (2.7)	-7 (1.6) ▼	7 (0.5)	530 (4.0)
Kanada, Alberta	r 67 (1.2)	573 (2.5)	0 0	27 (1.1)	551 (4.4)	0 0	5 (0.4)	539 (4.6)
Kanada, NS	67 (0.9)	558 (2.3)	0 0	27 (0.9)	524 (3.0)	0 0	7 (0.5)	515 (4.8)
Nýja Sjáland	s 66 (1.1)	562 (2.5)	1 (1.6)	28 (1.0)	526 (3.3)	-2 (1.5)	6 (0.5)	510 (8.3)
Kanada, BK	r 66 (1.4)	572 (2.7)	0 0	29 (1.2)	547 (4.3)	0 0	5 (0.4)	538 (7.3)
Kanada, Quebec	r 65 (1.2)	545 (3.1)	7 (1.8) Δ	27 (1.2)	523 (3.6)	-11 (1.8) ▼	8 (0.5)	509 (4.9)
Trínidad og Tóbago	r 65 (1.1)	454 (5.0)	0 0	31 (1.1)	419 (5.2)	0 0	4 (0.4)	407 (13.4)
Ísland	r 64 (1.0)	526 (1.9)	-3 (1.3) ▼	31 (0.9)	503 (2.3)	2 (1.2)	5 (0.4)	486 (6.2)
Slóvakía	62 (1.1)	551 (2.2)	-4 (1.7) ▼	33 (1.0)	516 (3.2)	1 (1.6)	5 (0.8)	463 (17.8)
Kanada, Ontario	r 61 (1.4)	565 (2.9)	-6 (1.9) ▼	32 (1.5)	544 (3.8)	3 (2.0)	6 (0.6)	542 (6.8)
Spánn	s 61 (1.4)	533 (2.5)	0 0	34 (1.2)	506 (4.0)	0 0	5 (0.6)	494 (7.2)
Þýskaland	r 60 (1.3)	567 (2.0)	5 (1.7) Δ	33 (1.2)	537 (2.7)	-3 (1.5)	7 (0.5)	517 (4.4)
Lettland	57 (1.2)	551 (2.3)	9 (1.8) Δ	37 (1.1)	535 (3.0)	-13 (1.8) ▼	6 (0.5)	524 (8.4)
Pólland	56 (1.1)	536 (2.7)	0 0	39 (1.1)	508 (3.1)	0 0	4 (0.4)	486 (7.5)
Austurríki	56 (0.9)	555 (2.1)	0 0	35 (0.8)	525 (3.0)	0 0	10 (0.5)	517 (4.2)
Ísrael	55 (1.4)	549 (3.9)	x x	39 (1.3)	502 (5.5)	x x	6 (0.6)	512 (8.1)
Ítalía	55 (1.1)	570 (2.7)	-1 (1.6)	36 (0.9)	540 (4.3)	-1 (1.4)	9 (0.6)	529 (5.8)
Slóvenía	55 (1.1)	538 (2.4)	-6 (1.5) ▼	41 (1.0)	509 (2.5)	5 (1.4) Δ	4 (0.3)	508 (5.5)
Makedónía	r 54 (1.2)	479 (4.0)	6 (2.3) Δ	42 (1.1)	419 (4.4)	-6 (2.1) ▼	3 (0.4)	405 (12.5)
Lúxemborg	53 (0.7)	577 (1.3)	0 0	38 (0.7)	543 (1.9)	0 0	9 (0.5)	535 (4.2)
Belgía (frönskum.)	53 (1.3)	518 (2.7)	0 0	41 (1.1)	489 (2.9)	0 0	7 (0.6)	474 (6.1)
Litháen	51 (0.9)	549 (1.9)	9 (1.5) Δ	43 (0.9)	529 (1.9)	-9 (1.5) ▼	6 (0.4)	524 (5.0)
Frakkland	51 (1.2)	541 (2.5)	-2 (1.6)	44 (1.1)	512 (2.4)	1 (1.6)	5 (0.4)	494 (6.1)
Rússland	50 (1.3)	577 (3.9)	0 (1.8)	43 (1.1)	558 (3.2)	-2 (1.7)	7 (0.4)	539 (5.9)
Belgía (flæmskum.)	49 (1.0)	562 (2.1)	0 0	38 (0.9)	538 (2.5)	0 0	13 (0.8)	529 (2.9)
Kúveit	s 45 (0.9)	353 (5.0)	0 0	49 (0.9)	330 (5.4)	0 0	6 (0.5)	327 (12.6)
Búlgaría	44 (1.7)	573 (3.6)	-10 (2.5) ▼	37 (1.3)	535 (5.2)	0 (1.9)	18 (2.0)	535 (9.7)
Íran	43 (1.4)	441 (4.4)	0 (2.0)	52 (1.4)	410 (3.4)	-1 (1.9)	5 (0.5)	377 (11.3)
Katar	s 43 (0.7)	376 (2.3)	0 0	50 (0.7)	347 (2.0)	0 0	6 (0.3)	346 (5.4)
Georgía	r 41 (1.4)	488 (3.2)	0 0	54 (1.4)	466 (3.8)	0 0	5 (1.0)	432 (20.4)
Singapúr	39 (0.8)	575 (2.9)	-1 (1.2)	55 (0.7)	551 (3.0)	1 (1.2)	6 (0.3)	556 (4.6)
Taípei	39 (0.8)	548 (2.2)	0 0	58 (0.8)	531 (2.3)	0 0	3 (0.3)	520 (6.7)
Rúmenía	38 (1.7)	528 (3.8)	4 (2.4)	48 (1.4)	479 (5.8)	-7 (2.0) ▼	14 (1.5)	428 (12.7)
Marokkó	37 (1.7)	340 (6.5)	- -	53 (1.9)	313 (8.8)	- -	10 (1.3)	316 (12.7)
Suður-Afríka	r 37 (1.1)	358 (9.1)	0 0	60 (1.1)	276 (4.2)	0 0	4 (0.3)	291 (11.6)
Moldóva	34 (1.2)	514 (3.8)	5 (1.9) Δ	59 (1.2)	495 (3.3)	-5 (2.0) ▼	7 (0.8)	481 (7.8)
Hong Kong	29 (0.9)	575 (2.4)	0 (1.3)	65 (0.9)	562 (2.4)	1 (1.2)	6 (0.4)	562 (4.9)
Indónesía	27 (1.1)	420 (5.3)	0 0	71 (1.1)	401 (4.1)	0 0	3 (0.4)	375 (10.3)
England	x x	x x	x x	x x	x x	x x	x x	x x
Bandaríkin	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Alþjóðlegt meðaltal	52 (0.2)	518 (0.6)		41 (0.2)	488 (0.6)		7 (0.1)	475 (1.5)

Δ Marktækt hærra 2006

▼ Marktækt lægra 2006

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(r) gögn 70-84% nemenda eru fyrir hendi. (s) gögn 50-69% nemenda eru fyrir hendi. (x) gögn 50% eða færri nemenda eru fyrir hendi.

(–) merkir að samanburðargögn eru ekki fyrir hendi. (–) merkir að ekki sé hægt að birta niðurstöðu vegna ónógra gagna.

(0) landið tók ekki þátt í rannsókninni 2001.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

4. kafli - Kennslan og skólagangan

Ef lítið er til bakgrunnsþátta kennara á Íslandi kemur í ljós að gögnin sýna lítið samband milli aldurs eða starfsreynslu kennara annars vegar og árangurs í lestri hins vegar. Slíkar niðurstöður hafa áður sést í víðtækum rannsóknum á Íslandi og segja ekki alla söguna. Ýmsir þættir hafa þarna áhrif og m.a. sá að kennarar á Íslandi eru almennt með svipaða menntun að baki og nýútskrifaðir kennarar bæta reynsluleysi gjarnan upp með miklum starfsáhuga sínum. Varast ber því að álykta út frá þessu um áhrif kennarans á frammistöðu nemenda. Engu virðist heldur skipta hvor kennari er í fullu starfi eða hlutastarfi.

Sérþjálfun kennara

Þótt starfsreynsla sýni ekki tengsl við lesleikni þá sýnir rannsóknin að menntun og þá einkum sérhæfing kennara á Íslandi skiptir máli þegar nemendur eiga við lestrarörðugleika að etja. Þar skiptir mestu þjálfun kennarans í íslensku, lestrarfræðum og málþroska barna.

Mat á lestri og lestrarörðugleikar

Engin ein tegund mats á lestrargetu barnanna stendur upp úr á Íslandi. Er þá átt við hvort kennari noti lesgreiningarpróf, bekkjarpróf, fjölvalspróf eða faglegt álit sitt við matið. Hins vegar skiptir máli fyrir árangur í lesleikni hvaða úrræða gripið er til eftir að mat fer fram og virðast eftirfarandi úrræði vænlegust til árangurs:

Nota upplýsingar um frammistöðu nemanda til að

- Breyta kennslu minni
- Gefa foreldrum upplýsingar um framfarir nemandans
- Meta þarfir nemandans fyrir sér- og stuðningskennslu

Í tengslum við lestrarörðuleika á Íslandi skiptir einnig máli að nemandinn fái tækifæri til að vinna með aðstoðarkennara í kennslustofnunni og að foreldrar séu ekki aðeins upplýstir um vandann heldur virkjaðir til að aðstoða barn sitt við lestur.

Þarfir íslenskra barna fyrir sérkennslu í lestri eru í sama hlutfalli og alþjóðlegt meðaltal, 17%, og er 15% þeirra sinnt sem er heldur hærri en gerist og gengur meðal þátttökulandanna.

Einstaklingsbundin kennsla

Það er greinilegt að að íslenskir nemendur hljóta meiri einstaklingsbundna lestrarkennslu (32%) en almennt gerist og eru langt fyrir ofan meðaltal þátttökulanda (12%) hvað það snertir (tafla 4.1). Í eðlilegu samræmi við það þá nota íslenskir kennarar mun minna hlutfall kennslustunda í að kenna bekknum sem heild heldur en almennt gerist meðal þátttökulanda og láta nemendur frekar vinna í litlum hópum eða eina sér innan bekkjarins. Ekki sýna gögnin bein tengsl milli einstaklingsbundinnar kennslu og árangurs á Íslandi. Hins vegar má aftur benda á að eins og þegar hefur komið fram í niðurstöðum þessarar rannsóknar er mikilvægt að nemendur með lestrarerfiðleika fái viðeigandi aðstoð.

Tafla 4.1. Skipulag lestrarkennslunnar

Lönd	Hlutfall nemenda sem áttu kennara sem svöruðu alltaf eða næstum alltaf						
	Kenni öllum bekknum í einu	Með svipaða getu saman í hópi	Með ólíka getu saman í hópi	Einstaklingsbundin kennsla	Vinna sjálfstætt eftir ákveðinni áætlun eða markmiði	Vinna sjálfstætt að eigin markmiði	Nota fjölbreytt skipulag*
Austurríki	16 (2.3)	1 (0.6)	1 (0.6)	3 (1.1)	10 (2.1)	5 (1.5)	74 (3.1)
Belgía (flæmskum.)	7 (2.0)	2 (0.9)	7 (1.8)	1 (0.6)	5 (1.2)	1 (0.5)	80 (2.6)
Belgía (frönskum.)	37 (3.4)	1 (0.7)	2 (0.6)	3 (1.2)	7 (2.1)	2 (0.9)	55 (3.4)
Búlgaría	75 (3.6)	4 (1.7)	6 (1.9)	25 (2.9)	16 (2.7)	1 (0.5)	94 (1.9)
Kanada, Alberta	18 (3.3)	6 (1.8)	6 (1.7)	4 (1.3)	4 (1.6)	3 (1.3)	70 (3.4)
Kanada, BK	r 24 (3.8)	r 6 (1.9)	r 4 (1.7)	r 1 (0.7)	r 5 (2.1)	r 1 (0.9)	r 65 (4.1)
Kanada, NS	10 (2.4)	2 (1.0)	3 (1.0)	4 (1.7)	3 (1.2)	1 (0.7)	67 (3.7)
Kanada, Ontario	18 (3.6)	5 (1.4)	5 (1.1)	5 (2.2)	5 (2.0)	0 (0.0)	72 (3.9)
Kanada, Quebec	35 (4.5)	3 (1.5)	2 (0.7)	0 (0.2)	2 (1.3)	0 (0.2)	68 (3.8)
Taípei	50 (4.1)	1 (0.7)	16 (2.9)	2 (1.2)	14 (2.6)	10 (2.5)	82 (3.0)
Danmörk	11 (2.3)	4 (1.2)	0 (0.3)	14 (2.2)	6 (2.2)	1 (0.5)	62 (4.1)
England	6 (2.0)	27 (4.5)	0 (0.4)	4 (1.7)	3 (0.7)	0 (0.0)	66 (4.1)
Frakkland	25 (3.5)	4 (1.1)	4 (1.5)	2 (1.0)	5 (1.4)	0 (0.2)	66 (3.2)
Georgía	63 (3.9)	5 (1.9)	5 (2.1)	32 (4.2)	16 (2.9)	20 (3.5)	92 (2.0)
Þýskaland	22 (3.0)	2 (0.7)	1 (0.7)	2 (0.8)	10 (2.3)	5 (1.5)	68 (3.5)
Hong Kong	34 (3.8)	0 (0.0)	6 (2.0)	2 (1.1)	5 (1.9)	3 (1.6)	55 (4.3)
Ungverjaland	5 (1.7)	7 (2.2)	5 (1.6)	16 (3.2)	3 (1.4)	1 (0.9)	90 (2.2)
Ísland	17 (0.3)	6 (0.3)	4 (0.1)	32 (0.3)	22 (0.3)	7 (0.3)	79 (0.3)
Indónesía	43 (3.8)	6 (2.0)	8 (2.1)	27 (4.0)	36 (4.3)	18 (2.8)	97 (1.3)
Íran	59 (3.4)	1 (0.7)	38 (3.6)	10 (2.3)	21 (3.3)	4 (1.2)	90 (2.3)
Ísrael	21 (3.0)	4 (1.7)	9 (2.6)	1 (1.0)	14 (3.2)	3 (1.5)	80 (3.4)
Ítalía	63 (3.4)	0 (0.3)	10 (2.2)	3 (1.3)	30 (3.0)	5 (1.7)	90 (2.3)
Kúveit	69 (3.7)	r 11 (2.8)	- -	35 (3.8)	18 (3.3)	8 (2.5)	87 (2.8)
Lettland	48 (4.2)	2 (0.9)	8 (2.3)	4 (1.6)	3 (1.2)	1 (1.0)	90 (2.6)
Litháen	35 (3.0)	2 (0.9)	5 (1.5)	4 (1.4)	9 (2.2)	3 (1.2)	89 (2.0)
Lúxemborg	31 (0.2)	1 (0.0)	4 (0.1)	0 (0.0)	7 (0.1)	0 (0.0)	58 (0.2)
Makedónía	49 (4.4)	9 (2.7)	7 (2.3)	26 (3.5)	16 (3.1)	14 (3.1)	93 (2.1)
Moldóva	62 (3.9)	12 (2.9)	15 (3.2)	29 (4.4)	33 (3.8)	19 (3.6)	99 (1.0)
Marokkó	61 (3.9)	8 (2.4)	10 (2.6)	35 (4.2)	14 (3.1)	3 (1.4)	82 (3.2)
Holland	8 (2.0)	6 (1.3)	r 3 (1.3)	5 (1.4)	12 (2.9)	2 (1.0)	64 (4.2)
Nýja Sjáland	2 (0.6)	61 (2.7)	1 (0.6)	8 (1.5)	6 (1.4)	1 (0.3)	62 (2.9)
Noregur	12 (2.2)	6 (1.7)	2 (1.3)	4 (2.2)	5 (2.0)	0 (0.0)	71 (4.0)
Pólland	38 (4.3)	3 (1.3)	5 (1.4)	12 (2.4)	12 (2.3)	9 (2.4)	94 (1.8)
Katar	s 51 (0.3)	s 34 (0.3)	s 43 (0.3)	s 49 (0.3)	s 23 (0.2)	s 8 (0.1)	s 96 (0.1)
Rúmenía	72 (3.4)	6 (1.9)	4 (1.5)	22 (2.8)	27 (3.8)	2 (0.7)	92 (2.2)
Rússland	63 (4.1)	4 (1.5)	3 (0.9)	11 (2.5)	6 (1.8)	2 (0.9)	90 (2.0)
Skotland	r 6 (2.7)	r 54 (4.5)	1 (0.6)	r 5 (2.3)	9 (3.1)	r 0 (0.0)	70 (4.6)
Singapúr	29 (2.6)	3 (0.9)	7 (1.4)	1 (0.7)	5 (1.2)	2 (0.8)	62 (2.7)
Slóvakía	40 (3.6)	1 (0.7)	3 (1.1)	14 (2.3)	15 (2.7)	1 (0.5)	87 (2.7)
Slóvenía	11 (1.9)	1 (0.5)	8 (1.6)	3 (0.9)	4 (1.5)	0 (0.4)	71 (2.7)
Suður-Afríka	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Spánn	62 (3.6)	0 (0.0)	2 (1.0)	6 (2.1)	10 (2.5)	2 (0.9)	76 (3.7)
Svíþjóð	22 (3.2)	3 (1.2)	0 (0.3)	3 (1.1)	14 (2.7)	6 (1.6)	59 (3.8)
Trínidad og T.	29 (3.2)	3 (1.0)	14 (3.1)	7 (2.0)	7 (2.2)	4 (1.6)	69 (4.0)
Bandaríkin	25 (3.3)	13 (2.4)	7 (1.9)	7 (2.2)	8 (2.1)	2 (1.0)	73 (3.1)
Alþjóðl. meðalt.	35 (0.5)	8 (0.3)	7 (0.3)	12 (0.4)	12 (0.4)	5 (0.2)	78 (0.5)

*Byggir á hlutfalli kennara sem merktu við Oft eða Alltaf í a.m.k. tveimur svarmöguleikum.

(.) Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(r) gögn 70-84% nemenda eru fyrir hendi. (s) gögn 50-69% nemenda eru fyrir hendi. (x) gögn 50% eða færri nemenda eru fyrir hendi.

(-) merkir að samanburðargögn eru ekki fyrir hendi. (-) merkir að ekki sé hægt að birta niðurstöðu vegna ónógra gagna.

(ø) landið tók ekki þátt í rannsókninni 2001.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Heimalestur

Tafla 4.2 sýnir hlutfall nemenda sem eiga að lesa heima fyrir skólann. Niðurstöður byggja á svörum kennara við spurningunum

- Hve oft setur þú fyrir lestur (í einhverri námsgrein) sem hluta heimavinnu?
- Hve miklum tíma ætlast þú almennt til að nemendur verji í heimaverkefni sem fela í sér lestur (í einhverri námsgrein) í hvert sinn sem þú setur slíkt verkefni fyrir?

Þegar niðurstöður eru skoðaðar kemur í ljós að hlutfallslegur fjöldi íslenskra nemenda sem þurfa að lesa mikið er aðeins 5% miðað við 24% í alþjóðlegu meðaltali. Hlutfall nemenda sem lesa mikið heima hefur mjög mikið og marktækt lækkað frá 2001. Sömu tilhneigingu er að finna víða annars staðar. Hugsanlega skýrist þessi lækkun að hluta með því að fleiri nemendur ljúka heimanámi sínu í skólanum heldur en áður. Tengsl heimanáms við lesleikni eru almennt veik og engin á Íslandi.

Kennslugögn

Ekki er greinilegt samkvæmt niðurstöðum rannsóknarinnar hvaða hjálpargögn við lestrarkennslu gagnast best en af lestrarefni hafa styttri textar s.s. smásögur og stuttar greinar fylgni við lesleikni á Íslandi.

Rannsóknin sýnir þó greinilega sterk tengsl milli lesleikni og þess tíma sem kennari nýtir til formlegrar lestrarkennslu þótt ekki sé að fullu ljóst nákvæmlega hvaða kennsluáðferðir eða kennslugögn skipti mestu.

Tölvur

Ekki virðist skipta máli hver fjöldi tölva er í kennslustofunni né á hvaða hátt eða hversu oft nemendur nota tölvurnar. Líkleg skýring er sú að tölvueign skóla er mjög almenn og nemendur nota tölvur á svipaðan hátt alls staðar og fæst því lítill sem enginn breytileiki í niðurstöðum.

Tafla 4.2. Hlutfall nemenda sem eiga að lesa heima og samanburður milli 2001 og 2006

Lönd	Mikið			Miðlungs				
	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	M fram
Rússland	78 (2.7)	565 (4.1)	6 (4.5)	21 (2.7)	563 (5.6)	-5 (4.4)	1 (0.6)	~
Rúmenía	76 (3.4)	491 (5.7)	4 (4.8)	19 (3.2)	488 (10.7)	-6 (4.7)	5 (1.9)	488
Makedónía	75 (3.3)	449 (5.5)	-8 (4.7)	21 (2.9)	434 (14.0)	4 (4.3)	5 (1.6)	406
Moldóva	72 (3.6)	502 (4.1)	-18 (4.5) ▼	28 (3.6)	493 (5.5)	18 (4.6) Δ	0 (0.2)	~
Georgía	55 (4.4)	467 (4.4)	0 0	40 (4.2)	473 (6.1)	0 0	5 (1.7)	492
Búlgaría	51 (4.0)	553 (5.7)	-24 (5.5) ▼	46 (3.8)	541 (7.6)	24 (5.2) Δ	4 (1.8)	525
Indónesía	37 (4.2)	400 (6.5)	0 0	60 (4.3)	405 (5.5)	0 0	3 (1.3)	403
Lettland	36 (3.5)	538 (3.4)	-13 (5.1) ▼	63 (3.5)	542 (3.5)	14 (5.3) Δ	1 (0.7)	~
Trínidad og Tóbago	36 (3.3)	444 (8.7)	0 0	60 (3.4)	437 (6.2)	0 0	4 (1.7)	399
Marokkó	35 (4.6)	308 (13.7)	-15 (6.9) ▼	53 (4.8)	328 (9.2)	13 (6.9)	12 (2.7)	341
Litháen	32 (3.2)	534 (3.8)	-18 (5.1) ▼	65 (3.2)	538 (1.9)	18 (5.2) Δ	3 (1.4)	541
Ungverjaland	30 (4.1)	548 (6.3)	-60 (4.9) ▼	69 (4.2)	552 (3.7)	60 (4.8) Δ	1 (0.6)	~
Ísrael	29 (3.7)	521 (9.5)	-22 (5.9) ▼	64 (3.9)	513 (6.2)	23 (6.1) Δ	6 (2.2)	501
Íran	29 (3.2)	422 (8.3)	-29 (5.3) ▼	57 (3.6)	422 (4.3)	24 (5.0) Δ	14 (2.2)	417
Spánn	28 (3.9)	511 (5.1)	0 0	67 (3.8)	514 (3.1)	0 0	5 (1.8)	513
Suður-Afríka	27 (2.7)	267 (8.9)	0 0	56 (3.0)	315 (10.9)	0 0	17 (1.9)	320
Pólland	26 (3.3)	517 (5.1)	0 0	70 (3.1)	520 (2.8)	0 0	5 (1.6)	518
Taípei	23 (3.6)	542 (3.1)	0 0	48 (4.4)	536 (3.3)	0 0	29 (4.2)	530
Bandaríkin	22 (3.1)	532 (7.0)	-12 (4.8) ▼	73 (3.5)	541 (3.3)	20 (5.2) Δ	5 (1.4)	557
Slóvakía	14 (2.9)	528 (6.7)	-17 (5.0) ▼	83 (3.1)	532 (3.2)	15 (5.2) Δ	3 (1.0)	502
Katar	13 (0.1)	334 (4.9)	0 0	71 (0.3)	353 (1.6)	0 0	16 (0.2)	359
Kanada, BK	12 (2.7)	565 (6.0)	0 0	71 (4.1)	556 (3.6)	0 0	16 (3.4)	569
Kanada, NS	12 (2.3)	557 (5.9)	0 0	83 (2.7)	541 (2.5)	0 0	5 (1.5)	522
Ítalía	11 (2.5)	550 (11.1)	-36 (4.6) ▼	87 (2.7)	552 (3.0)	39 (4.7) Δ	1 (0.9)	~
Danmörk	11 (2.7)	537 (9.3)	0 0	87 (3.0)	548 (2.3)	0 0	2 (1.2)	~
Kanada, Quebec	11 (2.9)	536 (11.5)	-3 (4.7)	76 (4.3)	535 (2.8)	6 (6.5)	14 (3.4)	532
Kanada, Alberta	10 (2.6)	550 (5.5)	0 0	76 (3.5)	562 (3.0)	0 0	14 (2.4)	558
Nýja Sjáland	10 (1.6)	544 (7.2)	-5 (3.6)	77 (2.5)	534 (2.2)	8 (5.0)	13 (2.0)	521
Svíþjóð	10 (2.1)	548 (6.8)	-42 (3.6) ▼	71 (3.4)	551 (2.6)	34 (4.5) Δ	19 (3.1)	544
England	9 (2.5)	533 (11.2)	-16 (4.5) ▼	65 (4.3)	543 (3.8)	4 (6.1)	25 (4.1)	541
Singapúr	8 (1.7)	552 (12.7)	-31 (4.1) ▼	44 (3.1)	554 (4.8)	14 (4.7) Δ	48 (3.2)	563
Noregur	8 (2.1)	483 (5.2)	-14 (4.0) ▼	91 (2.3)	499 (2.7)	13 (4.0) Δ	1 (0.9)	~
Hong Kong	8 (2.9)	580 (9.8)	-22 (5.4) ▼	56 (4.4)	568 (3.5)	12 (6.2)	36 (3.9)	553
Kanada, Ontario	7 (2.3)	545 (6.7)	-15 (4.9) ▼	75 (4.8)	553 (3.3)	12 (6.9)	18 (4.2)	564
Skotland	6 (2.5)	514 (11.4)	-8 (4.2)	84 (3.3)	527 (3.2)	9 (5.3)	9 (2.5)	527
Ísland	5 (0.1)	520 (6.2)	-24 (0.3) ▼	89 (0.2)	510 (1.4)	21 (0.4) Δ	6 (0.2)	504
Frakkland	5 (1.4)	530 (14.6)	-8 (3.1) ▼	72 (3.4)	521 (2.8)	8 (5.3)	23 (3.3)	523
Lúxemborg	4 (0.1)	571 (6.8)	0 0	64 (0.2)	557 (1.2)	0 0	33 (0.2)	556
Slóvenía	3 (1.3)	509 (6.9)	-29 (4.0) ▼	88 (2.4)	522 (2.3)	25 (4.6) Δ	9 (1.9)	522
Þýskaland	2 (0.9)	~ ~	-4 (2.0) ▼	88 (2.1)	548 (2.5)	6 (3.3)	10 (2.2)	550
Holland	2 (1.2)	~ ~	-3 (2.2)	30 (3.8)	546 (4.1)	7 (5.2)	67 (3.7)	547
Belgía (frönskum.)	1 (0.8)	~ ~	0 0	45 (4.3)	497 (4.6)	0 0	53 (4.3)	503
Belgía (flæmskum.)	1 (0.0)	~ ~	0 0	45 (4.1)	546 (3.0)	0 0	54 (4.1)	547
Austurríki	1 (0.5)	~ ~	0 0	93 (1.5)	538 (2.2)	0 0	7 (1.4)	546
Kúveit	x x	x x	0 0	x x	x x	0 0	x x	x
Alþjóðlegt meðaltal	24 (0.5)	498 (1.4)		62 (0.5)	505 (0.8)		14 (0.4)	496

Δ Marktækt hærra 2006

▼ Marktækt lægra 2006

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(r) gögn 70-84% nemenda eru fyrir hendi. (s) gögn 50-69% nemenda eru fyrir hendi. (x) gögn 50% eða færri nemenda eru fyrir hendi.

(–) merkir að samanburðargögn eru ekki fyrir hendi. (–) merkir að ekki sé hægt að birta niðurstöðu vegna ónógra gagna.

(0) landið tók ekki þátt í rannsókninni 2001.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

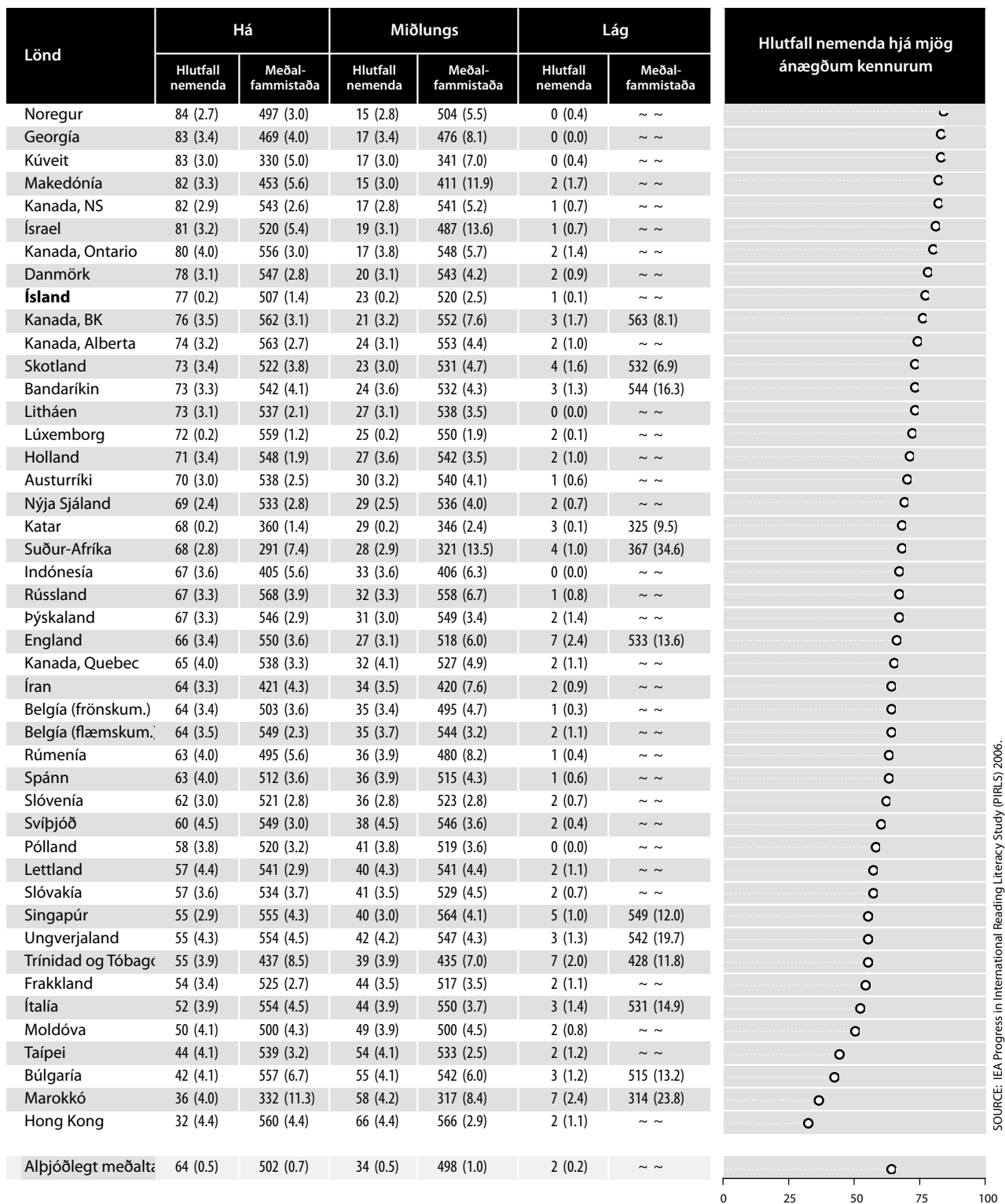
Starfsánægja

Tafla 4.3 sýnir starfsánægju kennara. Niðurstöður byggja á svörum kennara við spurningunum:

- Ég er ánægð(ur) með starf mitt sem kennari
- Ég er sátt(ur) við að vera kennari í þessum skóla
- Ég tel kennarana við þennan skóla vera ánægðan starfshóp
- Ég hafði meiri eldmód þegar ég byrjaði að kenna en ég hef núna
- Starf mitt sem kennari er mikilvægt

Almennt eru kennarar frekar jákvæðir gagnvart starfi sínu eða að meðaltali 64% nemenda þátttökulanda eru með kennara sem eru mjög sáttir og aðeins 2% hafa kennara sem eru óánægðir. Á Íslandi er þetta meðaltal fremur hátt þar sem 78% íslenskra nemenda eru með kennara sem eru ánægðir með starf sitt og 1% sem eru óánægðir. Árangur í lesleikni sýndi tengsl við spurninguna Ég tel kennarana við þennan skóla vera ánægðan starfshóp.

Tafla 4.3. Starfsánægja kennara

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(r) gögn 70-84% nemenda eru fyrir hendi. (s) gögn 50-69% nemenda eru fyrir hendi. (x) gögn 50% eða færri nemenda eru fyrir hendi.

(~) Ekki nægjanlg gögn til að birta árangur í lesleikni.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

5. kafli - Skólinn

Aðbúnaður í skóla

Uppbyggjandi námsumhverfi í skólanum með fjölbreyttum námsgögnum, sérmenntuðum kennurum og bókasafni svo eitthvað sé nefnt, gefur nemendum tækifæri á að auka kunnáttu sína. Tafla 5.1 sýnir samanburð á aðbúnaði skóla á árunum 2001 og 2006. Meira en helmingur nemenda (52%) sem tóku þátt í PIRLS 2006 eru í skólum með mjög fullnægjandi aðstæður. Ísland, Danmörk og Svíþjóð eru meðal landa þar sem námsumhverfi yfir 80% nemenda er fyrsta flokks og hefur það enn batnað á Íslandi frá árinu 2001.

Þeir þættir í námsumhverfi skóla á Íslandi sem sýna sterkasta fylgni við lesleikni eru:

- Kennarar með kennsluréttindi
- Sérkennarar með áherslu á lestur
- Kennarar sem kenna annað tungumál
- Hjálpargögn (t.d pappír og blýantar)

Af þessum fjórum þáttum má sjá að sérkennsla skiptir máli bæði hér í tengslum við svör skólastjóra sem og í tengslum við svör kennarar í kaflanum hér að framan. Það kemur hins vegar á óvart að sjá að hjálpargögn hamli kennslu í skólum á Íslandi en raunin er sú að í 8 skólum telja skólastjórar að slíkur skortur háí kennslu að einhverju leyti. Rúmlega helmingur þessara skóla eru staðsettir á landsbyggðinni.

Námskrá skóla - Lestur

Í mál- og lestrarfærni í 1. til 4. bekk á Íslandi leggja 83% skólastjóra mikla áherslu á lestur, 36% á ritun og 38% leggja mikla áherslu á talað mál eða hlustun í sínum skóla.

Skólastjórar eru spurðir í hvaða árgangi kennsla hefst í ýmsum þáttum lestrarfærni. Miðað við svör þeirra virðist skipta máli fyrir árangur í lesleikni að hefja sem fyrst eða í yngstu árgöngunum að kenna lestrarfærni eins og að lesa setningar, lesa samhangandi texta, spá fyrir um framvindu sögu.

Tafla 5.1. Samanburður á aðbúnaði skóla árin 2001 og 2006

Lönd	Ágætur				Miðlungs			Ábótavant	
	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001		Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða
Holland	r 93 (2.5)	546 (1.8)	11 (4.6)	Δ	7 (2.5)	552 (9.8)	-10 (4.5)	▼	0 (0.0)
Skotland	r 88 (3.3)	528 (3.8)	11 (5.3)	Δ	11 (3.1)	525 (8.4)	-12 (5.2)	▼	1 (0.0)
Danmörk	86 (2.9)	546 (2.6)	0 0		14 (2.9)	551 (7.3)	0 0		0 (0.0)
Belgía (flæmskum.)	86 (2.9)	546 (2.2)	0 0		13 (2.9)	554 (4.9)	0 0		2 (1.1)
Nýja Sjáland	86 (2.5)	533 (2.2)	1 (4.1)		13 (2.3)	533 (7.8)	-3 (4.0)		2 (0.8)
Ísland	r 85 (0.3)	513 (1.4)	4 (0.4)	Δ	15 (0.3)	502 (3.3)	-3 (0.4)	▼	0 (0.0)
Svíþjóð	82 (3.7)	549 (2.8)	5 (5.2)		15 (3.5)	552 (3.8)	-3 (4.8)		3 (1.5)
Kanada, BK	82 (3.2)	556 (3.1)	0 0		17 (3.1)	563 (4.9)	0 0		1 (0.0)
Slóvenía	r 81 (3.2)	520 (2.3)	18 (5.7)	Δ	16 (2.9)	529 (5.8)	-19 (5.4)	▼	2 (1.3)
Bandaríkin	81 (2.8)	543 (4.1)	4 (4.5)		18 (3.1)	520 (6.1)	-5 (4.7)		2 (0.9)
England	81 (3.8)	543 (3.4)	- -		19 (3.8)	537 (7.9)	- -		0 (0.0)
Austurríki	80 (3.4)	541 (2.3)	0 0		20 (3.4)	531 (6.1)	0 0		0 (0.0)
Noregur	79 (3.5)	500 (3.2)	12 (6.0)	Δ	21 (3.5)	491 (4.4)	-8 (5.9)		0 (0.0)
Kanada, Alberta	78 (3.6)	562 (2.6)	0 0		20 (3.4)	554 (6.4)	0 0		2 (1.2)
Kanada, Ontario	76 (5.0)	556 (3.0)	14 (6.7)	Δ	20 (4.5)	548 (6.7)	-14 (6.2)	▼	4 (2.3)
Kanada, NS	75 (3.5)	542 (2.7)	0 0		23 (3.5)	541 (4.5)	0 0		2 (1.1)
Singapúr	73 (0.0)	560 (3.2)	1 (3.4)		12 (0.0)	553 (11.1)	-6 (2.9)	▼	15 (0.0)
Kanada, Quebec	73 (3.9)	537 (3.0)	-11 (5.4)	▼	24 (3.6)	526 (7.2)	8 (5.1)		3 (1.7)
Pólland	72 (4.0)	520 (2.9)	0 0		27 (4.0)	520 (4.2)	0 0		2 (1.0)
Þýskaland	71 (3.2)	553 (2.4)	3 (4.6)		27 (3.2)	535 (4.5)	-4 (4.6)		1 (1.0)
Ungverjaland	71 (4.4)	553 (4.0)	8 (5.7)		15 (3.2)	539 (6.3)	-13 (4.5)	▼	14 (3.0)
Slóvakía	65 (3.8)	532 (3.8)	34 (5.3)	Δ	33 (3.8)	530 (5.0)	-32 (5.3)	▼	2 (1.2)
Spánn	64 (4.3)	518 (2.9)	0 0		25 (3.7)	501 (7.3)	0 0		11 (2.7)
Frakkland	60 (4.1)	526 (2.8)	-12 (6.3)		39 (4.1)	516 (4.0)	12 (6.3)		1 (0.0)
Ítalía	56 (4.2)	552 (4.1)	20 (5.5)	Δ	42 (4.2)	551 (4.2)	-16 (5.7)	▼	3 (1.5)
Litháen	49 (4.5)	538 (2.6)	28 (5.6)	Δ	40 (4.1)	537 (3.0)	-25 (5.6)	▼	11 (2.8)
Lettland	49 (4.1)	544 (2.7)	-3 (5.7)		34 (3.9)	539 (5.0)	-7 (5.9)		17 (2.9)
Rúmenía	48 (4.4)	509 (6.1)	19 (6.1)	Δ	40 (4.7)	469 (8.6)	-16 (6.4)	▼	12 (2.9)
Georgía	46 (4.3)	479 (5.5)	0 0		51 (4.2)	462 (4.4)	0 0		3 (1.6)
Belgía (frönskum.)	42 (4.4)	504 (5.6)	0 0		52 (4.2)	500 (3.9)	0 0		6 (2.4)
Indónesía	41 (4.2)	386 (6.1)	0 0		51 (4.0)	420 (5.5)	0 0		8 (2.4)
Búlgaría	38 (4.6)	547 (8.1)	11 (5.9)		44 (4.9)	546 (6.1)	-4 (6.3)		18 (3.5)
Ísrael	r 37 (4.0)	532 (7.2)	26 (5.1)	Δ	40 (4.1)	507 (9.1)	-9 (6.2)		23 (3.4)
Taípei	30 (3.7)	537 (3.4)	0 0		35 (4.2)	535 (3.6)	0 0		34 (3.8)
Suður-Afríka	26 (2.9)	350 (16.0)	0 0		51 (2.7)	299 (6.8)	0 0		23 (2.4)
Makedónía	r 17 (3.2)	424 (13.1)	-24 (5.4)	▼	67 (4.1)	447 (6.5)	18 (6.0)	Δ	16 (3.3)
Katar	r 16 (0.2)	345 (3.3)	0 0		39 (0.2)	346 (1.8)	0 0		46 (0.2)
Trínidad og Tóbagó	15 (3.3)	454 (9.0)	0 0		67 (4.0)	431 (6.1)	0 0		18 (3.3)
Rússland	14 (2.7)	582 (6.0)	-9 (3.4)	▼	22 (2.2)	560 (7.0)	-19 (4.4)	▼	64 (3.5)
Moldóva	12 (2.8)	517 (8.0)	6 (4.0)		65 (3.9)	496 (3.8)	15 (6.2)	Δ	24 (3.5)
Íran	9 (1.8)	474 (9.7)	3 (2.3)		46 (3.4)	422 (4.6)	3 (5.9)		45 (3.5)
Kúveit	7 (1.9)	343 (12.3)	0 0		43 (4.8)	327 (6.8)	0 0		51 (4.7)
Marokkó	r 5 (2.0)	354 (14.4)	-56 (5.5)	▼	20 (4.6)	318 (22.9)	-5 (7.1)		75 (4.9)
Hong Kong	4 (1.6)	564 (11.9)	1 (2.1)		56 (4.1)	565 (3.0)	-12 (5.8)	▼	40 (4.2)
¹ Lúxemborg	- -	- -	- -		- -	- -	- -		- -
Alþjóðlegt meðaltal	52 (0.5)	505 (1.0)			32 (0.6)	496 (1.1)			15 (0.4)

Δ Marktækt herra 2006

▼ Marktækt lægra 2006

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(r) gögn 70-84% nemenda eru fyrir hendi. (s) gögn 50-69% nemenda eru fyrir hendi. (x) gögn 50% eða færri nemenda eru fyrir hendi.

(-) merkir að samanburðargögn eru ekki fyrir hendi. (~) merkir að ekki sé hægt að birta niðurstöðu vegna ónógra gagna.

(0) landið tók ekki þátt í rannsókninni 2001.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Samskipti skóla og heimila

Tafla 5.2 sýnir samskipti skóla og foreldra á árunum 2001 og 2006. Niðurstöður byggja á svörum skólastjóra við spurningunum:

Hversu oft skólinn býður nemendum og foreldrum upp á:

- Fund með foreldrum
- Heimsend bréf með fréttum eða upplýsingum um skólann
- Skriflegar skýrslur um árangur barnsins
- Viðburði í skólanum

Hve hátt hlutfall foreldra gera eftirfarandi

- Mæta á fund með kennurum
- Mæta á menningarviðburði eða aðra viðburði í skólanum

Næstum helmingur nemenda sem tóku þátt í PIRLS eru í skólum þar sem mikil samskipti eru milli skóla og heimila (48%). Þessi tengsl eru mikil á Íslandi og erum við í fimmta sæti meðal þátttökulanda með 80% nemenda sem njóta þess að gott samband er milli foreldra þeirra og skólans. Það er athyglisvert að tengslin hafa jafnframt aukist marktækt frá árinu 2001.

Þær spurningar sem mældar eru í töflu 5.2 sýna ekki tengsl við árangur í lesleikni á Íslandi. Hins vegar koma fram tengsl milli lesleikni og þess tíma sem skólastjóri ver í samskipti við foreldra og samfélag á þann hátt að þeim mun hærra hlutfall vinnutímans sem fer í þau samskipti því hærri árangur í lesleikni.

Tafla 5.2. Samskipti skóla og foreldra árin 2001 og 2006

Lönd	Mikil			Miðlungs			Lítill		
	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfallslegur munur frá 2001
Kanada, BK	99 (0.7)	558 (2.6)	◊ ◊	1 (0.0)	~ ~	◊ ◊	0 (0.0)	~ ~	◊ ◊
Kanada, NS	98 (1.0)	543 (2.2)	◊ ◊	1 (0.7)	~ ~	◊ ◊	1 (0.4)	~ ~	◊ ◊
Kanada, Alberta	97 (1.1)	561 (2.4)	◊ ◊	2 (0.6)	~ ~	◊ ◊	1 (0.0)	~ ~	◊ ◊
Kanada, Ontario	96 (1.9)	555 (2.9)	-2 (2.2)	4 (1.9)	545 (14.8)	2 (2.2)	0 (0.0)	~ ~	0 (0.1)
Holland	94 (2.0)	546 (1.7)	2 (3.2)	5 (1.9)	556 (6.5)	-2 (3.0)	1 (0.7)	~ ~	0 (1.0)
Bandaríkin	93 (2.0)	542 (3.7)	-4 (2.4)	5 (1.4)	514 (9.6)	2 (2.0)	2 (1.3)	~ ~	2 (1.3)
Belgía (flæmskum.)	89 (2.8)	546 (2.2)	◊ ◊	9 (2.4)	551 (5.2)	◊ ◊	3 (1.5)	537 (24.6)	◊ ◊
Kanada, Quebec	81 (4.0)	535 (3.0)	-11 (5.0) ▼	16 (3.9)	528 (8.1)	8 (5.0)	3 (1.8)	519 (16.8)	3 (1.8)
Ísland r	80 (0.3)	511 (1.5)	29 (0.5) Δ	11 (0.2)	510 (3.7)	-16 (0.4) ▼	9 (0.2)	510 (5.1)	-13 (0.4) ▼
Kúveit	77 (3.7)	323 (5.3)	◊ ◊	19 (3.5)	339 (10.1)	◊ ◊	4 (1.6)	351 (16.9)	◊ ◊
Singapúr	75 (0.0)	559 (3.5)	12 (4.4) Δ	20 (0.0)	561 (6.2)	-7 (4.0)	5 (0.0)	535 (15.2)	-5 (2.3) ▼
Ísrael	74 (3.3)	529 (4.5)	8 (5.1)	13 (2.8)	479 (12.8)	-12 (4.8) ▼	13 (2.4)	451 (16.9)	4 (3.1)
Spánn	66 (4.5)	514 (2.9)	◊ ◊	19 (3.6)	507 (9.1)	◊ ◊	15 (3.2)	515 (7.6)	◊ ◊
Nýja Sjáland	66 (3.4)	534 (2.9)	0 (5.3)	32 (3.2)	527 (5.6)	1 (5.1)	2 (0.9)	~ ~	-1 (1.7)
Slóvenía	64 (4.2)	523 (2.6)	33 (5.6) Δ	19 (3.4)	520 (5.8)	-10 (5.1) ▼	17 (3.2)	516 (4.3)	-23 (5.0) ▼
Belgía (frönskum.)	63 (5.2)	503 (3.5)	◊ ◊	26 (4.4)	496 (7.3)	◊ ◊	11 (3.0)	494 (10.8)	◊ ◊
Svíþjóð	62 (4.3)	551 (2.9)	29 (5.8) Δ	25 (3.7)	546 (3.8)	-24 (5.8) ▼	14 (3.3)	546 (5.2)	-6 (5.0)
Hong Kong	59 (4.3)	565 (3.1)	6 (6.4)	19 (3.3)	562 (6.3)	-4 (5.1)	22 (3.9)	562 (5.1)	-2 (5.2)
Frakkland	56 (3.8)	519 (3.1)	0 (6.2)	20 (3.6)	523 (5.5)	-4 (5.9)	25 (3.4)	525 (4.8)	5 (5.5)
Pýskaland	54 (3.7)	553 (3.2)	16 (5.1) Δ	30 (2.9)	545 (3.4)	1 (4.6)	16 (2.6)	536 (4.2)	-17 (4.1) ▼
Ítalía	54 (3.7)	552 (4.3)	12 (5.0) Δ	27 (3.6)	551 (5.0)	-3 (4.8)	19 (3.4)	547 (7.6)	-10 (4.8) ▼
Ungverjaland	51 (4.0)	553 (4.9)	20 (5.4) Δ	23 (3.6)	541 (7.3)	-17 (5.2) ▼	26 (3.5)	552 (6.0)	-3 (5.2)
Suður-Afríka	51 (2.7)	349 (10.9)	◊ ◊	28 (2.5)	260 (8.3)	◊ ◊	21 (2.2)	245 (6.3)	◊ ◊
Lettland	50 (4.1)	541 (4.0)	21 (5.9) Δ	33 (3.9)	541 (3.4)	2 (6.0)	17 (3.0)	540 (6.1)	-24 (5.3) ▼
Íran	47 (4.0)	432 (4.8)	-5 (6.2)	21 (3.2)	419 (9.3)	-4 (5.0)	32 (3.5)	406 (5.8)	9 (4.9)
Danmörk	46 (4.4)	544 (3.1)	◊ ◊	44 (4.1)	551 (3.5)	◊ ◊	10 (2.7)	542 (9.9)	◊ ◊
Skotland	r 46 (5.3)	522 (5.4)	11 (6.8)	44 (5.2)	532 (4.1)	-9 (6.5)	10 (3.3)	540 (12.4)	-1 (4.7)
Noregur	45 (4.9)	499 (3.5)	21 (6.8) Δ	30 (4.4)	496 (4.7)	-5 (6.7)	25 (4.6)	498 (5.5)	-16 (6.9) ▼
Trínidad og Tóbagí	45 (4.1)	433 (7.4)	◊ ◊	20 (3.5)	455 (10.8)	◊ ◊	35 (4.3)	431 (10.5)	◊ ◊
Katar	43 (0.2)	363 (1.6)	◊ ◊	34 (0.2)	343 (1.9)	◊ ◊	23 (0.2)	346 (2.7)	◊ ◊
Rússland	41 (3.1)	568 (5.1)	0 (5.5)	42 (3.4)	564 (4.3)	-1 (5.8)	17 (3.1)	558 (10.6)	1 (3.9)
Taipei	40 (3.6)	540 (2.9)	◊ ◊	33 (3.9)	532 (3.3)	◊ ◊	27 (3.8)	533 (3.9)	◊ ◊
Austurríki	37 (3.7)	541 (3.1)	◊ ◊	33 (3.9)	536 (3.6)	◊ ◊	30 (3.8)	538 (5.1)	◊ ◊
Litháen	31 (4.2)	531 (3.3)	6 (5.6)	52 (4.6)	538 (2.6)	-2 (6.1)	16 (2.8)	547 (4.1)	-4 (4.4)
Slóvakía	31 (3.5)	537 (4.3)	7 (5.0)	26 (3.4)	536 (5.4)	-9 (5.4)	43 (3.9)	524 (5.7)	2 (5.5)
England	r 27 (4.1)	555 (7.3)	12 (5.2) Δ	58 (4.2)	537 (3.8)	-13 (5.9) ▼	15 (3.1)	537 (10.7)	1 (4.4)
Rúmenía	26 (4.2)	508 (7.6)	-1 (5.8)	34 (4.4)	483 (7.9)	-7 (6.5)	40 (4.2)	482 (7.7)	8 (6.1)
Pólland	21 (3.8)	519 (4.0)	◊ ◊	16 (3.4)	511 (7.8)	◊ ◊	64 (4.6)	522 (3.1)	◊ ◊
Búlgaría	17 (3.2)	558 (10.0)	9 (3.8) Δ	19 (3.3)	549 (13.3)	9 (4.0) Δ	64 (4.0)	544 (4.9)	-18 (4.9) ▼
Moldóva	16 (3.2)	493 (6.8)	1 (4.4)	24 (4.0)	515 (7.6)	5 (5.2)	60 (4.7)	496 (4.1)	-6 (6.1)
Makedónía	r 14 (3.2)	437 (17.2)	4 (4.3)	17 (3.5)	466 (15.5)	0 (4.9)	69 (4.4)	444 (6.7)	-5 (6.2)
Marokkó	r 12 (2.9)	381 (14.4)	5 (4.0)	10 (2.7)	349 (13.3)	1 (4.0)	77 (4.0)	314 (8.6)	-7 (5.6)
Georgía	11 (2.7)	471 (12.6)	◊ ◊	24 (3.9)	488 (7.8)	◊ ◊	65 (4.2)	465 (3.7)	◊ ◊
Indónesía	8 (2.2)	420 (19.3)	◊ ◊	16 (3.0)	415 (9.1)	◊ ◊	76 (3.5)	401 (4.8)	◊ ◊
¹ Lúxemborg	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
International Avg.	48 (0.6)	504 (1.1)		25 (0.5)	499 (1.2)		27 (0.5)	490 (1.5)	

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006

Δ Marktækt hærra 2006

▼ Marktækt lægra 2006

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(r) gögn 70-84% nemenda eru fyrir hendi. (s) gögn 50-69% nemenda eru fyrir hendi. (x) gögn 50% eða færri nemenda eru fyrir hendi.

(-) merkir að samanburðargögn eru ekki fyrir hendi. (~) merkir að ekki sé hægt að birta niðurstöðu vegna ónógra gagna.

(◊) landið tók ekki þátt í rannsókninni 2001.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

Nemendur - Hversu öruggur er skólinn?

Tafla 5.3 sýnir upplifað öryggi nemenda í skólanum. Að baki þessarar mælingar eru svör nemenda við spurningunum:

Hvað finnst þér um skólann þinn?

- Ég finn til öryggis þegar ég er í skólanum.

Hefur eitthvað af þessu gerst í skólanum síðastliðinn mánuð (eftir því sem þú veist)?

- Var einhverju stolið frá mér
- Var ég hrekkt(ur) af öðrum nemanda
- Var bekkjarfélagi minn hrekktur af öðrum nemanda
- Var ég lamin(n) eða meidd(ur) af öðrum nemanda
- Var bekkjarfélagi minn laminn eða meiddur af öðrum nemanda.

Alþjóðlegt meðaltal þeirra barna sem telja sig mjög örugg í skólanum er 47%. Í efstu sætunum um skólaöryggi eru grannar okkar Noregur, Svíþjóð og Danmörk með yfir 60% barna sem telja sig mjög örugg í skólanum. Á Íslandi er hlutfallið aðeins lægra eða 54% barna sem koma hátt út á þessari mælingu en það sem einkum vekur athygli er að 4% barna í 4. bekk á Íslandi segjast vera óörugg í skólanum. Nokkur tengsl virðast vera á Íslandi milli upplifaðs öryggis í skóla og árangurs, einkum eru sýnileg tengsl við spurninguna um þjófnað hér að ofan.

Miðað við árið 2001 hafa aðstæður á Norðurlöndum batnað og hefur hlutfall nemenda sem telja sig örugga í skólanum hækkað á Íslandi og í Svíþjóð. Á Íslandi árið 2001 töldu 44% nemenda sig örugga og 6% töldu sig óörugga. Þessi þróun er mjög jákvæð fyrir börn í þessum löndum.

Tafla 5.3. Upplifað öryggi nemenda í skólanum

Lönd	Mikið		Miðlungs		Lítið		Hlutfall nemda í miklu öryggi
	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	Hlutfall nemenda 2006	Meðal-frammistaða	
Noregur	72 (1.4)	505 (2.1)	27 (1.3)	488 (3.8)	1 (0.3)	~ ~	~
Svíþjóð	70 (1.4)	558 (2.4)	29 (1.3)	533 (3.2)	2 (0.3)	~ ~	○
Danmörk	68 (1.5)	553 (2.4)	31 (1.4)	535 (3.3)	1 (0.2)	~ ~	○
Georgía	67 (1.4)	476 (3.1)	32 (1.4)	466 (4.9)	1 (0.2)	~ ~	○
Búlgaría	65 (1.8)	558 (4.4)	34 (1.7)	531 (5.4)	2 (0.3)	~ ~	○
Pólland	65 (1.3)	527 (2.8)	33 (1.2)	508 (3.1)	2 (0.3)	~ ~	○
Rússland	63 (1.5)	569 (4.0)	36 (1.5)	558 (3.5)	1 (0.2)	~ ~	○
Makedónía	62 (1.9)	457 (4.1)	37 (1.8)	431 (5.6)	1 (0.1)	~ ~	○
Slóvenía	61 (1.5)	528 (2.3)	37 (1.4)	511 (2.5)	2 (0.2)	~ ~	○
Ítalía	57 (1.8)	560 (3.4)	42 (1.7)	543 (3.6)	2 (0.2)	~ ~	○
Moldóva	55 (2.0)	507 (3.3)	43 (1.9)	493 (3.8)	2 (0.3)	~ ~	○
Rúmenía	54 (2.1)	493 (6.2)	44 (2.0)	490 (5.1)	2 (0.2)	~ ~	○
Ísland	54 (0.8)	518 (1.7)	42 (0.7)	504 (1.9)	4 (0.3)	504 (7.1)	○
Íran	52 (1.9)	429 (3.7)	46 (1.8)	419 (4.3)	2 (0.3)	~ ~	○
Þýskaland	51 (1.2)	566 (2.3)	45 (1.1)	540 (2.5)	4 (0.3)	514 (6.5)	○
Kanada, Breska Kóлумb	50 (1.4)	569 (2.9)	47 (1.3)	551 (3.0)	3 (0.4)	540 (9.1)	○
Litháen	49 (1.3)	545 (2.1)	48 (1.3)	529 (2.0)	4 (0.3)	532 (4.5)	○
Slóvakía	49 (1.4)	540 (3.6)	47 (1.3)	523 (3.3)	4 (0.4)	523 (5.6)	○
Kanada, Quebec	49 (1.7)	546 (3.1)	48 (1.5)	526 (3.0)	4 (0.4)	510 (7.9)	○
Austurríki	48 (1.3)	547 (2.7)	47 (1.0)	531 (2.5)	5 (0.4)	528 (4.5)	○
Bandaríkin	48 (1.6)	557 (3.0)	49 (1.4)	528 (3.8)	3 (0.4)	505 (8.6)	○
Kanada, Nova Scotia	46 (1.4)	559 (2.3)	50 (1.2)	534 (2.5)	4 (0.3)	521 (6.3)	○
Holland	46 (1.5)	555 (1.9)	50 (1.2)	542 (2.2)	5 (0.5)	532 (6.0)	○
Lúxemborg	46 (0.7)	567 (1.4)	50 (0.7)	550 (1.5)	4 (0.2)	536 (6.0)	○
Kanada, Alberta	45 (1.4)	576 (2.6)	52 (1.3)	551 (2.7)	3 (0.3)	535 (6.7)	○
Lettland	45 (1.6)	550 (3.0)	51 (1.5)	536 (2.7)	5 (0.5)	522 (5.3)	○
Spánn	44 (1.5)	522 (2.7)	53 (1.4)	509 (2.8)	3 (0.4)	489 (7.9)	○
Skotland	43 (1.6)	540 (3.3)	53 (1.4)	519 (3.4)	4 (0.4)	497 (10.2)	○
Belgía (flæmskumælan)	43 (1.3)	556 (2.0)	52 (1.1)	542 (2.1)	5 (0.5)	521 (5.6)	○
Hong Kong	42 (1.3)	573 (2.6)	53 (1.2)	558 (2.5)	5 (0.5)	544 (5.7)	○
Ungverjaland	41 (1.3)	567 (3.5)	54 (1.2)	541 (3.1)	5 (0.4)	537 (6.3)	○
Frakkland	40 (1.6)	534 (2.3)	55 (1.4)	515 (2.4)	5 (0.5)	502 (5.9)	○
Kanada, Ontario	39 (1.6)	569 (2.9)	57 (1.4)	550 (2.9)	4 (0.4)	515 (8.9)	○
Marokkó	38 (1.9)	336 (6.9)	61 (1.8)	318 (6.7)	1 (0.2)	~ ~	○
Singapúr	38 (0.9)	575 (3.5)	58 (0.8)	549 (2.9)	4 (0.3)	545 (6.3)	○
Nýja Sjáland	37 (1.1)	551 (2.8)	58 (0.9)	523 (2.2)	4 (0.4)	516 (6.9)	○
England	37 (1.6)	564 (3.7)	58 (1.5)	529 (3.0)	5 (0.4)	504 (6.0)	○
Belgía (frönskumæland)	34 (1.2)	512 (3.3)	59 (1.1)	495 (2.7)	6 (0.5)	490 (5.4)	○
Indónesía	33 (1.3)	408 (5.0)	65 (1.3)	406 (4.4)	3 (0.3)	381 (12.3)	○
Kúveit	31 (1.3)	346 (6.2)	66 (1.3)	339 (4.9)	3 (0.4)	318 (14.9)	○
Katar	31 (0.5)	367 (2.4)	63 (0.5)	353 (1.5)	6 (0.3)	354 (5.3)	○
Ísrael	26 (1.2)	526 (5.7)	68 (1.1)	515 (3.4)	6 (0.6)	512 (7.4)	○
Taípei	26 (1.3)	551 (3.0)	66 (1.2)	531 (2.0)	8 (0.6)	525 (4.5)	○
Trínidad og Tóbago	25 (1.8)	460 (8.1)	71 (1.6)	429 (4.7)	4 (0.4)	429 (14.9)	○
Suður-Afríka	23 (0.7)	322 (8.3)	73 (0.6)	303 (5.4)	4 (0.2)	291 (11.7)	○
Alþjóðlegt meðaltal	47 (0.2)	512 (0.7)	50 (0.2)	494 (0.6)	3 (0.1)	487 (1.5)	○

0 25 50 75 100

() Staðalvilla er í svigum. Niðurstöður eru rúnnaðar og getur það haft áhrif á samræmi talna.

(r) gögn 70-84% nemenda eru fyrir hendi. (s) gögn 50-69% nemenda eru fyrir hendi. (x) gögn 50% eða færri nemenda eru fyrir hendi.

(~) merkir að ekki sé hægt að birta niðurstöðu vegna ónógra gagna.

Ath. Alþjóðlegt meðaltal inniheldur ekki niðurstöður frá Kanada.

SOURCE: IEA Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) 2006.

Skólastjórar - Hversu öruggur er skólinn?

Mat skólastjóra á öryggi nemenda í skólanum árin 2001 og 2006 var skoðað með svörum við spurningunum:

Að hvaða marki eru eftirfarandi þættir vandamál í þínum skóla?

- Truflun kennslu
- Svindl
- Orðbragð
- Skemmdarverk
- Þjófnaður
- Hótanir eða svívirðingar meðal nemenda
- Slagsmál meðal nemenda

Niðurstöður sýndu að 62% íslenskra skólastjóra telja skólann mjög öruggan og hefur það hlutfall hækkað marktækt um 9% frá árinu 2001. Segja má að skólastjórar og nemendur séu nokkuð sammála um öryggi í íslenskum skólum nema hvað skólastjórar telja ekki að öryggi neinna nemenda sé áfátt.

Norðurlönd eru um og yfir meðallagi á þessari mælingu.

Vinnuandinn í skólanum

Námsumhverfið og vinnuandinn í skólanum skiptir miklu máli fyrir velferð nemenda og möguleika þeirra til að ná góðum tókum á náminu. Í PIRLS er viðhorf til skólans, vinnuandans þar og andrúmslofts, metið út frá þremur sjónarhornum þ.e. skólastjóra, foreldra og nemendanna sjálfra. Mat skólastjóra á vinnuanda í skólanum er metið með spurningunum:

Hvernig metur þú eftirfarandi atriði í þínum skóla

- Ánægja kennara í starfi
- Væntingar kennara til frammistöðu nemenda
- Stuðningur foreldra við árangur nemenda
- Virðing nemenda fyrir eigum skólans
- Vilji nemenda til að standa sig vel í skóla
- Umhyggja nemenda hvers fyrir öðrum.

Í þessari mælingu er Ísland aftur í efsta sæti með 81% barna í skólum þar sem skólastjórar eru mjög ánægðir með vinnuandann í skólanum og er það hlutfall 44% hærra en alþjóðlegt meðaltal. Ísland var einnig í efsta sæti árið 2001 með svipað hlutfall ánægðra skólastjóra. Hin Norðurlöndin eru einnig vel fyrir ofan meðallag í þessari mælingu.

Viðhorf foreldra til skólans

Viðhorf íslenskra foreldra til skólans sem barn þeirra gengur í er ekki eins jákvætt og viðhorf skólastjórans og er mun lægra en alþjóðlegt meðaltal. 45% barna sem tóku þátt á Íslandi eiga foreldra sem eru mjög jákvæðir í garð skólans, 52% með tiltölulega hlutlaust viðhorf og 2% eru ósátt með skólann.

Að baki þessarar mælingar eru svör foreldra við spurningunum:

Hvað finnst þér um skólann sem barnið þitt gengur í?

- Skólinn gerir mig að virkum þátttakanda í menntun barnsins míns
- Skólinn ætti að reyna betur að gera mig að virkum þátttakanda í menntun barnsins míns
- Skólanum er umhugað um framfarir barnsins míns í skólanum
- Skólinn stendur sig mjög vel í að hjálpa barninu mínu að bæta sig í lestri.

Ástæður fyrir því að foreldrar eru almennt ekki með eins jákvætt viðhorf til skólanna og skólastjórnir geta verið margar og koma nokkuð á óvart í lísi þess að 80% nemenda á Íslandi búa á heimilum þar sem gott samband ríkir milli foreldra og skóla. Hugsanlegar skýringar á því hvers vegna foreldrar eru ekki jákvæðari í garð skólanna geta verið auknar kröfur samfélagsins og aukið álag á heimilum.

Viðhorf nemenda til skólans

Nemendur á Íslandi virðast með svipuð vðihorf og foreldrar þeirra þar sem 48% nemenda eru með mjög jákvætt viðhorf til skólans. 47% hlutlausir og 5% eru neikvæðir í garð skólans. Að baki þeirrar mælingar eru svör nemenda við spurningunum:

Hvað finnst þér um skólann þinn?

- Mér líkar vel að vera í skóla
- Mér finnst kennararnir í skólanum láta sér annt um mig
- Nemendur í skólanum mínum sýna hver öðrum virðingu
- Nemendum í skólanum þykir vænt um skólafélaga sína.

Engin ofangreindra spurninga sýnir marktæka fylgni við árangur í lesleikni á Íslandi.

Alþjóðlegt meðaltal þeirra nemenda sem eru með mjög jákvætt viðhorf til skólans er 56%.

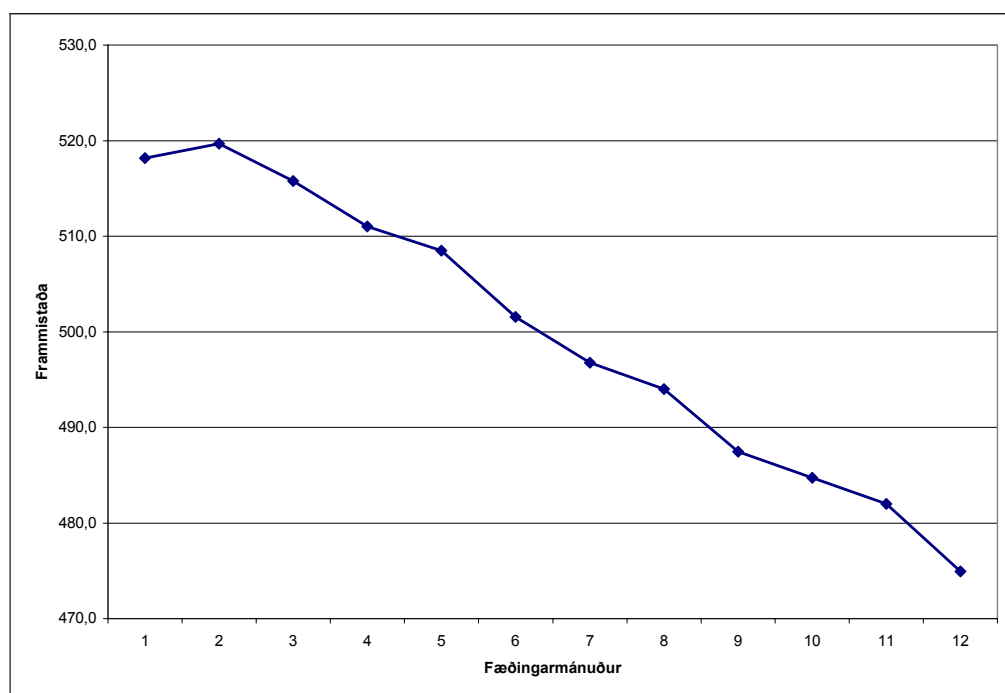
Ef bornar eru saman mælingar á upplifuðu öryggi nemenda í skólum og almennu viðhorfi þeirra til skólans þá eru niðurstöður á þessum tveimur mælingum mjög áþekkar sem bendir til að tengsl geti verið á milli þeirra þannig að upplifað öryggi hafi áhrif á viðhorf barns til skólans eða öfugt, að viðhorf til skólans hafi áhrif á öryggistilfinningu barnsins í skólanum.

6. kafli - Áhrif aldurs í PIRLS 2006 rannsókninni: vandi við túlkun og samanburð landa

Þegar niðurstöður PIRLS 2001 rannsóknarinnar lágu fyrir á árinu 2002, varð fljótt ljóst að verulegur vandi var við túlkun niðurstaðnanna fyrir sum lönd vegna mismunar á aldri þátttakenda í hinum ýmsu löndum. Í gögnum með PIRLS 2001 rannsókninni (t.d. *PIRLS 2001 User Guide for the International Database*) er tekið skýrt fram, að val þátttakenda sé miðað við að velja efri bekk þeirra tveggja bekkja þar sem eru flest níu ára börn. (the upper of the two grades with the most 9-year olds at the time of testing) (Gonzales og Kennedy, 2003). Þessi skilgreining leiddi til þess að sum lönd kusu að velja efri eða eldri bekk, þrátt fyrir að þar væru einungis fá níu ára börn. Gott dæmi um þetta er Svíþjóð þar sem meðalaldur þátttakenda var árið 2001 10,8 ár. Síðar hefur þessi skilgreining breyst og í PIRLS 2006 rannsókninni er lögð áhersla á að valið miðist fyrst og fremst við fjölda formlegra skólaára. Þetta er skilgreining sem leyfir þeim löndum sem tóku þátt í PIRLS 2001 að halda sömu aldurshópum í úrtökum og áður.

Samanburður landanna var því í PIRLS 2001 erfiður vegna þess að börnin í rannsókninni voru mjög mismunandi gömul og það þarf ekki að fara mjög mörgum orðum um að þroski á þessum aldri hefur mikil áhrif á frammistöðu í námi. Sama vandamál er uppi í PIRLS 2006 og er það meginefni þessa kafla.

Áhrif aldurs á Íslandi. Á Íslandi eru áhrif aldurs og þroska mjög áberandi eins og skoðun á frammistöðu á samræmdu könnunarprófi í Íslensku brotin niður eftir fæðingarmánuði sýnir. Mynd 1 hér að neðan byggir á samræmdum könnunarprófum í Íslensku sem haldin voru í fjórða bekk á tímabilinu 1997 til 2004 og eru að baki henni prófniðurstöður frá nærri 35.000 börnum. Hér hefur einkunnum á könnunarprófinu verið umbreytt á kvarða með meðaltalið 500 og staðalfrávik 100, sem er sambærilegur kvarði og PIRLS rannsóknin notar. Hér munar um 45 stigum á frammistöðu barna sem fædd eru í janúar og þeirra sem fædd eru í desember, sem er nærri því hálf staðalfrávik.

Mynd 1. Meðaltöl frammistöðu á samræmdu könnunarprófi í Íslensku eftir fæðingarmánuði.

Það varð því niðurstaðan þegar kom að ákvörðun um hvernig skyldi haga framkvæmd PIRLS 2006 rannsóknarinnar, að bæta við hér á landi og í Noregi úrtaki barna úr 5. bekk, þ.e. börnum sem væru ári eldri en þau sem hefðu fengið fjögur formleg skólaár í þessum tveimur löndum. Þetta var gert í því skyni að auðvelda samanburðinn við önnur lönd og gera mögulegt að bera löndin saman ekki einungis á grundvelli sama fjölda formlegra skólaára, heldur einnig með tilliti til aldurs og þroska.

Samanburður við önnur lönd. Í því sem hér fer á eftir er gerður samanburður á frammistöðu og aldri í nokkrum Evrópulöndum, sem eru þau lönd sem almennt eru sambærileg Íslandi, hvað varðar menningu, efnahag og fleiri þætti. Þessi lönd eru: Austurríki, Danmörk, Frakkland, Þýskaland, Lúxemborg, Holland, Rússland, Spánn, Svíþjóð, England og Skotland ásamt fjórða og fimmta bekk í Noregi og á Íslandi. Val þessara landa miðaðist við að velja fyrst og fremst lönd frá Norður-Evrópu.

Af hverju mismunandi aldur. Mismunandi aldur barna að loknum fjórum formlegum skólaárum má skýra á ýmsa vegu en helstu ástæðurnar eru:

- Í sumum löndum (t.d. Svíþjóð og Danmörku) hefst formleg skólaganga við sjö ára aldur en ekki við sex ára aldurinn eins og á Íslandi. Hér er því við úrtaksgerðina í PIRLS gert ráð fyrir því, að þrátt fyrir að allur þorri barna í þessum löndum, séu í leikskólum/forskólum eða öðrum ámóta úrræðum og að ekki fari fram formleg kennsla í lestri. Þetta er að öllum líkindum ályktun sem stenst illa þar sem þau lönd þar sem skólagangan hefst sjö ára, viðhafa mjög mismunandi aðferðir, allt frá einfaldri barnapössun án formlegrar kennslu í lestri upp í skipulagða lestrarkennslu við fimm til sex ára aldurinn. Því er breytileikinn varðandi þetta atriði mikill og erfitt að flokka löndin eftir þessari breytni.
- Í mörgum löndum (t.d. Lúxemborg) er það tíðkað að börn endurtaki bekk ef þau ná ekki lágmarksárangri í lestri í lok skólaársins. Ekki er alveg ljóst hvernig þessi börn voru meðhöndluð í rannsókninni, en flest bendir til þess að þau séu tekin með í úrtakinu þar sem í sumum löndum má sjá nokkurn fjölda verulega eldri barna sem hafa afar slaka frammistöðu.
- Aðferðin við inntöku nemenda í grunnskóla í hinum mismunandi löndum er alls ekki sú sama, þannig að jafnvel þótt nemendur hefji formlega skólagöngu á sama aldri getur verið aldursmismunur á löndum í PIRLS rannsókninni eftir því hvaða inntaksreglu skólarnir nota. Á Íslandi er reglan sú að börn hefja skólagöngu sína á því ári sem þau verða sex ára. Í sumum öðrum löndum er aftur á móti reglan sú að ef barnið er ekki orðið sex ára þegar skólinn hefst, bíður það í eitt ár. Þetta gerir að verkum að jafnvel þótt börnin séu almennt á sama aldri getur meðalaldurinn í seinna tilvikinu orðið allt að 8 mánuðum hærri, t.d. ef aðeins þau börn sem orðin eru sex ára í ágúst þegar skólinn hefst, eru tekin inn.
- Það að nota fjölda formlegra skólaára sem viðmið við úrtaksgerðina getur jafnframt verið vandasamt þar sem þátttökulöndin í rannsókninni skilgreina formleg skólaár á mjög mismunandi hátt. Sem dæmi má nefna að í Bretlandi segja opinberar upplýsingar að formleg skólaganga hefjist við sjö ára aldur, á sama tíma og í PIRLS Encyclopedia er tilgreint að í raun hefjist kennsla barna almennt við 5. ára aldur, eða tveimur árum fyrr. Ýmis afbrigði af þessu má finna hjá þátttökulöndunum í PIRLS.

Ekki bara munur á meðalaldri heldur einnig á dreifingu hans. Rétt er að nefna að þótt aldursmunurinn í PIRLS rannsókninni sé allt að tveimur árum eða meiri, er dreifing aldurs innan hvers lands mjög mismunandi. Þannig er t.d. aldursdreifingin lang minnst á Íslandi og í Noregi, nærri öll börn í fjórða og fimmta bekk í þessum löndum eru fædd á sama ári, en í öðrum löndum, t.d. Þýskalandi, Lúxemborg og fleiri löndum er aldursdreifingin mun meiri. Þetta kemur fram í töflu 6.1 sem sýnir meðalaldur og dreifingu hans í fyrrgreindum Evrópulöndum.

Tafla 6.1. Meðalaldur og dreifing hans í samanburðarlöndunum.

Land	Meðaltal	N	Staðalfrávik
Austurríki	10,34	5067	0,46
Danmörk	10,90	4001	0,38
Frakkland	10,01	4402	0,50
Þýskaland	10,46	7899	0,51
Ísland-4. bekkur	9,79	3673	0,29
Lúxemborg	11,43	5101	0,60
Holland	10,23	4156	0,49
Noregur 4. bekkur	9,78	3837	0,29
Rússland	10,77	4718	0,50
Spánn	9,88	4091	0,42
Svíþjóð	10,84	4394	0,33
England	10,28	4034	0,31
Skotland	9,84	3775	0,32
Ísland 5. bekkur	10,79	1379	0,28
Noregur 5. bekkur	10,79	1808	0,28
Samtals	10,38	67525	0,64

Fæðingarár þátttakenda. Það er jafnframt gagnlegt að líta á fæðingarár þeirra nemenda sem tóku þátt í rannsókninni eftir framangreindum löndum. Tafla 6.2. sýnir þessa dreifingu nemenda og augljóst er þegar hún er skoðuð að bæði Ísland og Noregur hafa nokkra sérstöðu þar sem nærri allir nemendur í fjórða og fimmta bekk í þessum löndum eru fæddir á sama árinu. Í hinum löndunum öllum er dreifingin miklu meiri á milli fæðingarára, meðal annars vegna þeirra ástæðna sem nefndar voru hér að framan.

Tafla 6.2. Fæðingarár nemenda eftir löndum.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	Samtals
Austurríki	0	0	9	176	2116	2765	1	0	0	5067
Danmörk	0	0	12	662	3264	63	0	0	0	4001
Frakkland	0	0	2	49	638	3600	111	2	0	4402
Þýskaland	0	0	30	400	3797	3628	42	1	1	7899
Ísland 4. bekkur	0	0	0	0	6	3658	9	0	0	3673
Lúxemborg	4	36	459	1996	2601	5	0	0	0	5101
Holland	0	0	2	113	1485	2519	34	2	1	4156
Noregur 4. bekkur	0	0	0	0	18	3812	7	0	0	3837
Rússland	2	11	27	464	3530	676	5	3	0	4718
Spánn	0	0	0	3	289	3771	16	2	13	4094
Svíþjóð	0	0	1	123	4191	78	1	0	0	4394
England	0	0	3	0	1340	2683	7	1	0	4034
Skotland	0	0	0	1	99	3222	452	1	0	3775
Ísland 5. bekkur	0	0	0	0	1375	4	0	0	0	1379
Noregur 5. bekkur	0	0	0	7	1796	5	0	0	0	1808
Samtals	6	47	561	4154	28348	33684	699	14	15	67528

Frammistaða og aldur. Þegar frammistaða nemenda í öðrum löndum er skoðuð, kemur í ljós að í sumum þeirra er erfitt að sjá að frammistaðan batni eftir því sem nemendur verða eldri, eins og hún gerir á Íslandi og í Noregi. Þar að baki liggja efflaust ýmsar ástæður svo sem endurtekning bekkja og annað sem ekki er rúm til þess að rekja hér, en það er jafnljóst, að á Íslandi og í Noregi er þetta samband mjög sterkt en í flestum öðrum löndum er það alls ekki tilfellið.

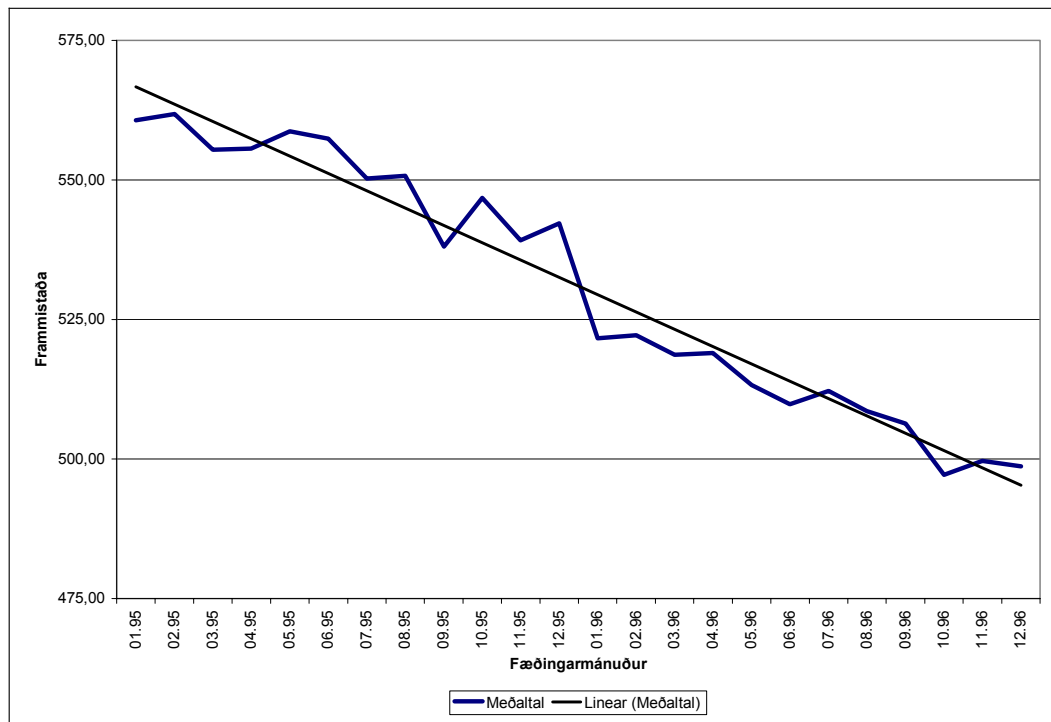
Tafla 6.3 sýnir þetta vel, en þar er sýnd frammistaðan í PIRLS 2006 eftir fæðingarári, og má sjá að í flestum löndum Evrópu er frammistaða þeirra sem eru fæddir 1995 lakari en þeirra sem eru fæddir 1996. Hugsanlega eru þetta að einhverjum hluta nemendur sem hafa þurft að endurtaka bekk. Þetta er öfugt við það sem gerist í Noregi og á Íslandi. Aðeins í Rússlandi og Englandi fá eldri nemendur hærri einkunn eins og í Noregi og á Íslandi.

Tafla 6.3. Frammistaða eftir fæðingarári.

	1995	N	1996	N
Austurríki	534	2116	543	2765
Danmörk	553	3264	568	63
Frakkland	464	638	531	3600
Þýskaland	546	3797	554	3628
Ísland 4. bekkur	467	6	510	3658
Lúxemborg	570	2601	594	5
Holland	542	1485	557	2519
Noregur 4. bekkur	470	18	497	3812
Rússland	573	3530	557	676
Spánn	455	289	521	3771
Svíþjóð	551	4191	543	78
England	548	1340	530	2683
Skotland	508	99	533	3222
Ísland 5. bekkur	551	1375	580	4
Noregur 5. bekkur	537	1796	557	5

* Í skygðu reitunum eru lönd þar sem samanburður á milli þessara ára er ekki mögulegur

Frammistaða íslenskra barna í PIRLS 2006 eftir fæðingarmánuði. Á mynd 2 er sýnd meðalframmistaða barna á Íslandi í PIRLS 2006, eftir því í hvaða mánuði þau eru fædd og þar er ljóst að aldursáhrifin eru mjög sterk, frammistaðan er betri eftir því sem börnin eru eldri, sama samband og kom í ljós við skoðun frammistöðu á samræmda könnunarprófinu í íslensku. Jafnframt er á myndinni sýnd aðhvarfslína sem lýsir sambandinu, en fylgnin á milli frammistöðu og fæðingarmánaðar er -0,97 (Spearman Rho) á Íslandi.

Mynd 2. Samband á milli frammistöðu og fæðingarmánaðar í PIRLS 2006

Fylgnin á milli frammistöðu og nákvæms aldurs í öllu úrtakinu (öll lönd saman) er lítil sem engin, eða 0,08 en ef þetta er skoðað einungis á Íslandi er fylgnin 0,30 ($p < 0,01$) sem er verulega hátt miðað við öll hin löndin, sem hafa litla sem enga eða neikvæða fylgni hvert um sig. Í Noregi er fylgnin nákvæmlega sú sama 0,30 ($p < 0,01$). Þetta þýðir því að áhrif aldurs eru miklu mikilvægari hér og í Noregi, en í öðrum löndum og því verður samanburður á milli Íslands og Noregs og annarra landa að gerast a.m.k. á tvennan hátt, annars vegar miðað við fjölda formlegra skólaára og hins vegar miðað við aldur.

Samanburður við Norðurlönd. Nemendur 4. bekkjar á Íslandi fengu að meðaltali einkunnina 511, sem er ekki marktækt frábrugðin meðaltali rannsóknarinnar allrar, en nemendur 5. bekkjar fengu meðaltalið 550, sem er nálægt því besta sem gerist í rannsókninni. Íslensku 5. bekklingarnir eru til og með betri í lestri en Svíar, sem þó eru aðeins eldri, þó ekki sé það marktækur munur. Taka ber þó fram að sænsku nemendurnir hafa formlega skólagöngu að baki sem er ári skemmri, þó svo að margt bendi til þess að flestir þeirra gangi í leikskóla og læri þar undirstöðuatriði lestrar, áður en þeir hefja grunnskólanám sitt.

Aðeins Noregur af Norðurlöndunum er með lægri meðaleinkunn en Ísland. En þessar tölur ber að taka með þeim fyrirvara að aldur barnanna í rannsókninni er ákaflega mismunandi. Í töflu 6.4 hér á eftir koma fram meðaleinkunnir Norðurlandanna, þ.e. barna í fjórða bekk, en einnig barna í fimmta bekk í Noregi og á Íslandi. Þótt 5. bekkjar úrtökin í Noregi og á Íslandi séu minni en hin, eru þau þó líklega sambærileg þó óvissan í þeim sé eitthvað stærri.

Tafla 6.4. Meðalframmistaða Norðurlandanna í PIRLS 2006

	Meðaltal	N	Staðalfrávik
Danmörk	546	4001	64,4
Ísland 4. bekkur	511	3673	63,2
Ísland 5. bekkur	550	1379	58,2
Noregur 4. bekkur	498	3837	62,9
Noregur 5. bekkur	537	1808	58,3
Svíþjóð	549	4394	59,2

Taflan sýnir að það eru íslenskir fimmtubekkingar sem ná besta árangrinum á Norðurlöndum í þessari rannsókn, þeir eru lítið eitt yngri en sænsku og dönsku nemendurnir og á sama aldri og þeir norsku sem eru í 5 bekk. Þessi samanburður er því hagstæður íslenskum nemendum. Bæði þeir sem eru í fjórða bekk og hinir í fimmta bekk eru að standa sig jafnvel eða betur en sambærilegir nemendur á Norðurlöndunum. Dönsku og sænsku nemendurnir hafa opinberlega ári styttra af formlegri skólagöngu en íslensku fimmtubekkingarnir, en eftir stendur að ákvarða hvort innihaldið á síðasta ári leikskóla í þessum tveimur löndum er verulega frábrugðið fyrsta ári grunnskólans hér á landi. Margt bendir til þess að sá munur sé lítill og óverulegur, en hér er ekki mögulegt að fullyrða endanlega um slíkan samanburð, þar sem breytileiki í leikskólastarfi í þessum tveimur löndum er líklega talsverður, rétt eins og hér á landi.

Umraða. Niðurstaða þessarar umfjöllunar er því sú að samanburður á frammistöðu íslenskra nemenda við nemendur annarra landa í PIRLS 2006 rannsókninni, verði að gerast á tvennan hátt. Hann er erfiður fyrst og fremst vegna þess að samsetning Íslenska nemendahópsins er verulega frábrugðin því sem almennt gerist í þátttökulöndum rannsóknarinnar, bæði hvað varðar aldur og formlegan fjölda skólaára. Áhrifin af aldri eru hér á landi miklu stærri og meira áberandi en annars staðar, nema ef vera skyldi í Noregi þar sem staðan er svipuð. Því er spurningunni um hvar í röðinni Íslenskir nemendur standa í PIRLS rannsókninni, ekki alveg auðsvarað. Þeir eru bæði í meðallagi og í toppi rannsóknarinnar, allt eftir því hvaða viðmið er notað.

Það er hins vegar ljóst að verulega þarf að endurskoða þann samanburðargrundvöll sem rannsóknin byggir á, þeir aðilar sem halda því fram að samanburður á grundvelli fjölda formlegra skólaára sé mikilvægastur, hafa nokkuð til síns máls, en hinir sem vilja leggja áherslu á aldur hafa einnig rétt fyrir sér, en vandinn í síðara tilvikinu er sá að þessi áhrif eru misstór eftir löndum og háð þeim inntökuaðferðum sem skólarnir nota, háð því hvaða aðferðum er beitt varðandi þá nemendur sem ekki standast lágmarkskröfur um frammistöðu og svo mætti lengi telja. Þetta veldur því nærri óleysanlegum vanda við túlkun á samanburði meðaltala, sem kannski undirstrikar þá staðreynd að slíkur samanburður er í besta falli væg vísbending um stöðu skólakerfanna, en í versta falli villandi. Því er rétt að leggja áherslu á, að það eru breytingar frá einum tíma til annars sem eru mikilvægar, er skólakerfið að sýna framfarir eða ekki, er hæfni og geta nemenda að aukast þegar horft er til þeirra raunverulegu verkefna sem þeir þurfa að leysa?

Þessum spurningum verður ekki svarað hér, til þess þarf mun fjölbreyttari og nákvæmari greiningu á gögnunum, en þetta er auðvitað verkefni sem brýn þörf er á að framkvæma, í samvinnu við skóla, kennara og yfirvöld menntamála. Slíkt er eina leiðin til þess að tryggja að niðurstöður PIRLS 2006 rannsóknarinnar gagnist verulega vel úti á akrinum og við áframhaldandi þróun hins íslenska skólakerfis til betri vegar.

Heimildaskrá

- Clay, M. (1991). *Becoming literate: The construction of inner control*. Auckland, New Zealand: Heinemann.
- Foy, P. og Joncas, M. (2003). PIRLS sampling design. Í M. O. Martin, I. V. S. Mullis og A. M. Kennedy (Ritstj.), *PIRLS 2001 technical report* (bls. 53 – 65). Chestnut Hill, MA: Boston College.
- Joncas, M. (2003). PIRLS sampling weights and participation rates. Í M. O. Martin, I. V. S. Mullis og A. M. Kennedy (Ritstj.), *PIRLS 2001 technical report* (bls. 113 - 133). Chestnut Hill, MA: Boston College.
- Kelly, D. L. og Malak, B. (2003). Translating the PIRLS reading assessment and questionnaires. Í M. O. Martin, I. V. S. Mullis og A. M. Kennedy (Ritstj.), *PIRLS 2001 technical report* (bls. 53 – 65). Chestnut Hill, MA: Boston College.
- Kennedy, A. M., Mullis, I. V. S., Martin, M. O. og Trong, K. L. (ritstj.). (2007). *PIRLS 2006 Encyclopedia*. Chestnut Hill, MA: Boston College.
- Langer, J. A. (1995). *Envisioning literature*. Newark, DE, USA: International Reading Association.
- Mullis, I. V. S., Martin, M. O., Kennedy, A. M. og Foy, P. (2007). *PIRLS 2006 international report: IEA's Progress in international reading literacy study in primary schools in 40 countries*. Chestnut Hill, MA: Boston College.
- Mullis, I. V. S., Martin, M. O., Gonzalez, E.J. og Kennedy, A. M. (2003). *PIRLS 2001 international report: IEA's study of reading literacy achievement in primary schools*. Chestnut Hill, MA: Boston College.
- Martin, M. O., Mullis, I. V. S. og Kennedy, A. M. (Ritstj.). (2003). *PIRLS 2001 technical report*. Chestnut Hill, MA: Boston College.
- Mullis, I. V. S., Kennedy, A. M., Martin, M. O. og Sainsbury, M. (2006). *PIRLS 2006 Assessment framework and specifications*. (2 útg.). Chestnut Hill, MA: Boston College.
- Naeslun, J. (1969). *Allmän undervisningsmetodik / Kennslufræði*. (Þýð.) Guðrún Ólafsdóttir og Sigurður Gunnarsson. Reykjavík: Hlaðbúð. <http://timss.bc.edu/pirls2006/index.html>
- Thorndike, R. L. (1973). *Reading comprehension education in fifteen countries. International studies in evaluation III*. Stockholm: Almquist and Wiksell.
- UNESCO Institute for Statistics (1999). *Operations manual for ISCED - 1997 international standard classification* (1st ed.) Montreal, Canada: UNESCO.
- United nations development programme: Human development indicators (2006). *Human Development Report 2006*. http://hdr.undp.org/hdr2006/statistics/countries/country_fact_sheets/cty_fs_ISL.html

Viðaukar

Leiðbeiningar

Tvær blaðsíður með leiðbeiningum sem fylgdu prófheftunum.

Leiðbeiningar

Í þessu prófhefti lest þú sögur og greinar og svarar spurningum úr þeim á eftir. Sumir hlutar prófsins þykja þér kannski léttir en aðrir erfiðir.

Spurningarnar eru ólíkar að gerð. Sumum þeirra fylgja fjögur mismunandi svör. Þú velur réttasta svarið og krossar í hringinn við það. Dæmi 1 er spurning af þessari gerð.

Dæmi 1

1. Hvað eru margir dagar í einni viku?

- ☐ A 2 dagar
- ☐ B 4 dagar
- ☒ C 7 dagar
- ☐ D 10 dagar

Krossað hefur verið fyrir framan „7 dagar“ því það eru 7 dagar í einni viku.

Sumum spurningum á að svara skriflega. Þú skrifar svarið í viðeigandi línur í prófheftinu þínu. Dæmi 2 er spurning af þessari gerð.

Dæmi 2

2. Hvert fer litli drengurinn þegar hann er búinn að finna bókina?

Í dæmi 2 er mynd af blýanti með tölustafnum 1. Það merkir að spurningin gefur 1 stig.

Í dæmi 3 er mynd af blýanti með tölustafnum 3. Það merkir að spurningin gefur 3 stig.

Dæmi 3

3. Hvers vegna er endirinn á sögunni bæði gleðilegur og sorglegur?
Notaðu dæmi úr sögunni til að útskýra það.

Þú færð fyrst 40 mínútur til að vinna í prófheftinu þínu. Þá gerum við stutt hlé. Síðan færðu aðrar 40 mínútur til að vinna í prófheftinu.

Reyndu að svara öllum spurningum eins vel og þú getur. Ef þú getur ekki svarað einhverri spurningu skaltu halda áfram og svara þeirri næstu.

Dæmi um bókmenntatexta

Sagan *Litli leirklumpurinn* eftir Diana Engel. Prófspurningar fylgja.

Litli leirklumpurinn

eftir Diana Engel

Lengst uppi í gömlum turni var verkstæði. Það var leirbrennsla og þar mátti sjá tunnur með skrautlegum glerungi, rennihjól, brennsluofna og auðvitað leir. Út við gluggann stóð stór trédallur með þungu loki. Þar var leirinn geymdur. Niðri við botninn kúrði lítill leirklumpur klesstur úti í horni. Hann mátti muna sinn fífil fegri því langt var síðan nokkur hafði snert hann. Á hverjum degi var þunga lokinu lyft og hendur komu og hrifsuðu kúlur og klumpa af leir. Litli klumpurinn heyrði glaðlegt skvaldur fólksins sem kepptist við vinnu sína.

„Hvenær kemur röðin að mér?“ hugsaði hann. Með hverjum degi sem hann kúrði einn í dimma dallinum dofnuðu vonir hans.

Dag einn kom kennari með stóran barnahóp á verkstæðið. Margar hendur seildust í dallinn. Síðastur af öllum var litli klumpurinn tekinn en hann fékk þó að vera með!

„Nú er tækifærið!“ hugsaði hann og pírdi augun móti birtunni.

Einn drengurinn setti leirinn á rennihjólið og sneri eins hratt og hann gat. „En gaman!“ hugsaði litli klumpurinn. Drengurinn reyndi að móta leirinn meðan hjólið snerist. Litli klumpurinn fór að hlakka til að verða eitthvað! Drengurinn reyndi að búa til skál en gafst upp við það. Hann kreisti og hnoðaði leirinn í fallega kúlu.

„Nú hreinsum við til,“ sagði kennarinn. Um verkstæðið glumdu margvísleg hljóð meðan börnin skúruðu og sópuðu, struku og þerruðu. Vatn lak um allt.

Drengurinn fleygði klumpinum út að glugga og fór að hjálpa félögum sínum. Innan skamms voru allir farnir. Verkstæðið var autt og dimmt. Litli klumpurinn fylltist skelfingu. Hann vissi hvaða hættu beið hans þegar hann naut ekki lengur rakans í dallinum.

„Það er úti um mig,“ hugsaði hann. „Ég hími hér og þorna upp þar til ég verð harður eins og steinn!“

Hann lá við opinn gluggann ófær um að hreyfa sig og fann rakann seytla út úr sér. Sólin bakaði hann og næturgolan lék um hann uns hann varð grjót-harður. Hann var svo harður að hann gat varla hugsað. Það eina sem komst að í huga hans var vonleysi.

En einhvers staðar innst inni lumaði hann á örlitlum raka sem hann hélt dauðahaldi í.

„Regn,“ hugsaði hann.

„Vatn,“ stundi hann.

„Gerðu það,“ kreisti hann loks út úr sér þar sem hann lá skrælpurr í vonleysi sínu.

Ský sem fram hjá fór vorkenndi litla leirklumpinum og nú gerðist dálítið gleðilegt. Stórir regndropar dundu inn um opna gluggann og á litla leirklumpinn. Það rigndi alla nóttina og um morguninn var hann orðinn eins mjúkur og hann átti að sér að vera.

Mannamál barst inn á verkstæðið.

„Æ, æ,“ sagði kona sem var leirkerasmiður og vann oft á verkstæðinu. „Glugginn hefur staðið opinn um helgina! Ég verð að þurrka þetta upp. Fáðu þér leir til að dunda við meðan ég næ í tusku,“ sagði hún við dóttur sína.

Telpan sá leirklumpinn sem lá úti við gluggann.

„Þetta er finnr klumpur handa mér,“ sagði hún.

Hún fór að kreista og hnoða leirinn á ýmsa vegu. Fingur hennar voru yndislegir viðkomu, fannst litla leirklumpinum.

Telpan hafði ákveðið í huga og handtökin voru markviss. Litli klumpurinn fann að hann varð sívalur og íhvolfur í mjúkum höndum hennar. Eftir fáeinar klípur var komið á hann handfang.

„Mamma, mamma,“ kallaði telpan, „ég er búin að búa til bolla!“

„Stórfínt!“ sagði mamma hennar. „Settu hann á hilluna. Svo brennum við hann í ofninum. Þá geturðu glerjað hann í hvaða lit sem þú vilt.“

Brátt var litli bollinn tilbúinn að fara á nýja heimilið sitt. Nú á hann heima á hillu í eldhúsinu, hjá öðrum bollum, undirskálum og málum. Þau eru afar ólík í útliti og sum eru mjög falleg.

„Morgunverður!“ kallar móðirin, setur nýja bollann á borðið og hellir í hann heitu kakói.

Telpan heldur varlega á honum. Ó, hvað hann kann vel við þessa mjúku, nýju lögun. Og hvað hann kemur að góðum notum!

Litli bollinn tyllir sér stoltur. „Loksins - loksins er ég orðinn eitthvað.“

Spurningar Litli leirklumpurinn

1. Settu númer við setningarnar hér að neðan í þeirri röð sem þær koma fyrir í sögunni. Fyrstu setninguna er búið að númera fyrir þig.

- Regnið gerði leirklumpinn mjúkan og rakan.
- Drengur reyndi að búa til skál úr klumpinum.
- Telpa bjó til bolla úr klumpinum.
- Leirklumpurinn þornaði upp.
- ¹ — Leirklumpurinn var í dallinum.

2. Af hverju var leirklumpurinn svona lengi í dallinum?

3. Hvers óskaði leirklumpurinn sér í upphafi sögunnar?

1
0
8
9

1
0
8
9

1
0
8
9

4. Hvers vegna var klumpurinn að lokum tekinn úr dallinum?

- ☐ A Það var verið að nota alla hina klumpana.
- ☐ B Hann lá ofan á hinum leirklumpunum.
- ☐ C Drengurinn valdi þennan klump því honum leist best á hann.
- ☐ D Kennarinn sagði drengnum að nota þennan klump.

5. Hvað gerði drengurinn sem var ógætilegt?

- ☐ A Hann skildi leirinn eftir á rennihjólinu.
- ☐ B Hann sneri hjólinu eins hratt og hann gat.
- ☐ C Hann setti leirinn út við glugga.
- ☐ D Hann kreisti og hnoðaði leirinn.

6. Drengurinn skildi við leirklumpinn í hættu. Í hverju var hættan fólgin?

1
0
8
9

7. Hvernig leið leirklumpinum þegar drengurinn var farinn af verkstæðinu? Hann var

- ☐ A ánægður
☐ B hræddur
☐ C reiður
☐ D stoltur

8. Hvaða gleðilegur atburður gerðist þegar klumpurinn hafði legið lengi úti við gluggann? Af hverju var þetta svona gleðilegt fyrir litla leirklumpinn?

2
1
0
8
9

9. Hvaða orð í sögunni sýna að telpan vissi hvað hún ætlaði að búa til?

- ☐ A „Fingur hennar voru yndislegir viðkomu.“
- ☐ B „Telpan sá leirklumpinn.“
- ☐ C „Telpan heldur varlega á honum.“
- ☐ D „Handtökin voru markviss.“

10. Lýstu því hvað tilfinningar litla leirklumpsins voru ólíkar í byrjun og í lok sögunnar. Útskýrðu hvers vegna tilfinningar hans breyttust.

3
2
1
0
8
9

11. Telpan gegnir mikilvægu hlutverki í sögunni. Útskýrðu hvers vegna hún hafði mikilvæg áhrif á það sem gerðist.

12. Höfundur sögunnar skrifar um leirklumpinn eins og hann væri persóna. Hvað er hann að reyna að fá þig til að ímynda þér?

- (A) Hvernig er að láta rigna á sig.
- (B) Hvernig leirklumpi getur liðið.
- (C) Hvernig sé að vinna með leir.
- (D) Hvernig sé að vera að búa eitthvað til.

13. Hver er aðalboðskapur sögunnar?

- (A) Það er hægt að hnoða og móta fólk eins og leir.
- (B) Það er mikil óhamingja til í heiminum.
- (C) Sá er ánægðastur sem finnur tilgang með lífi sínu.
- (D) Leirkerasmíði er besta aðferðin til að gera gott.

2
1
0
8
9

Dæmi um upplýsingatexta

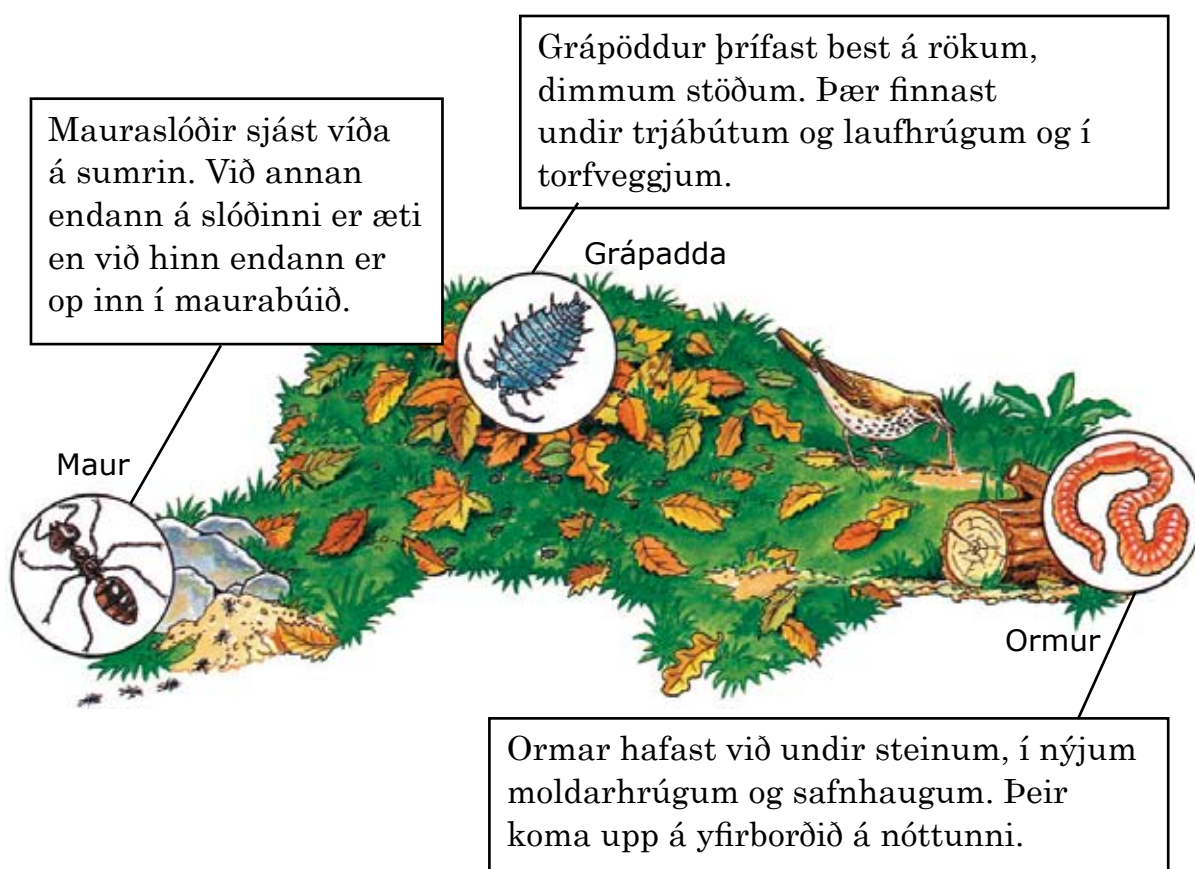
Rannsóknarverkefnið *Í leit að fæðu*. Prófspurningar fylgja.

Í leit að fæðu

Hér eru þrjú verkefni sem fjalla um það sem smádýr éta og hvernig þau afla sér fæðu. Fyrst þarftu að finna lifandi smádýr, t.d. maura, grápöddur og orma. Þú skalt fara vel með þau og gæta þess að skila þeim aftur á staðinn þar sem þú fannst þau þegar þú ert búinn að rannsaka þau.

- Að fylgja mauraslóð
- Að rannsaka grápöddur
- Að búa til ormaturn

Hvar finnur þú maura, grápöddur og orma?

Að fylgja mauraslóð

Maurar búa saman í maurabúum. Þegar maur finnur fæðu býr hann til slóð að fæðunni svo hinir maurarnir rati þangað. Til að gera þessa tilraun þarftu að finna maurabú. Þú þarft líka þetta þrennt: pappírsörk, lítinn eplabita, hnefaylli af mold.

1. Leggðu eplabitann á pappírsörkina og settu hana rétt hjá maurabúi. Bíddu þangað til nokkrir maurar eru búnir að finna eplið. Þeir ættu allir að fylgja sömu slóð.
2. Færðu eplið á annan stað. Fara maurarnir beint þangað?
3. Stráðu nú mold á blaðið til að hylja slóð mauranna. Maurarnir hlaupa líklega fram og aftur í smástund. Búa þeir til nýja slóð?

Hvað gerist?

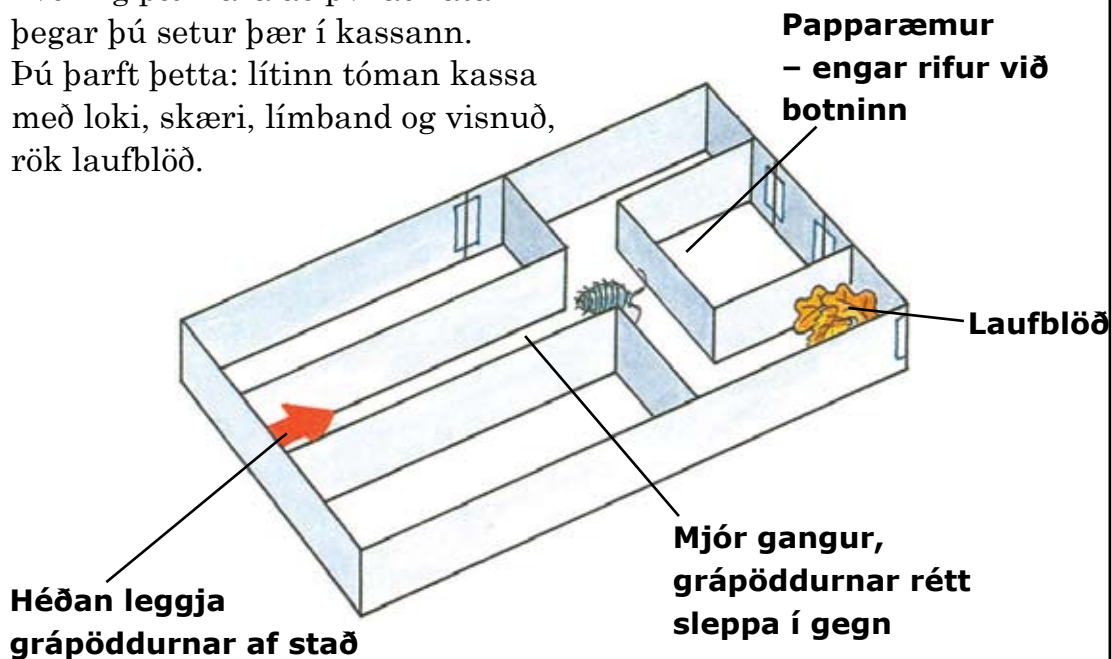
Þótt búið sé að færa fæðuna fylgja maurarnir áfram gömlu slóðinni þangað til ný slóð hefur verið búin til.

Hvers vegna?

Um leið og maur finnur fæðu framleiðir hann sérstakt efni sem skilur eftir sig slóð með lykt. Hinir maurarnir úr búinu nota skynjara sína eða þreyfianga til að finna þessa lykt.

Að rannsaka grápöddur

Grápöddur hafa næma skynjara. Búðu til svona kassa og safnaðu svo sex grápöddum í dós. Athugaðu hvernig þær fara að því að rata þegar þú setur þær í kassann. Þú þarft þetta: lítinn tóman kassa með loki, skæri, límband og visnuð, rök laufblöð.

1. Klipptu lokið í þrjár langar ræmur til að útbúa gangana eins og sést á myndinni.
2. Láttu eina grápöddu í einu skríða inn ganginn. Þegar þær eru komnar út á endann á ganginum fara sumar til vinstri en sumar til hægri.
3. Settu rök laufblöð hægra megin í kassann. Láttu nú grápöddurnar skríða aftur gegnum kassann.

Hvað gerist?

Grápöddurnar fara til hægri, í átt að fæðunni.

Hvers vegna?

Grápöddur skynja fæðuna með skynjurunum. Þeir vísa þeim á laufblöðin

Að búa til ormaturn

Það er erfitt að rannsaka orma af því að þeir eru ljósfælnir. Um leið og þeir skynja birtu hlykkjast þeir burt og forða sér aftur á dimman stað. Til að sjá hvernig ormar lifa og afla sér fæðu skaltu búa til ormaturn eins og hér er lýst. Finndu svo tvo eða þrjá orma til að setja

Þetta þarftu að nota

- Skókassa
- Límband
- Penna
- Skæri
- Stóra plastflösku
- 1 bolli af sandi
- 3 bollar af rakri, lausri mold
- Smábita af lauk og kartöflu

í hann. En mundu að toga ekki í þá því þá geturðu meitt þá. Þeir eru alsettir griphárum til að hreyfa sig í moldinni.

1. Límdu aðra hliðina á lokinu fasta við skókassann svo að það opnist eins og hurð. Stingdu göt ofan á kassann til að hleypha lofti og birtu inn í ormaturninn.

2. Skerðu hálsinn af flöskunni og fylltu hana með lögum af mold og sandi til skiptis. Stráðu kartöflu- og laukbitum á yfirborðið.

3. Láttu ormana detta varlega ofan í. Settu síðan flöskuna inn í kassann og lokaðu hurðinni. Geymdu hann úti á svölum á þurrum stað í fjóra daga.

4. Skoðaðu flöskuna aftur eftir fjóra daga. Hvernig hefur moldin og sandurinn breyst?

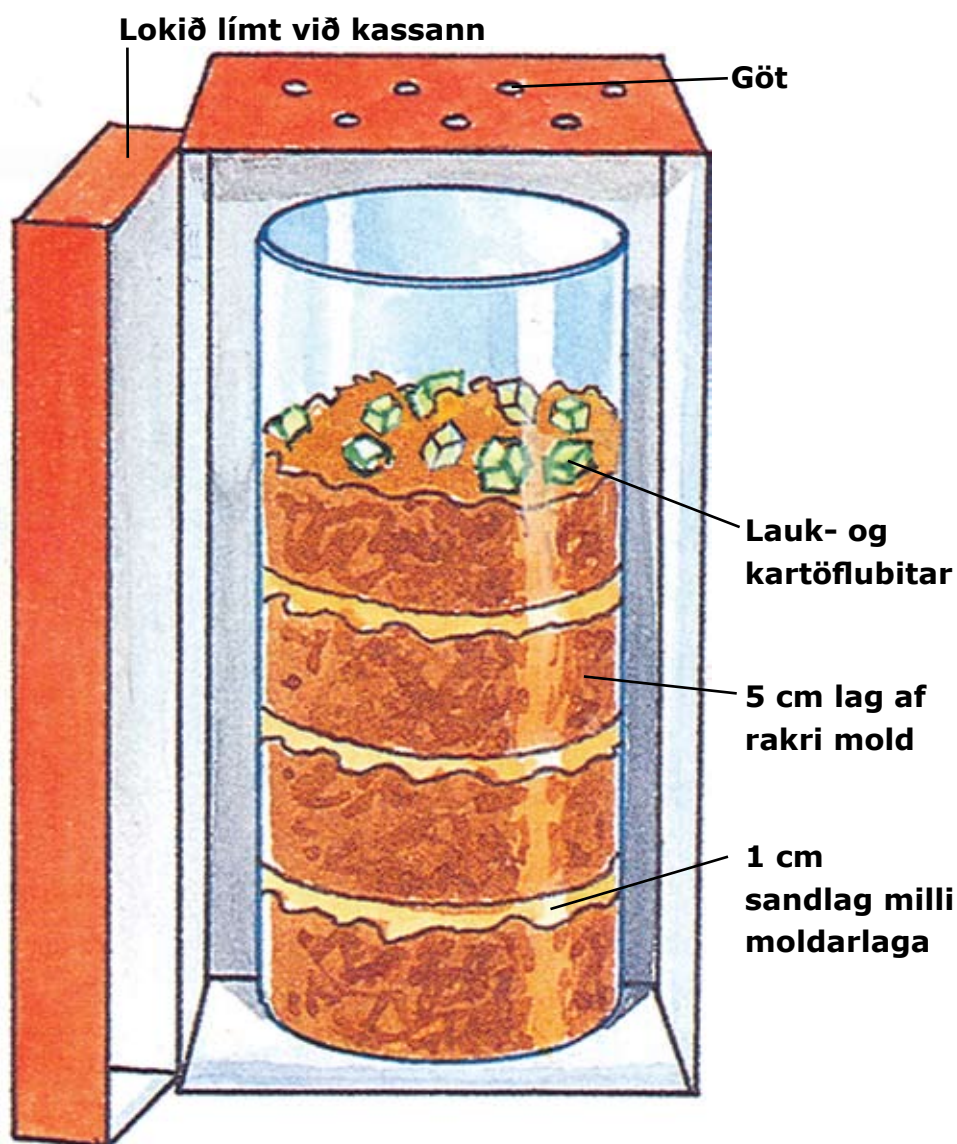
Mundu: Þegar þessari tilraun er lokið áttu að skila ormunum á sama stað og þú fannst þá.

Hvað gerist?

Á fjórum dögum hafa mold og sandur blandast saman.

Hvers vegna?

Sandur og mold blandast saman þegar ormarnir fara upp á yfirborðið til að éta og síðan þegar þeir grafa sig niður aftur til að forðast birtuna.

Úr Animal Watching in the Usborne Big Book of Experiments. Útgefandi Usborne Publishing Ltd., London, 1996. Reynt hefur verið að afla birtingarheimildar.

Spurningar Í leit að fæðu

1. Hver er aðaltilgangurinn með þessari grein?
 - (A) að lýsa ýmsum verkefnum sem þú getur gert
 - (B) að veita upplýsingar um mauruslóðir
 - (C) að sýna hvernig smádýr líta út
 - (D) að lýsa því sem ormar éta

2. Nefndu eitt sem þú átt að gera til að fara vel með smádýr.
 - (A) leita þeirra undir klettum og steinum
 - (B) læra allt um þau
 - (C) finna eins mörg og þú getur
 - (D) skila þeim aftur á staðinn þar sem þú fannst þau

Spurningar 3-5 eru um mauraverkefnið

3. Hvers vegna setur þú eplið við maurabúið?

- ☐ A Til að stífla slóð mauranna.
- ☐ B Til að maurarnir búi til slóð.
- ☐ C Til að rugla maurana.
- ☐ D Til að maurarnir hlaupi fram og aftur.

4. Þegar einn maur hefur fundið fæðu hvernig finna hinir maurarnir úr búinu hana?

- ☐ A Þeir horfa á fyrsta maurinn og fylgja honum.
- ☐ B Þeir hlaupa um þangað til þeir finna fæðuna.
- ☐ C Þeir finna lyktina sem fyrsti maurinn skilur eftir.
- ☐ D Þeir finna lyktina af fæðunni á pappírsörkinni.

5. Hvers vegna hlaupa maurarnir fram og aftur eftir að þú stráir mold á blaðið?

1
0
8
9

Spurningar 6-9 eru um grápödduverkefnið

6. Hvernig finna grápöddur fæðuna?

- ☐ A Þær skríða niður ganginn.
- ☐ B Þær skynja fæðuna með skynjurum sínum.
- ☐ C Þær fylgja slóð með lykt.
- ☐ D Þær sjá fæðuna í myrkrinu.

7. Skoðaðu myndina um Að rannsaka grápöddur. Hvernig hjálpar myndin þér að vita hvernig á að gera tilraunina?

2
1
0
8
9

8. Til hvers þarftu að láta grápöddurnar skríða inn ganginn **áður** en þú setur laufblöðin í kassann.

- (A) Til að sjá hvort þær læri á vöfundarhúsið.
- (B) Til að sjá hvað þær gera þegar engin fæða er.
- (C) Til að sjá hvort kassinn er rétt samsettur.
- (D) Til að sjá hverjar þeirra beygja í hvaða átt.

9. Hvað heldurðu að gerist í atriði númer 3 í grápödduverkefninu ef þú færir laufblöðin í vinstra horn kassans?

10. Hvað er líkt með því hvernig maurar og grápöddur afla sér fæðu?

1
0
8
9

1
0
8
9

Spurningar 11-13 er um ormaverkefnið

11. Raðaðu atriðunum í þá röð sem þú myndir nota til að búa til ormaturn. Notaður tölurnar 2, 3, 4 og 5. Fyrsta atriðið hefur verið tölusett fyrir þig.

_____ setja flöskuna í skókassann

__1__ stinga göt ofan á skókassann

_____ láta ormana detta ofan í

_____ bæta við kartöflu- og laukbitum

_____ fylla flöskuna með mold og sandi

12. Útskýrðu hvers vegna það er mikilvægt að setja lög af mold og sandi í flöskuna.

1
0
8
9

1
0
8
9

13. Útskýrðu hvers vegna það er mikilvægt fyrir ormaverkefnið að setja kartöflu- og laukbita á yfirborðið.

14. Í öllum verkefnunum er sérstakur rammi með „*Hvað gerist?*“ og „*Hvers vegna?*“ Til hvers eru þessir rammar?

- (A) Til að útskýra röð atriða í verkefninu.
 (B) Til að segja þér hvað þú þarft að hafa fyrir verkefnið.
 (C) Til að segja þér hvað þú átt að gera þegar þú ert búin(n).
 (D) Til að útskýra það sem þú sást gerast.

15. Hvert þessara þriggja verkefna fyndist þér mest gaman að gera? Notaðu efni úr greininni til að útskýra hvers vegna.

2
1
0
8
9

2
1
0
8
9

TIMSS & PIRLS International Study Center

Lynch School of Education, Boston College
pirls.bc.edu

**BOSTON
COLLEGE**

© 2005, International Association for the
Evaluation of Educational Achievement

Progress in International Reading Literacy Study 2006